

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 3 czerwca 2004 r.

Nr 126

TREŚĆ:
Poz.:

ROZPORZĄDZENIA:

- 1318** — Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego 8845
- 1319** — Ministra Zdrowia z dnia 16 kwietnia 2004 r. w sprawie specjalizacji i uzyskiwania tytułu specjalisty przez diagnostów laboratoryjnych 8935

1318

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 28 kwietnia 2004 r.

w sprawie zakresu i trybu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego

Na podstawie art. 121 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy zakres i tryb opracowywania planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, zwanego dalej „planem”;
- 2) szczegółowy zakres i tryb opracowywania warunków korzystania z wód regionu wodnego, zwanych dalej „warunkami”.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działami administracji rządowej — gospodarka wodna oraz środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 85, poz. 766).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1803, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 130, poz. 1112, Nr 233, poz. 1957 i Nr 238, poz. 2022, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 165, poz. 1592, Nr 190, poz. 1865 i Nr 228, poz. 2259 oraz z 2004 r. Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959 i Nr 116, poz. 1206.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) jednolitej części wód powierzchniowych — rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, w tym jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, rzekę lub część rzeki, strugę lub część strugi, strumień lub część strumienia, kanał lub część kanału, morskie wody wewnętrzne lub wody przybrzeżne;
- 2) jednolitej części wód podziemnych — rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych, tworzących poziomy wodonośny;
- 3) sztucznej jednolitej części wód — rozumie się przez to część wód powierzchniowych powstałą na skutek działalności człowieka;
- 4) silnie zmienionej jednolitej części wód — rozumie się przez to jednolitą część wód powierzchniowych, której charakter został w znacznym stopniu zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka;

- 5) dobrym stanie wód powierzchniowych — rozumie się przez to stan osiągnięty przez jednolitą część wód powierzchniowych, jeżeli zarówno jej stan ekologiczny, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej dobry;
 - 6) dobrym stanie wód podziemnych — rozumie się przez to stan osiągnięty przez jednolitą część wód podziemnych, jeżeli zarówno jej stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej dobry;
 - 7) dobrym potencjale ekologicznym — rozumie się przez to stan silnie zmienionej lub sztucznej jednolitej części wód, sklasyfikowanej zgodnie z postanowieniami rozdziału 2.3 załącznika nr 1 do rozporządzenia;
 - 8) dobrym stanie chemicznym wód powierzchniowych — rozumie się przez to stan chemiczny osiągnięty przez jednolitą część wód powierzchniowych, w którym stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają środowiskowych norm jakości, wymagany do spełnienia celów środowiskowych dla wód powierzchniowych określonych w części II załącznika nr 2 do rozporządzenia;
 - 9) dobrym stanie chemicznym wód podziemnych — rozumie się przez to stan chemiczny jednolitej części wód podziemnych, który spełnia wszystkie warunki wymienione w tabeli w rozdziale 2.3 ppkt 7.2 załącznika nr 1 do rozporządzenia;
 - 10) stanie ilościowym — rozumie się przez to określenie wpływu bezpośredniego i pośredniego poboru wody na jednolitą część wód podziemnych;
 - 11) usługach wodnych — rozumie się przez to wszystkie usługi, które umożliwiają gospodarstwom domowym, instytucjom publicznym lub innym podmiotom, w szczególności przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą:
 - a) pobór, piętrenie, magazynowanie, uzdatnianie i dystrybucję wód powierzchniowych lub podziemnych,
 - b) odbieranie i oczyszczanie ścieków, które odprowadza się do wód powierzchniowych.
- § 3. 1. Plan zawiera:
- 1) analizę stanu dorzecza;
 - 2) analizę stanu zasobów wodnych dorzecza;
 - 3) wykaz celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obszarów chronionych;
 - 4) wykaz przedsięwzięć służących ochronie zasobów wodnych i osiągnięciu założonych celów;
 - 5) analizę ekonomiczną gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
 - 6) opis struktury administracyjnej w zakresie gospodarowania wodami;
 - 7) harmonogramy realizacji ustalonych działań;
 - 8) prognozę oddziaływania na środowisko postanowień zawartych w projekcie planu.
2. Metodykę dokonania analizy stanu dorzecza określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
- § 4. 1. Cele środowiskowe wskazane w planie obejmują działania polegające w szczególności na:
- 1) zapobieganiu pogarszaniu się ilościowego i jakościowego stanu jednolitych części wód powierzchniowych;
 - 2) osiągnięciu lub utrzymaniu co najmniej dobrego stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz ekosystemów od wody zależnych;
 - 3) osiągnięciu lub utrzymaniu co najmniej dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód;
 - 4) zaprzestaniu lub stopniowym eliminowaniu zanieczyszczenia wód substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego;
 - 5) ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz przeciwdziałaniu pogarszaniu się stanu jednolitych części wód podziemnych;
 - 6) osiągnięciu lub utrzymaniu co najmniej dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.
2. Działan, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód, dla których osiągnięcie najbardziej rygorystycznych celów środowiskowych byłoby niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione.
3. Metodykę ustalania celów środowiskowych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.
- § 5. Przy ustalaniu celów środowiskowych oraz metodyki przygotowywania programów ochrony wód uwzględnia się w szczególności:
- 1) aktualny stan jednolitych części wód powierzchniowych;
 - 2) aktualny stan jednolitych części wód podziemnych;
 - 3) występowanie sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych;
 - 4) występowanie wód wrażliwych i obszarów narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych;
 - 5) zidentyfikowane jednolite części wód powierzchniowych:
 - a) wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,

- b) przeznaczone do bytowania i migracji ryb,
 - c) przeznaczone do bytowania skorupiaków i mięczaków,
 - d) wykorzystywane do urządzania kąpielisk;
- 6) zidentyfikowane jednolite części wód podziemnych wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
- 7) analizę i ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów, w tym wynikającego ze względów ekonomicznych związanych z udziałem użytkowników wód w kosztach realizacji programów ochrony wód;
- 8) wymagania, jakim powinny odpowiadać pod względem ilościowym i jakościowym zasoby wodne w zidentyfikowanych jednolitych częściach wód powierzchniowych i podziemnych, o których mowa w pkt 5 i 6.
- § 6. 1. Do sporządzenia planu wykorzystuje się w szczególności informacje dotyczące:
- 1) charakterystyki geograficznej i demograficznej;
 - 2) charakterystyki geologicznej i hydrogeologicznej;
 - 3) charakterystyki meteorologicznej i hydrograficznej;
 - 4) charakterystyki użytkowania wód;
 - 5) wpływu działalności człowieka na środowisko;
 - 6) charakterystyki stref i obszarów ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne oraz obszarów chronionych ustanowionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody;
 - 7) sieci, programów i wyników ilościowego i jakościowego monitoringu wód;
 - 8) kosztów zapewnienia wody dla ludności i gospodarki;
 - 9) kosztów działań w zakresie ochrony wód.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, gromadzi się w formie pisemnej i na elektronicznych nośnikach danych przy wykorzystaniu Systemu Informacji Geograficznej, wprowadzając informacje wejściowe na mapach w skali 1:200 000 lub większej, w układzie współrzędnych 92.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, gromadzi się w formie baz danych umożliwiających sporządzenie i weryfikację analiz, raportów oraz graficznej prezentacji w formie map; mapy mogą być sporządzane w skali 1:500 000 w układzie współrzędnych 92, przy czym zaleca się stosowanie map o większej skali, odpowiedniej dla prezentowanej informacji.

4. Podstawą sporządzania warstw tematycznych map tworzonych w ramach planu jest cyfrowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wizualizowana za

pomocą Systemu Informacji Geograficznej, prowadzona przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

§ 7. 1. W terminie 2 lat, przed wymaganym terminem sporządzenia projektu pierwszego planu, w celu zgłaszania uwag w trakcie konsultacji społecznych, publikuje się:

- 1) program i harmonogram prac przygotowania planu;
- 2) wykaz głównych problemów na obszarze dorzecza.

2. Publikacji, o której mowa w ust. 1, dokonuje się w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Uwagi i wnioski do planu zgłasza się do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w terminie 6 miesięcy od daty publikacji.

4. Projekt planu poddaje się konsultacjom społecznym, trwającym 6 miesięcy; informację o uwzględnionych uwagach i wnioskach oraz stanowisko odnośnie do uwag i wniosków nieuwzględnionych w projekcie planu podaje się do publicznej wiadomości za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej w terminie 6 miesięcy od zakończenia konsultacji społecznych.

5. Do projektu planu przedkładanego Radzie Ministrów dołącza się informacje o przebiegu i wynikach konsultacji społecznych.

§ 8. Po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów, plan publikuje się w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw środowiska, nie później niż w terminie 2 lat od dnia wymaganego terminu sporządzenia projektu pierwszego planu.

§ 9. 1. Warunki opracowuje się dla osiągnięcia ustalonych w planie celów środowiskowych.

2. W warunkach dokonuje się:

- 1) uszczegółowienia analizy stanu zasobów wodnych w regionie wodnym;
- 2) uszczegółowienia celów środowiskowych dla regionu wodnego;
- 3) ustalenia aktualnych i perspektywicznych potrzeb wodnych w regionie wodnym oraz sposobu ich zaspokojenia;
- 4) ustalenia koniecznych ograniczeń użytkowania wód w regionie wodnym;
- 5) wskazania ustaleń planów zagospodarowania przestrzennego.

§ 10. 1. Projekt warunków sporządza się w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia planu.

2. Opracowany projekt warunków umieszcza się na stronie internetowej odpowiedniego regionalnego

zarządu gospodarki wodnej, w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych trwających 60 dni.

3. Informację o uwzględnionych uwagach i wnioskach oraz stanowisko odnośnie do uwag i wniosków nieuwzględnionych w projekcie warunków podaje się do publicznej wiadomości za pośrednictwem strony internetowej odpowiedniego regionalnego zarządu gospodarki wodnej w terminie 60 dni od zakończenia konsultacji społecznych.

4. Warunki publikuje się w dzienniku urzędowym województwa.

§ 11. Informacje i dokumenty, na podstawie których sporządza się projekt planu oraz projekt warunków, poddaje się po raz pierwszy weryfikacji w terminie 4 lat od dnia opublikowania planów lub opublikowania warunków. Kolejnych weryfikacji dokonuje się co 6 lat.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Środowiska: Cz. Śleziak

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 kwietnia 2004 r. (poz. 1318)

Załącznik nr 1

METODYKA DOKONANIA ANALIZY STANU DORZECZA

Spis treści:

1. Główne problemy gospodarki wodnej na obszarze dorzecza
2. Analiza stanu dorzecza
2.1. Zalecenia merytoryczne do prowadzenia analiz
2.2. Źródła pozyskiwania danych do identyfikacji głównych problemów gospodarki wodnej dla potrzeb sporządzania analiz stanu dorzeczy
2.3. Ważne przesłanki prawne do kształtowania analizy
2.4. Geograficzna i geologiczna charakterystyka obszaru dorzecza
2.4.1. Geograficzna charakterystyka obszaru dorzecza
2.4.2. Geologiczna charakterystyka obszaru dorzecza
2.4.3. Meteorologiczna charakterystyka obszaru dorzecza
2.5. Hydrograficzne charakterystyki obszaru dorzecza
2.6. Demograficzna charakterystyka obszaru dorzecza
2.7. Charakterystyka wykorzystania powierzchni ziemi oraz działalności gospodarczej na obszarze dorzecza
2.8. Przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko na obszarze dorzecza
2.8.1. Ocena wielkości wpływu działalności ludzkiej na środowisko
2.8.2. Działalność człowieka związana bezpośrednio z wodą — korzystanie z wód (rodzaj 1)
2.8.3. Działalność człowieka niezwiązana bezpośrednio z wodą (rodzaj 2)
2.8.4. Działalność organizacyjno-prawna człowieka — gospodarka przestrzenna (rodzaj 3)
2.8.5. Wpływ ekstremalnych zjawisk klimatycznych na środowisko
2.9. Wskazanie obszarów chronionych
3. Analizy ekonomiczne gospodarowania wodami
4. Wykazy wód
4.1. Informacje ogólne
4.2. Zalecenia ogólne
4.3. Zakres informacji w wykazach
4.4. Zestawienie wykazów wód (stan na 31.12.2003 r.)

1. Główne problemy gospodarki wodnej na obszarze dorzecza

Gospodarowanie wodami powinno być realizowane zgodnie z:

- zasadą zrównoważonego rozwoju,
- zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości,
- zasadą wspólnych interesów; jest realizowane przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności tak, aby uzyskać maksymalne korzyści społeczne.

Główne problemy gospodarki wodnej uwzględniane w analizach stanu dorzecza związane są z:

- kształtowaniem i ochroną zasobów wodnych,
- korzystaniem z wód,
- zarządzaniem zasobami wodnymi.

Działania gospodarki wodnej należy przedstawić w układzie hierarchicznym wg następujących głównych problemów:

- I — zaspokajanie potrzeb ludności,
- II — zaspokajanie potrzeb gospodarki,
- III — ochrona wód i środowiska związanego z tymi zasobami.

W grupie problemów I. — zaspokajanie potrzeb ludności — należy wydzielić szczegółowe problemy tej grupy wg kryterium wagi i charakteru działań z nimi związanych.

I.A. — zapewnienie ludności wody przeznaczonej do spożycia w zakresie niezbędnych celów jej wykorzystania — wyznacza te problemy gospodarki wodnej, które są związane z zapewnieniem ludności wody do picia, gotowania, przygotowywania pożywienia, higieny osobistej, czyli wody o najwyższej jakości i o dużej gwarancji zaopatrzenia w wodę. Użycie zwrotu „w zakresie niezbędnych celów” jest spowodowane faktem, że zdefiniowane w ustawie — Prawo wodne pojęcie „woda przeznaczona do spożycia” (art. 9) obejmuje zarówno wymienione wyżej cele niezbędne, jak i cele, w ramach których niedostarczenie wody nie będzie powodowało dużych zagrożeń dla ludności (np. zaopatrzenie w wodę basenów kąpielowych). Słowo „zapewnienie” w nazwie problemu wskazuje na duży stopień gwarancji, z jaką woda powinna być zabezpieczona.

I.B. — zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w zakresie celów innych niż niezbędne — został wydzielony dla zagadnień, w których zaopatrzenie ludności w wodę nie jest niezbędne i może być dokonywane z mniejszą gwarancją. Dotyczy to takich zagadnień jak: zaopatrzenie ludności w wodę do napeł-

niania basenów kąpielowych, zraszanie trawników przydomowych, mycie podwórek itp. Stąd w nazwie „zwiększanie możliwości zaopatrzenia”, a nie zapewnianie czy zabezpieczenie jak w przypadku problemu grupy I.A.

I.C. — zaspokajanie potrzeb ludności, poza wynikającymi z problemów I.A. i I.B., mieszczących się w ramach zwykłego i powszechnego korzystania z wód, w tym dotyczących wypoczynku związanego z wodą — został wydzielony po to, aby objąć większość zagadnień związanych z powszechnym korzystaniem z wód i niektórych zagadnień mieszczących się w ramach zwykłego korzystania z wód. Zagadnieniami tego problemu mogą być: uprawianie turystyki wodnej, sportów wodnych, rekreacja nad wodą, amatorski połów ryb, pobór kruszywa dla potrzeb gospodarstwa domowego itp.

Problemy II. — zaspokajanie potrzeb gospodarki — zostały wydzielone wg kryterium charakteru wykorzystania wody i jej pożytków dla potrzeb działalności gospodarczej. Charakter wykorzystania wody w przemyśle (II.A.) jest zupełnie inny niż dla potrzeb rolnictwa (II.B.) czy w celach produkcji energii (II.C.). Zupełnie inny charakter ma wykorzystanie wody dla żeglugi (II.D.) czy dla potrzeb rybołówstwa (II.E.). Swoją specyfikę mają zagadnienia związane z wydobywaniem z wód powierzchniowych: kamienia, żwiru, piasku bądź wycinaniem roślin z wód lub brzegu (II.F.).

Problemy III. — ochrona wód i środowiska związanego z wodami — obejmują zagadnienia ochrony zasobów wodnych przed zaktóceniami jakościowymi i ilościowymi: III.A. — ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem, III.B. — ochrona zasobów wodnych przed niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, w tym zagadnienie kształtowania przepływu nienaruszalnego oraz zagadnienia ochrony środowiska jako samostannej wartości, III.C. — utrzymywanie lub poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych (cele środowiskowe). Pierwsze dwa problemy (III.A., III.B.) wiążą się z zapewnieniem odpowiednich jakościowych i ilościowych zasobów wodnych zarówno dla podmiotów wodnogospodarczych, jak i środowiskowych. Problemy III.C. dotyczą ochrony ekosystemów wodnych i od wody zależnych, dokonywanej ze względów pozagospodarczych. Zagadnienie przepływu nienaruszalnego zostało umieszczone w ramach problemów grupy III.B. Pojęcie przepływu nienaruszalnego bardzo ściśle wiąże się z problematyką eksploatacji zasobów wodnych m.in. w bilansach wodnogospodarczych, w których wielkość tego przepływu jest ograniczeniem dolnym wykorzystania zasobów wody.

Przeptyw nienaruszalny — przepływ nienaruszalny w danym przekroju cieku i dla danego okresu roku, jest to umowny, właściwy dla założonego ekologicznego stanu cieku, przepływ, którego wielkość i jakość, ze względu na zachowanie tego stanu, nie mogą być, a ze względu na instytucję powszechnego korzystania z wód, nie powinny być, z wyjątkiem okresów zagrożeń nadzwyczajnych, obniżane poprzez działalność człowieka. Dla części przepływu nienaruszalnego związanej z koniecznością zachowania założonego

ekologicznego stanu cieką przyjęto nazwę przepływ nienaruszalny hydrobiologiczny (przepływ hydrobiologiczny).

Przepływ (zasób) dyspozycyjny zwrotny wyznaczany w danym przekroju cieką powierzchniowego i dla danego okresu roku, określony dla przyjętego miarodajnego, pod względem ilości i jakości, przepływu wody w ciekach tego dorzecza, obliczony dla przyjętego rodzaju potencjalnego użytkownika wody z jego wymaganiami ilościowymi i jakościowymi, jest to największa ilość wody odpowiedniej jakości, jaką może pobrać ten użytkownik w tym przekroju cieką i w tym okresie, pod warunkiem zrzucenia jej w tej samej ilości i o tej samej jakości bezpośrednio poniżej przekroju poboru.

Wartość zwrotnego przepływu dyspozycyjnego w danym przekroju cieką informuje, jak duże są w tym przekroju przepływy do ich zwrotnego wykorzystania (np. dla potrzeb elektrowni wodnej). Przez zwrotne wykorzystanie rozumie się pobór wody w danym przekroju cieką i ich zrzucenie w niezmięnionej ilości bezpośrednio (o dx) poniżej przekroju poboru. Wartość ta m.in. zależy od gospodarki wodą powyżej badanego przekroju, natomiast nie zależy od zapotrzebowania na wodę użytkowników znajdujących się poniżej badanego przekroju. W warunkach ekstremalnych wartość zwrotnego przepływu dyspozycyjnego w danym przekroju cieką informuje decydenta, na jak duże pobory wody w tym przekroju mógłby liczyć, bez zakazywania poboru wody w górze cieką, a jedynie z zachowaniem przepływu nienaruszalnego w przekroju poboru (bez uwzględnienia interesów użytkowników wody znajdujących się w dole cieką).

Przepływ (zasób) dyspozycyjny bezzwrotny, inaczej **nadwyżka wody**, wyznaczana w danym przekroju cieką i dla danego okresu roku, określona z uwzględnieniem gospodarki wodnej wydzielonego

dorzecza i dla przyjętego miarodajnego, pod względem ilości i jakości, przepływu wody w ciekach tego dorzecza, obliczona dla przyjętego rodzaju potencjalnego użytkownika wody z jego wymaganiami ilościowymi i jakościowymi, jest to największa ilość wody odpowiedniej jakości, jaką może bezzwrotnie pobrać ten użytkownik w tym przekroju cieką i w tym okresie, tak aby pobór ten nie naruszył stanu wodnoprawnego w dorzeczu, w szczególności poniżej przekroju poboru.

Pojęciem, które najpełniej oddaje sens słowa „dyspozycyjny”, jest pojęcie bezzwrotnego przepływu dyspozycyjnego (pojęcie rezerwy, nadwyżki wody). Wartość nadwyżki wody w danym przekroju cieką informuje, jak duże są w tym przekroju przepływy do ich bezzwrotnego wykorzystania (ostatecznego odprowadzenia wody z cieką), tak aby w tym przekroju był zachowany przepływ nienaruszalny oraz aby były uwzględnione potrzeby użytkowników wody znajdujących się poniżej danego przekroju. W związku z tym, aby obliczyć wielkość nadwyżki w danym przekroju cieką, należy poznać nie tylko użytkowanie wody powyżej tego przekroju, ale również zbadać zapotrzebowanie na wodę użytkowników pobierających wodę poniżej tego przekroju. W celu wyznaczenia nadwyżki wody wzdłuż biegu danego cieką nie wystarcza wykonanie rozrządu wody, lecz konieczne jest przeprowadzenie iteracyjnego postępowania polegającego na stopniowym zwiększaniu wielkości nadwyżki i sprawdzaniu bilansu poniżej, aż do momentu, gdy bilans ten w którymś punkcie cieką nie będzie spełniony.

Przedstawiony powyżej podział problemów gospodarki wodnej stanowi podstawę dla budowy planów gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i kształtowania analiz stanu dorzecza.

Podział problemów gospodarki wodnej został przedstawiony na niżej zamieszczonych planszach.

Problem I. — ZASPOKAJANIE POTRZEB LUDNOŚCI

- I.A. Zapewnienie ludności wody przeznaczonej do spożycia w zakresie niezbędnych celów jej wykorzystania
- I.B. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w zakresie celów innych niż niezbędne
- I.C. Zaspokajanie potrzeb ludności, poza wynikającymi z problemów I.A. i I.B., mieszczących się w ramach zwykłego i powszechnego korzystania z wód, w tym dotyczących wypoczynku związanego z wodą

Problem II. — ZASPOKAJANIE POTRZEB GOSPODARKI

- II.A. Zapewnienie wody na potrzeby przemysłu
- II.B. Zapewnienie wody na potrzeby rolnictwa
- II.C. Tworzenie warunków dla energetycznego wykorzystania wód
- II.D. Tworzenie warunków dla transportowego wykorzystania (żegluga i spław) i przekraczania wód
- II.E. Tworzenie warunków dla rybackiego korzystania z wód
- II.F. Zaopatrzenie gospodarki w wydobywane z wód powierzchniowych: kamień, żwir, piasek oraz inne materiały, a także rośliny wycinane z wód lub brzegu

Problem III. — OCHRONA WÓD I ŚRODOWISKA ZWIĄZANEGO Z WODAMI

- III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem
- III.B. Ochrona zasobów wodnych przed niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, w tym utrzymanie przepływu nienaruszalnego
- III.C. Utrzymywanie lub poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych (cele środowiskowe)

2. Analiza stanu dorzecza

2.1. Zalecenia merytoryczne do prowadzenia analiz

Analiza stanu dorzecza powinna powstać na podstawie analiz stanu zasobów wodnych opracowanych dla regionów wodnych. Analiza stanu zasobów wodnych w regionie wodnym powinna uwzględniać:

Dla wód powierzchniowych

- podział na kategorie wód (np.: rzeki, jeziora, wody przejściowe lub wody przybrzeżne — lub jako sztuczne lub silnie zmienione jednolite części wód),
- typologię wód powierzchniowych,
- warunki referencyjne specyficzne dla danego typu jednolitych części wód powierzchniowych:
 - a) dla każdego typu jednolitych części wód powierzchniowych, ustala się hydromorfologiczne i fizyczno-chemiczne warunki specyficzne dla danego typu, reprezentujące wartości hydromorfologicznych i fizyczno-chemicznych elementów jakości, wymienionych w pkt 1 rozdziału 2.3 metodyki (załącznik V Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE) dla danego typu jednolitych części wód przy bardzo dobrym stanie ekologicznym określonym w odpowiedniej tabelicy w pkt 2 rozdziału 2.3. Ustala się biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu, reprezentujące wartości biologicznych elementów jakości, wymienionych w pkt 1 rozdziału 2.3 dla danego typu jednolitych części wód powierzchniowych przy bardzo dobrym stanie ekologicznym, określonym w odpowiedniej tabelicy pkt 2 rozdziału 2.3,
 - b) przy stosowaniu procedur, ustanowionych w niniejszym podpunkcie, do silnie zmienionych lub sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych, odniesienia do bardzo dobrego stanu ekologicznego rozumie się jako odniesienia do maksymalnego potencjału ekologicznego określonego w tabelicy ppkt 2.5 rozdziału 2.3 metodyki. Wartości maksymalnego potencjału ekologicznego dla jednolitej części wód poddaje się kontroli co sześć lat,
 - c) warunki specyficzne dla danego typu, do celów wymienionych w lit. a i b, oraz biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu mogą być oparte zarówno na bazie przestrzennej, jak i na modelowaniu lub mogą wynikać z połączenia tych metod. Jeżeli zastosowanie tych metod nie jest możliwe, do ustalenia takich wartości można wykorzystać opinie ekspertów. Przy określaniu bardzo dobrego stanu ekologicznego w odniesieniu do stężeń określonych syntetycznych zanieczyszczeń przyjmuje się takie granice wykrywalności, jakie mogą być uzyskane przy zastosowaniu dostępnych technik w czasie ustalania warunków specyficznych dla danego typu,

d) dla biologicznych warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu, opartych na bazie przestrzennej, powinna zostać opracowana sieć referencyjna dla każdego typu jednolitych części wód powierzchniowych. Sieć taka zawiera wystarczającą liczbę stanowisk o bardzo dobrym stanie, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ufności wartości określonych dla danych warunków referencyjnych, uwzględniając stopień zróżnicowania wartości elementów jakości odnoszących się do bardzo dobrego stanu ekologicznego dla tego typu jednolitych części wód powierzchniowych oraz technik modelowania, które należy stosować zgodnie z lit. e,

e) biologiczne warunki referencyjne specyficzne dla danego typu, oparte na modelowaniu, mogą być uzyskane zarówno za pomocą metod prognozowania lub rekonstrukcji. W metodach tych wykorzystuje się dane historyczne, paleologiczne i inne dostępne dane, a metody powinny zapewniać dostateczny poziom ufności danych warunków referencyjnych, w celu zapewnienia, że otrzymane w ten sposób warunki są zgodne i prawdziwe dla każdego typu jednolitych części wód powierzchniowych,

f) jeżeli nie jest to możliwe, ustalenie wiarygodnych warunków referencyjnych specyficznych dla danego typu, w odniesieniu do elementu jakości danego typu jednolitych części wód powierzchniowych z uwagi na wysoki stopień naturalnej zmienności tego elementu, a nie tylko z powodu zmienności sezonowej, element ten może zostać wyłączone z oceny stanu ekologicznego dla danego typu wód powierzchniowych. W takich okolicznościach należy podać powody takiego wyłączenia w planie gospodarowania wodami w dorzeczu,

— oszacowanie i identyfikację oddziaływań antropogenicznych, w tym:

— oszacowanie i identyfikację znaczących źródeł punktowej emisji zanieczyszczeń, w szczególności substancjami wymienionymi poniżej (zgodnie z załącznikiem VIII Ramowej Dyrektywy Wodnej), pochodzących z instalacji komunalnych, przemysłowych, rolniczych oraz innych instalacji i działalności w oparciu m.in. o informacje zebrane w ramach:

— art. 45 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.) — delegacja do wydania rozporządzeń:

— rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 212, poz. 1799),

— rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie dopuszczalnych mas substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych (Dz. U. Nr 35, poz. 309),

- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2002 r. w sprawie metodyk referencyjnych badania stopnia biodegradacji substancji powierzchniowoczynnych zawartych w produktach, których stosowanie może mieć wpływ na jakość wód (Dz. U. Nr 196, poz. 1658),
 - art. 143, 145, 146, 201, 202, 205, 206, 207, 211, 215 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.¹⁾),
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055),
- oraz do celów opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu:
- spisu zrzutów do wód mogących zawierać substancje z wykazu I załącznika nr 11 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 212, poz. 1799), do których stosuje się najwyższe dopuszczalne wartości określone w tabeli I w załączniku nr 3 do tego rozporządzenia,
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728),
 - rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz. 1530),
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455),
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków (Dz. U. Nr 176, poz. 1454).
- Substancje wymienione w załączniku VIII do Ramowej Dyrektywy Wodnej to:
1. związki chloroorganiczne i substancje, które mogą tworzyć takie związki w środowisku wodnym
 2. związki fosforoorganiczne
 3. związki cynoorganiczne
 4. substancje i preparaty lub produkty ich rozkładu o udowodnionych właściwościach rakotwórczych lub mutagennych lub właściwościach mogących zakłócać w środowisku wodnym lub poprzez to środowisko funkcje produkcji steroidów, funkcje tarczycy, reprodukcyjne lub inne funkcje związane z hormonami
 5. trwałe węglowodory oraz trwałe i biokumulujące się toksyczne substancje organiczne
 6. cyjanki
 7. metale i ich związki
 8. arsenik i jego związki
 9. biocydy i środki ochrony roślin
 10. substancje w zawiesinie
 11. substancje, które przyczyniają się do eutrofizacji (w szczególności azotany i fosforany)
 12. substancje, które wywierają niekorzystny wpływ na bilans tlenu (i można dokonać ich pomiaru przy użyciu takich wskaźników, jak BZT, ChZT itp.).
- oszacowanie i identyfikację znaczących rozproszonych źródeł emisji zanieczyszczeń, w szczególności substancji wymienionych powyżej (zgodnie z załącznikiem VIII Ramowej Dyrektywy Wodnej), pochodzących z instalacji komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych instalacji oraz działalności, w oparciu m.in. o informacje zebrane na podstawie:
 - art. 47 i 49 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229, z późn. zm.),
 - § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093),
 - § 5 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44),
 - ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.),
 - rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.),

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957, z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568, Nr 175, poz. 1693, Nr 190, poz. 1865 i Nr 217, poz. 2124 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 49, poz. 464, Nr 70, poz. 631, Nr 91, poz. 875, Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959 i Nr 121, poz. 1263.

- ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.),
- oraz do celów opracowania pierwszego planu gospodarowania wodami w dorzeczu:
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728),
 - rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz. 1530),
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 212, poz. 1799),
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455),
 - rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków (Dz. U. Nr 176, poz. 1454),
- oszacowanie i identyfikację znaczących poborów wody dla celów komunalnych, przemysłowych, rolniczych i innych, z uwzględnieniem sezonowej zmienności i łącznego rocznego zapotrzebowania, oraz strat wody w systemach dystrybucji,
- oszacowanie i identyfikację wpływu znacznych regulacji przepływu wód, przerzutów wody i zmian kierunków przepływu na ogólną charakterystykę odpływu i bilansu wodnego,
- identyfikację znaczących morfologicznych zmian jednolitych części wód,
- oszacowanie i identyfikację innych znaczących wpływów antropogenicznych na stan wód powierzchniowych,
- charakterystykę użytkowania powierzchni ziemi, w tym identyfikację głównych obszarów zabudowanych, przemysłowych i rolniczych oraz, gdzie stosowne, obszarów połowu ryb oraz obszarów leśnych,
- ocena podatności stanu jednolitych części wód na powyżej określone oddziaływania antropogeniczne. Zebrane informacje wspomniane powyżej oraz wszelkie inne istotne informacje, w tym istniejące dane z monitoringu środowiska, powinny

zostać wykorzystane w celu dokonania oceny prawdopodobieństwa, że jednolite części wód powierzchniowych w ramach obszaru dorzecza nie spełniają środowiskowych celów jakości (załącznik nr 2 do rozporządzenia). Przy opracowywaniu tej oceny można stosować techniki modelowania. Dla jednolitych części wód, w odniesieniu do których stwierdzono, że istnieje ryzyko, że nie zostaną spełnione środowiskowe cele jakości, gdzie stosowne, dokonuje się dalszej charakterystyki w celu optymalizacji zarówno programów monitoringu, jak i programów działań na obszarze dorzecza.

Dla wód podziemnych

Dla wód podziemnych powinna być sporządzona wstępna charakterystyka wszystkich jednolitych części wód podziemnych, do celów oceny ich wykorzystania i oceny stopnia ryzyka niespełnienia przez nie celów ustalonych dla każdej jednolitej części wód podziemnych, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia.

We wstępnej charakterystyce należy określić:

- położenie i granice jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych,
- oddziaływania, na które podatna jest jednolita część wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych, w tym:
 - rozproszone źródła zanieczyszczeń,
 - punktowe źródła zanieczyszczeń,
 - pobór wód,
 - sztuczne odnawianie zasobów,
- ogólną charakterystykę warstw geologicznych położonych w obszarze zlewni, z których zasilana jest jednolita część wód podziemnych,
- jednolite części wód podziemnych, dla których istnieją bezpośrednio od nich zależne ekosystemy wód powierzchniowych lub ekosystemy lądowe.

Następnie należy opracować dalszą charakterystykę tej jednolitej części wód lub grup jednolitych części wód podziemnych, które określono jako zagrożone, w celu ustalenia bardziej precyzyjnej oceny znaczenia tych zagrożeń i określenia programów działań na obszarze dorzecza. Charakterystyka taka powinna zawierać istotne informacje na temat wpływu działalności człowieka oraz, gdzie stosowne, informacje dotyczące:

- charakterystyki geologicznej jednolitej części wód podziemnych, w tym zasięgu i rodzaju jednostek geologicznych,
- charakterystyki hydrogeologicznej jednolitej części wód podziemnych, w tym przewodności hydraulicznej, porowatości i spoistości,

- charakterystyki osadów powierzchniowych oraz gleb w zlewni, z której są zasilane jednolite części wód podziemnych, w tym miąższość, porowatość, przewodność hydrauliczną oraz własności absorpcyjne osadów i gleb,
- charakterystyki stratyfikacji wód podziemnych w granicach jednolitych części wód podziemnych,
- wykazu systemów wód powierzchniowych pozostających w dynamicznych relacjach z jednolitymi częściami wód podziemnych, w tym ekosystemów lądowych i jednolitych części wód powierzchniowych,
- oszacowania kierunków i wielkości wymiany wód między jednolitymi częściami wód podziemnych i systemami powierzchniowymi,
- danych wystarczających do wyliczenia długoterminowej, średniorocznej wielkości ogólnego odnawiania zasobów wodnych,
- charakterystyki składu chemicznego wód podziemnych, obejmującej specyfikację oddziaływań antropogenicznych.

Dla transgranicznych jednolitych części wód podziemnych lub uznanych w ramach charakterystyki wstępnej za zagrożone niespełnieniem celów określonych dla każdej jednolitej części wód (załącznik nr 2 do rozporządzenia), gdzie stosowne, zbiera się i przechowuje następujące informacje dla każdej jednolitej części wód dotyczące:

- lokalizacji punktów, w których z jednolitych części wód podziemnych pobierana jest woda z wyłączeniem punktów poboru wody w ilości mniejszej niż średnio 10 m³/dobę, lub punktów poboru wody przeznaczonej do picia przez ludzi dostarczających mniej niż średnio 10 m³/dobę lub wodę dla mniej niż 50 osób,
- średniorocznej wielkości poboru wód w wyznaczonych punktach,
- składu chemicznego wody pobieranej z jednolitych części wód podziemnych,
- lokalizacji punktów w granicach jednolitych części wód podziemnych, w których następuje bezpośrednio zasilanie wód podziemnych,
- ilości wprowadzanej w tych punktach wody,
- składu chemicznego wód wprowadzanych do jednolitych części wód podziemnych,
- charakterystyki użytkowania powierzchni ziemi w zlewni lub zlewniach, z terenu których zasilane są jednolite części wód podziemnych, w tym dopływów zanieczyszczeń i zmian antropogenicznych w charakterystykach zasilania.

Powinny również zostać wyznaczone te jednolite części wód podziemnych, dla których zostaną określone niższe cele środowiskowe zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, w tym:

- w rezultacie uwzględnienia wpływów stanu jednolitych części wód na: wody powierzchniowe i powiązane ekosystemy lądowe; regulację wód, ochronę przeciwpowodziową i osuszanie terenu; rozwój człowieka (przeгляд oddziaływań zmian poziomów wód podziemnych),
- gdzie skutek działalności człowieka jednolita część wód podziemnych jest zanieczyszczona w takim stopniu, że osiągnięcie dobrego stanu chemicznego wód podziemnych jest nieosiągalne lub nieproporcjonalnie kosztowne (przeгляд oddziaływań na jakość wód podziemnych).

Analiza stanu zasobów wodnych w regionie wodnym, w części graficznej, powinna obejmować co najmniej:

- dla wód powierzchniowych:
 - zobrazowanie na mapie lokalizacji i granic zasobów wodnych,
 - zobrazowanie na mapie ekoregionów (podział zgodnie z załącznikiem mapowym do Ramowej Dyrektywy Wodnej) i rodzajów zasobów wód powierzchniowych w obszarze dorzecza, identyfikację warunków referencyjnych,
- dla wód podziemnych:
 - zobrazowanie na mapie lokalizacji i granic jednolitych części wód podziemnych,
 - oddziaływania antropogeniczne na stan wód powierzchniowych i podziemnych:
 - punktowe źródła zanieczyszczeń,
 - obszarowe źródła zanieczyszczeń,
 - zobrazowanie presji wywieranych na ilościowy stan wód, w tym pobory wody,
 - zobrazowanie innych oddziaływań na stan jakości i ilości wód.

2.2. Źródła pozyskiwania danych do identyfikacji głównych problemów gospodarki wodnej dla potrzeb sporządzania analiz stanu dorzeczy

Dla potrzeb analizy stanu dorzecza konieczne jest zgromadzenie danych o obiektach gospodarki wodnej wraz z ich podstawowymi parametrami. Poniżej wskazane zostały źródła pozyskiwania danych o obiektach.

Wszystkie obiekty powinny być zlokalizowane na mapie, nazwane, przypisane do właściwej zlewni, zlewni bilansowej i regionu wodnego w RZGW (Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej). Proponuje się przyjęcie jako podstawy cyfrowej Mapy Podziału Hydrograficznego Polski (MPHP), prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

Podstawowe dane	Parametry	Miejsce przechowywania danych
1	2	3
punkty monitoringu jakości wody powierzchniowej i podziemnej	— opis punktu pomiarowego i sposobu pomiaru	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wojewódzki inspektorat ochrony środowiska
punkty pomiaru ilości wody powierzchniowej i podziemnej	— opis punktu pomiarowego, sposób pomiaru	Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Państwowy Instytut Geologiczny
ludność wg podziału administracyjnego i zlewni bilansowej	— liczba, struktura wiekowa	Główny Urząd Statystyczny, wojewódzkie urzędy statystyczne
ujęcia wód powierzchniowych	<ul style="list-style-type: none"> — typ ujęcia, sposób ujmowania i przeznaczenie wody — procent gwarancji zasobów wód powierzchniowych, przepływ nienaruszalny oraz aktualna i wymagana klasa czystości w przekroju powyżej ujęcia — czas pracy ujęcia z uwzględnieniem okresowości — charakterystyka terenu ochrony bezpośredniej i pośredniej — dane z pozwolenia wodnoprawnego (data ważności, dopuszczone wielkości poboru) — wielkości rzeczywistych poborów — nazwa systemu wodociągu związanego z ujęciem — techniczne możliwości wydajności ujęcia — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, stacje sanitarno-epidemiologiczne, spółki wodne, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji
ujęcia wód podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> — typ ujęcia, sposób ujmowania i przeznaczenie wody — głębokość studni i zwierciadła wody — zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych, depresja, wiek poziomu wodonośnego — czas pracy ujęcia i okresowość — aktualna i wymagana klasa czystości — ilość studni przy ujęciu — charakterystyka terenu ochrony bezpośredniej i pośredniej — numer i dane z pozwolenia wodnoprawnego (data ważności, dopuszczone wielkości poboru) — wielkości rzeczywistych poborów — nazwa systemu wodociągu związanego z ujęciem — techniczne możliwości wydajności ujęcia — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, stacje sanitarno-epidemiologiczne, spółki wodne, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji
bezpośrednie i pośrednie strefy ochronne ujęć	<ul style="list-style-type: none"> — numer ujęcia, powierzchnia zobrazowana na mapie — rodzaj ograniczeń w użytkowaniu terenu ochrony bezpośredniej — rodzaj ograniczeń w użytkowaniu terenu ochrony pośredniej — numer decyzji o ustanowieniu strefy ochronnej, z uwzględnieniem podstawowych danych 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej

1	2	3
oczyszczalnie i zrzuty ścieków	<ul style="list-style-type: none"> — procent gwarancji zasobów odbiornika ścieków, przepływ nienaruszalny oraz aktualna i wymagana klasa czystości w przekroju poniżej zrzutu — numer i dane z pozwolenia wodnoprawnego (data ważności, dopuszczalne wielkości zrzutu, sposób oczyszczania, przepustowość oczyszczalni, procent redukcji) — dane rzeczywiste (ilość i jakość zrzucanych ścieków z uwzględnieniem sezonowości) — sposób gospodarowania odpadami — nazwa systemu kanalizacyjnego związanego ze zrzutem — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, stacje sanitarno-epidemiologiczne, spółki wodne, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji
sieć wodociągowa	<ul style="list-style-type: none"> — długość sieci wodociągowej — liczba ludności zaopatrywanej z tych wodociągów — ilość wody przeznaczanej na zaspokojenie potrzeb ludności — stopień zaspokojenia potrzeb — straty wody w sieci — nazwa powiązanej stacji uzdatniania wody i ujęć — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), stacje sanitarno-epidemiologiczne, spółki wodne, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji
stacja uzdatniania wody	<ul style="list-style-type: none"> — źródło wody (nazwa ujęcia), ilość wody uzdatnionej z uwzględnieniem sezonowości, sposób uzdatniania, jakość wody przed i po uzdatnieniu — nazwa systemu wodociągu związanego ze stacją — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), stacje sanitarno-epidemiologiczne, spółki wodne, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji
sieć kanalizacyjna	<ul style="list-style-type: none"> — długość sieci kanalizacyjnej — liczba ludności korzystającej z kanalizacji — roczna suma ścieków pochodzących z gospodarstw domowych — roczna suma ścieków pochodzących z innych źródeł — wielkość przesiąków z systemu kanalizacyjnego — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), stacje sanitarno-epidemiologiczne, spółki wodne, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji
tereny wypoczynku, uprawiania sportów wodnych i turystyki związanej z wodą oraz amatorskiego połowu ryb	<ul style="list-style-type: none"> — powierzchnia zobrazowana na mapie — opis techniczny obiektów związanych z funkcjami terenu — strona cieków, długość, nazwa własna, czas pracy kompleksu — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), stacje sanitarno-epidemiologiczne
system odprowadzania wody opadowej z infrastruktury komunikacji lądowej	<ul style="list-style-type: none"> — lokalizacja, długość systemu, ilość i sposób oczyszczania (nazwa oczyszczalni), nazwa zrzutu ścieków — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)

1	2	3
wydobywanie z wód: kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów; wycinanie roślin z wód lub brzegu	— lokalizacja, roczna wielkość i sposób eksploatacji	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
wysypiska śmieci	— lokalizacja, powierzchnia, rodzaj podłoża, sposób uszczelnienia podłoża, sposób utylizacji, ocena wpływu wysypiska na wody powierzchniowe i podziemne — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) — czas funkcjonowania wysypiska	przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
składowiska odpadów i mogilniki	— lokalizacja, powierzchnia, rodzaj podłoża, sposób uszczelnienia podłoża, rodzaj odpadów, sposób ich zabezpieczenia, ocena wpływu na wody powierzchniowe i podziemne, czas funkcjonowania składowiska	przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
cmentarze	— lokalizacja, powierzchnia, rodzaj podłoża	przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
użytkownicy wody	— nazwa użytkownika, rodzaj działalności, wielkość produkcji, dane o zatrudnieniu z uwzględnieniem pracowników fizycznych, system pracy (sezonowość, zmianowość)	Główny Urząd Statystyczny, wojewódzkie urzędy statystyczne, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
zamknięte obiegi wody	— powiązanie z ujęciem lub systemem wodociągowym — ilość wody krążąca w obiegu, roczna ilość pobrana na uzupełnienie obiegu z uwzględnieniem sezonowości	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
systemy chłodzące wodę	— roczna ilość wody chłodzonej z uwzględnieniem sezonowości, sposób chłodzenia, długość instalacji chłodzących, redukcja temperatury wody w systemie	użytkownicy wody, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
porty, przystanie, nabrzeża przeladunkowe, stocznie i doki	— powierzchnia zobrazowana na mapie — obiekty związane z funkcjami, opis sposobu ochrony wód przed zanieczyszczeniami, możliwości przeladunkowe — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji)	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), administracja morska
obiekty regulacyjne umożliwiające żeglugę	— szczegółowa lokalizacja początku i końca regulacji — klasa żeglowności drogi wodnej	wojewódzkie zarządy melioracji i urządzeń wodnych,

1	2	3
	<ul style="list-style-type: none"> — charakterystyka cieku regulowanego, parametry obiektów regulacyjnych, ilość i charakterystyka sekcji regulacji (przepływy, spadek rzeki, ubezpieczenia brzegów i dna, zabudowa biologiczna), stan techniczny określony dla poszczególnych sekcji — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, przedsiębiorstwa żeglugowe
urządzenia odwadniające zakłady górnicze	<ul style="list-style-type: none"> — wydajność urządzeń, roczna ilość i jakość odprowadzanej wody z uwzględnieniem sezonowości, charakterystyka odbiornika wody — numer pozwolenia na odprowadzanie wody 	spółki górnicze, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
kanały żeglugowe i przesyłowe wraz z budowlami towarzyszącymi	<ul style="list-style-type: none"> — parametry techniczne kanału, ilość sekcji (dla kanałów żeglugowych) — ilość i charakterystyka oraz stan techniczny obiektów towarzyszących — parametry żeglugowe (dla kanałów żeglugowych) — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	wojewódzkie zarządy melioracji i urządzeń wodnych, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
elektrownie przepływowe, szczytowe	<ul style="list-style-type: none"> — moc instalowana, dyspozycyjna, gwarantowana, moc szczytowa i pompowa, ilość produkowanej energii, czas pracy elektrowni, spad i przełyk elektrowni, charakterystyka urządzeń towarzyszących elektrowni — ilość wody użyta zwrotnie — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
struktura upraw	— powierzchnia lasów, sadów, pastwisk, gruntów ornych, upraw pod przykryciem	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), Zarząd Lasów Państwowych, Główny Urząd Statystyczny, wojewódzkie urzędy statystyczne, ośrodki doradztwa rolniczego
rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych	— obwody rybackie, roczna wielkość i sposób połowu	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
stawy rybne	<ul style="list-style-type: none"> — ilość, powierzchnia i głębokość stawów, gatunki ryb — długość doprowadzalników i odprowadzalników — ilość wody potrzebna do napełnienia stawów — ilość wody potrzebna w sezonie na uzupełnienie stawów — urządzenia towarzyszące stawom — roczna ilość odławianych ryb — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	wojewódzkie zarządy melioracji i urządzeń wodnych, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)

1	2	3
porty rybackie	<ul style="list-style-type: none"> — lokalizacja, powierzchnia, obiekty związane z funkcjami — opis sposobu ochrony wód przed zanieczyszczeniami — przepustowość portu — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), administracja morska
urządzenia nawadniające	<ul style="list-style-type: none"> — sposób doprowadzania wody — sposób nawadniania — sezonowa ilość wody do nawodnień rolniczych i leśnych — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), Zarząd Lasów Państwowych, spółki wodne
melioracje szczełowe	<ul style="list-style-type: none"> — powierzchnia zmeliorowana, sposób odprowadzania wody — obiekty towarzyszące melioracji — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	wojewódzkie zarządy melioracji i urzędzeń wodnych, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), Zarząd Lasów Państwowych, spółki wodne
przekroczenia cieków	<ul style="list-style-type: none"> — rodzaj, przebieg, nośność, światło — kilometr biegu cieku — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
zbiorniki wodne	<ul style="list-style-type: none"> — funkcje zbiornika, rzędna i wysokość poziomu piętrzenia, powierzchnia, pojemność i długość zbiornika, charakterystyka przelewów i upustów, poziom powodziowej retencji zbiornikowej, stan morfologii dna, przypisanie właściwych zbiornikowi obiektów, powiązanie z elektrownią, sposób napełniania zbiornika, derywacja, dostępność zbiornika dla rekreacji, wędkarstwa, gospodarki rybackiej, zabudowa brzegów, klasa czystości wód strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, wojewódzkie zarządy melioracji i urzędzeń wodnych
strefy ochronne zbiorników wód podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> — powierzchnia stref zobrazowana na mapie — ograniczenia użytkowania terenów w obrębie stref 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), Państwowy Instytut Geologiczny, Instytut Ochrony Środowiska
kanały/rurociągi przesyłowe	<ul style="list-style-type: none"> — średnica i długość kanału/rurociągu — roczna ilość przesyłanej wody z uwzględnieniem sezonowości, ujęcie powiązane z kanałem/rurociągiem — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), wojewódzkie zarządy melioracji i urzędzeń wodnych

1	2	3
sztuczne zasilanie wód podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> — roczna ilość wtfaczanej wody z uwzględnieniem sezonowości, sposób wtfaczania — stan techniczny 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)
budowle regulacyjne, regulacja rzek i potoków	<ul style="list-style-type: none"> — szczegółowa lokalizacja początku i końca regulacji — charakterystyka cieku regulowanego, parametry obiektów regulacyjnych, ilość i charakterystyka sekcji regulacji (przepływy, spadek rzeki, ubezpieczenia brzegów i dna, zabudowa biologiczna) — stan techniczny — status obiektu (eksploatowany, nieeksploatowany, zatwierdzony do realizacji) 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, wojewódzkie zarządy melioracji i urzędzeń wodnych
obszary chronione i chronione tereny podmokłe	<ul style="list-style-type: none"> — nazwa obszaru chronionego — powierzchnia zobrazowana na mapie — decyzja o ustanowieniu obszaru chronionego (nazwa organu, znak i data decyzji lub nazwa wykazu wód i pozycja w wykazie) — cel utworzenia obszaru chronionego — wielkość obszaru (ha) lub długość cieku (km) — zakazy i nakazy, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących wód powierzchniowych i podziemnych 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), Instytut Ochrony Środowiska, Zarząd Lasów Państwowych
wały i groble	<ul style="list-style-type: none"> — przebieg wału zobrazowany na mapie — charakterystyka przepływów obwałowanego cieku — parametry techniczne wału, ilość i charakterystyka śluz, przepustów i przejazdów przez wały — stan techniczny wału — pompownie, ich rodzaj, wydajność i wysokość podnoszenia 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, wojewódzkie zarządy melioracji i urzędzeń wodnych
poldery i suche zbiorniki wodne	<ul style="list-style-type: none"> — szczegółowa lokalizacja, ilość wody możliwa do zmagazynowania, sposób wykorzystania obiektów 	administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy), regionalny zarząd gospodarki wodnej, wojewódzkie zarządy melioracji i urzędzeń wodnych
obiekty lokalnych systemów ostrzeżeń	<ul style="list-style-type: none"> — instalacja urzędzeń do pomiaru ilości wody, opracowanie sposobu ostrzegania 	administracja samorządowa (województwa, powiaty, gminy)

2.3. Ważne przesłanki prawne do kształtowania analizy

Na podstawie załącznika nr V do Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE:

Stan wód powierzchniowych

1. Elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego
 - 1.1. Rzeki
 - 1.2. Jeziora
 - 1.3. Wody przejściowe
 - 1.4. Wody przybrzeżne
 - 1.5. Sztuczne lub silnie zmienione jednolite części wód
2. Normatywne definicje klasyfikacji stanu ekologicznego
 - 2.1. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w rzekach
 - 2.2. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w jeziorach
 - 2.3. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przejściowych
 - 2.4. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przybrzeżnych
 - 2.5. Definicje maksymalnego, dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego dla silnie zmienionych lub sztucznych jednolitych części wód
 - 2.6. Procedura ustalania chemicznych norm jakości
3. Monitoring stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych
 - 3.1. Projektowanie monitoringu diagnostycznego
 - 3.2. Projektowanie monitoringu operacyjnego
 - 3.3. Projektowanie monitoringu badawczego
 - 3.4. Częstotliwość monitoringu
 - 3.5. Dodatkowe wymogi monitoringu obszarów chronionych
 - 3.6. Normy dla monitoringu elementów jakości
4. Klasyfikacja i prezentacja stanu ekologicznego
 - 4.1. Porównywalność wyników monitoringu biologicznego
 - 4.2. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego
 - 4.3. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu chemicznego

Wody podziemne

5. Stan ilościowy wód podziemnych
 - 5.1. Parametry klasyfikacji stanu ilościowego
 - 5.2. Definicja stanu ilościowego
6. Monitoring stanu ilościowego wód podziemnych
 - 6.1. Sieć monitoringu poziomego wód podziemnych
 - 6.2. Gęstość stanowisk monitoringu
 - 6.3. Częstotliwość monitoringu
 - 6.4. Interpretacja i prezentacja stanu ilościowego wód podziemnych
7. Stan chemiczny wód podziemnych
 - 7.1. Parametry określania stanu chemicznego wód podziemnych
 - 7.2. Definicja dobrego stanu chemicznego wód podziemnych
8. Monitoring stanu chemicznego wód podziemnych
 - 8.1. Sieć monitoringu wód podziemnych
 - 8.2. Monitoring diagnostyczny
 - 8.3. Monitoring operacyjny
 - 8.4. Identyfikacja trendów zanieczyszczeń
 - 8.5. Interpretacja i prezentacja stanu chemicznego wód podziemnych
9. Prezentacja stanu wód podziemnych

Stan wód powierzchniowych

1. Elementy jakości dla klasyfikacji stanu ekologicznego
 - 1.1. Rzeki
 - Elementy biologiczne*
 - Skład i liczebność flory wodnej
 - Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych
 - Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny
 - Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne*
 - Reżim hydrologiczny
 - ilość i dynamika przepływu wód
 - połączenie z jednolitymi częściami wód podziemnych
 - Ciągłość rzeki
 - Warunki morfologiczne
 - zmienność głębokości i szerokości rzeki
 - struktura i skład podłoża rzek
 - struktura strefy nadbrzeżnej

*Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne**Ogólne*

Warunki termiczne
Warunki natlenienia
Zasolenie
Stan zakwaszenia
Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do jednolitych części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do jednolitych części wód

1.2. Jeziora

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu
Skład i liczebność innej flory wodnej
Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych
Skład, liczebność i struktura wiekowa ichtiofauny

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Reżim hydrologiczny
wielkość i dynamika przepływu wód czas przebywania
połączenie z jednolitymi częściami wód podziemnych
Warunki morfologiczne
zmienność głębokości jeziora
wielkość, struktura i skład podłoża misy jeziornej
struktura brzegu jeziora

*Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne**Ogólne*

Przejrzystość
Warunki termiczne
Warunki natlenienia
Zasolenie
Stan zakwaszenia
Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do jednolitych części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane

w znacznych ilościach do jednolitych części wód

1.3. Wody przejściowe

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu
Skład i liczebność innej flory wodnej
Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych
Skład i liczebność ichtiofauny

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Warunki morfologiczne
zmienność głębokości
wielkość, struktura i skład podłoża
struktura strefy pływów

Reżim pływu

przepływ wód słodkich
ekspozycja na fale

*Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne**Ogólne*

Przejrzystość
Warunki termiczne
Warunki natlenienia
Zasolenie
Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi jako odprowadzane do jednolitych części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do jednolitych części wód

1.4. Wody przybrzeżne

Elementy biologiczne

Skład, liczebność i biomasa fitoplanktonu
Skład i liczebność innej flory wodnej
Skład i liczebność bezkręgowców bentosowych

Elementy hydromorfologiczne wspierające elementy biologiczne

Warunki morfologiczne
zmienność głębokości
struktura i skład podłoża wybrzeża
struktura strefy pływów

Reżim pływu

kierunek dominujących prądów
ekspozycja na fale

Elementy chemiczne i fizyczno-chemiczne wspierające elementy biologiczne

Ogólne

Przejrzystość

Warunki termiczne

Warunki natlenienia

Zasolenie

Substancje biogenne

Zanieczyszczenia specyficzne

Zanieczyszczenie wszystkimi substancjami priorytetowymi zidentyfikowanymi ja-

ko odprowadzane do jednolitych części wód

Zanieczyszczenie innymi substancjami zidentyfikowanymi jako odprowadzane w znacznych ilościach do jednolitych części wód

1.5. Sztuczne lub silnie zmienione jednolite części wód

Elementy jakości stosowane do sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód są stosowane do jednej z wyżej wymienionych czterech kategorii naturalnych wód powierzchniowych, najbardziej przypominającej odpowiednią silnie zmienioną lub sztuczną jednolitą część wód.

2. Normatywne definicje klasyfikacji stanu ekologicznego

Tabela 1. *Ogólna definicja dla rzek, jezior, wód przejściowych i wód przybrzeżnych*

Poniższy tekst podaje ogólną definicję jakości ekologicznej. Do celów klasyfikacji charakterystykę elementów jakości stanu ekologicznego dla każdej kategorii wód powierzchniowych podano w tabelach poniżej.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Nie ma lub są bardzo niewielkie antropogeniczne zmiany wartości fizyczno-chemicznych i hydromorfologicznych elementów jakości danego typu jednolitych części wód powierzchniowych w odniesieniu do tych, jakie zwykle towarzyszą temu typowi jednolitych części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych.</p> <p>Wartości biologicznych elementów jakości dla jednolitych części wód powierzchniowych odzwierciedlają wartości normalnie związane z tym typem w warunkach niezakłóconych i nie pokazują żadnych lub pokazują niewielkie oznaki zakłóceń.</p> <p>Są to warunki i populacje specyficzne dla danego typu.</p>	<p>Wartości biologicznych elementów jakości danego typu jednolitych części wód powierzchniowych wykazują niskie poziomy zakłócenia wynikające z działalności człowieka, ale odchylenia od wartości, jakie zwykle towarzyszą temu typowi jednolitych części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych, są jedynie niewielkie.</p>	<p>Wartości biologicznych elementów jakości danego typu jednolitych części wód powierzchniowych różnią się umiarkowanie od tych, jakie zwykle towarzyszą temu typowi jednolitych części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych. Wartości wskazują na umiarkowany poziom zakłócenia wynikający z działalności człowieka, zdecydowanie większy niż w warunkach stanu dobrego.</p>

Wody osiągające stan poniżej umiarkowanego są klasyfikowane jako wody o słabym stanie lub złym stanie.

Wody wykazujące oznaki znacznych zmian wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu jednolitych części wód powierzchniowych oraz wody, w których odpowiednie zbiorowiska organizmów różnią się znacznie od tych, jakie zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitych części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych, są klasyfikowane jako wody o słabym stanie.

Wody wykazujące oznaki poważnych zmian wartości biologicznych elementów jakości dla danego typu jednolitych części wód powierzchniowych oraz wody, w których brak jest znacznej części odpowiednich populacji biologicznych, jakie zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitych części wód powierzchniowych, są klasyfikowane jako wody o złym stanie.

2.1. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w rzekach
Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Średnia liczebność fitoplanktonu jest całkowicie zgodna ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizykochemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznym dla danego typu warunków przejrzystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizyczno-chemicznymi.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności fitoplanktonu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanego zakłócenia w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w jednolitej części wód lub jakości fizyczno-chemicznej wody lub osadów.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład taksonomiczny fitoplanktonu różni się umiarkowanie w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Liczebność jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne i niepożądane zakłócenia wartości innych biologicznych i fizyczno-chemicznych elementów jakości.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwit w czasie miesięcy letnich.</p>
Makrofity i fitobentos	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Nie ma wykrywalnych zmian w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości makrofitów i fitobentosu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w częściach wód lub jakości fizyczno-chemicznej wody lub osadów.</p> <p>Fitobentos nie jest narażony na negatywny wpływ powfok (kożuchów) i skupisk bakterii obecnych na skutek działalności antropogenicznej.</p>	<p>Skład taksonomiczny makrofitów i fitobentosu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód zespołów i jest znacznie bardziej zmieniony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu.</p> <p>Zbiorowiskom organizmów fitobentosowych może towarzyszyć występowanie powfok (kożuchów) lub skupisk bakterii, a w pewnych przypadkach mogą one być zastąpione przez powfoki i skupiska bakterii na skutek działalności antropogenicznej.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkręgowce bentosowe	<p>Skład taksonomiczny i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów bezkręgowców w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład i liczebność taksonów bezkręgowców różnią się umiarkowanie od specyficznych dla danego rodzaju populacji.</p> <p>Nieobecne są główne grupy taksonomiczne zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych oraz poziom różnorodności są znacznie niższe niż poziom specyficzny dla danego typu wód oraz znacznie niższe niż w przypadku stanu dobrego.</p>
Ichtiofauna	<p>Skład gatunkowy i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Obecne są wszystkie specyficzne dla danego typu wód gatunki wrażliwe na zakłócenia.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia antropogenicznego i nie wskazuje na zaburzenia reprodukcji albo rozwoju żadnego gatunku.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie gatunkowym i liczebności w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje oznaki zmian, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości oraz, w niektórych przypadkach, jest wskaźnikiem zaburzeń reprodukcji lub rozwoju określonych gatunków w stopniu mogącym spowodować zanik niektórych klas wiekowych.</p>	<p>Skład i liczebność gatunków ryb różnią się umiarkowanie w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód, na skutek antropogenicznego wpływu na fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje poważne oznaki zaburzeń antropogenicznych do tego stopnia, że umiarkowana część gatunków specyficznych dla danego typu wód nie występuje lub jest bardzo nieliczna.</p>

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim hydrologiczny	Wielkość i dynamika przepływu oraz wynikające z nich połączenie z wodami podziemnymi odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Ciągłość rzeki	Ciągłość rzeki nie jest zakłócona na skutek działalności antropogenicznych i pozwala na niezakłóconą migrację organizmów wodnych i transport osadów.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Kształty koryta, zmienność szerokości i głębokości, prędkości przepływu, warunki podłoża oraz warunki i struktura stref nadbrzeżnych odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Wartości fizyczno-chemicznych elementów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Poziomy zasolenia, pH, bilans tlenu, zdolność neutralizacji kwasów oraz temperatura nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznej i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.	Temperatura, bilans tlenu, pH, zdolność neutralizacji kwasów i zasolenie nie wykraczają poza zakresy ustalone dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania określonego typu ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6 tego rozdziału bez naruszenia wymogów: — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ ¹⁾).	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (st ¹⁾).	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6 ²⁾ tego rozdziału bez naruszenia wymogów: — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ ¹⁾).	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

1) Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennej, NJ = środowiskowa norma jakości.

2) Stosowanie norm wynikających z Protokołu nie wymaga ograniczenia stężenia zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

2.2. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w jeziorach

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	<p>Skład taksonomiczny i liczebność fitoplanktonu odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Średnia biomasa fitoplanktonu jest zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla typu warunków przeźroczystości.</p> <p>Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu warunkami fizyczno-chemicznymi.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu w porównaniu do zbiorowisk specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w wodzie lub w jakości fizyczno-chemicznej wody lub osadów.</p> <p>Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności specyficznych dla danego typu wód zakwitów fitoplanktonu.</p>	<p>Skład fitoplanktonu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód.</p> <p>Biomasa jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne i niepożądane zakłócenia wartości innych biologicznych i fizyczno-chemicznych elementów jakości wody lub osadów.</p> <p>Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.</p>
Makrofity i fitobentos	<p>Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Brak jest wykrywalnych zmian w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości taksonów makrofitów i fitobentosu w porównaniu do populacji specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w wodzie lub w fizyczno-chemicznej jakości wody.</p> <p>Fitobentos nie jest narażony na negatywny wpływ powłok (kożuchów) lub skupisk bakterii obecnych na skutek działalności antropogenicznej.</p>	<p>Skład taksonomiczny makrofitów i fitobentosu różni się umiarkowanie w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zmieniony niż w przypadku stanu dobrego.</p> <p>Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makrofitów i fitobentosu.</p> <p>Zespołom organizmów fitobentosowych może towarzyszyć występowanie powłok (kożuchów) i skupisk bakterii, a w pewnych przypadkach mogą one zostać zastąpione przez powłoki (kożuchy) i skupiska bakterii obecne na skutek działalności antropogenicznej.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkręgowce bentosowe	<p>Skład taksonomiczny i liczebność odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do poziomów niezakłóconych.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów bezkręgowców w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do taksonów niewrażliwych wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Poziom różnorodności taksonów bezkręgowców wykazuje niewielkie oznaki zmian w porównaniu do poziomów specyficznych dla danego typu wód.</p>	<p>Skład i liczebność taksonów bezkręgowców różnią się umiarkowanie od zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Nieobecne są główne grupy taksonomiczne zespołów specyficznych dla danego typu wód.</p> <p>Stosunek taksonów wrażliwych na zakłócenia do niewrażliwych oraz poziom różnorodności są znacznie niższe niż poziom specyficzny dla danego typu wód oraz znacznie niższe niż w przypadku stanu dobrego.</p>
Ichtiofauna	<p>Skład gatunkowy i liczebność odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Obecne są wszystkie specyficzne dla danego typu wód gatunki wrażliwe na zakłócenia.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje niewielkie oznaki zakłócenia antropogenicznego i nie wskazuje na zaburzenia reprodukcji ani rozwoju żadnego gatunku.</p>	<p>Istnieją niewielkie zmiany w składzie gatunkowym i liczebności w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje oznaki zmian, które mogą być przypisane antropogenicznym wpływom na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości, jest wskaźnikiem zaburzeń reprodukcji lub rozwoju określonych gatunków w stopniu mogącym spowodować zanik niektórych klas wiekowych.</p>	<p>Skład i liczebność gatunków ryb różnią się umiarkowanie w porównaniu do populacji specyficznych dla danego typu wód, na skutek wpływu antropogenicznego na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>Struktura wiekowa populacji ryb wykazuje poważne oznaki zaburzeń, które mogą być spowodowane wpływem antropogenicznym na fizyczno-chemiczne i hydromorfologiczne elementy jakości do tego stopnia, że umiarkowana część gatunków specyficznych dla danego typu wód nie występuje lub jest bardzo nieliczna.</p>

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim hydrologiczny	Wielkość i dynamika przepływu, poziom, czas retencji oraz wynikające z nich połączenie z wodami podziemnymi odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości jeziora, ilość i struktura podłoża oraz struktura i stan strefy brzegowej jeziora odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	Wartości fizyczno-chemicznych elementów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Poziomy zasolenia, pH, bilans tlenu, zdolność neutralizacji kwasów, przyczystość oraz temperatura nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznej i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.	Temperatura, warunki tlenowe, pH, zdolność neutralizacji kwasów, przyczystość i zasolenie nie wykraczają poza zakresy ustalone dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania określonego typu ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6 bez naruszenia wymogów: — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ ¹⁾).	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiedzialnym normalnie warunkom niezakłóconym (st ¹⁾).	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6 ²⁾ bez naruszenia wymogów: — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ ¹⁾).	Warunki odpowiadające osiągnięciu wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennych, NJ = środowiskowa norma jakości.

²⁾ Stosowanie norm wynikających z Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).

2.3. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przejściowych

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	Skład taksonomiczny fitoplanktonu odpowiada całkowicie warunkom niezakłóconym. Średnia biomasa fitoplanktonu jest całkowicie zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych warunków przezroczystości. Zakwity fitoplanktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu. Istnieją niewielkie zmiany biomasy w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów w wyniku niepożądanych zakłóceń w odniesieniu do równowagi organizmów występujących w wodzie lub w odniesieniu do jakości fizyczno-chemicznej wody. Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności specyficznych dla danego typu zakwitów fitoplanktonu.	Skład i liczebność taksonów fitoplanktonu różnią się umiarkowanie w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód. Biomasa jest umiarkowanie zakłócona i może powodować znaczne niepożądane zakłócenia warunków innych biologicznych elementów jakości. Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.
Makroglony	Skład taksonomiczny makroglonów jest zgodny z warunkami niezakłóconymi. Brak jest wykrywalnych zmian w pokryciu makroglonami na skutek działalności antropogenicznej.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie i obfitości taksonów makroglonów w porównaniu do zespołów specyficznych dla danego typu wód. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost fitobentosu lub roślin wyższych powodujący niepożądane zakłócenia równowagi między organizmami występującymi w wodzie lub w jakości fizyczno-chemicznej wody.	Skład taksonomiczny makroglonów różni się umiarkowanie w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zaburzony niż w przypadku stanu dobrego. Wyraźnie widoczne są umiarkowane zmiany w średniej obfitości makroglonów, mogące powodować niepożądane zakłócenia w równowadze organizmów obecnych w wodzie.
Okrytozalążkowe	Skład taksonomiczny odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Brak jest wykrywalnych zmian w obfitości okrytozalążkowych na skutek działalności antropogenicznej.	Istnieją niewielkie zmiany w składzie taksonomicznym okrytozalążkowych w porównaniu do specyficznego dla danego typu wód. Obfitość okrytozalążkowych wykazuje niewielkie oznaki zaburzeń.	Skład taksonomiczny okrytozalążkowych różni się umiarkowanie od specyficznego dla danego typu wód i jest znacznie bardziej zaburzony niż w przypadku stanu dobrego. Istnieją umiarkowane zaburzenia w obfitości taksonów roślin okrytozalążkowych.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Bezkręgowce bentosowe	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców są w zakresie odpowiadającym warunkom niezakłóconym. Obecne są wszystkie taksony wrażliwe na zakłócenia związane z warunkami niezakłóconymi.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców wykazuje niewielkie przekroczenia zakresów specyficznych dla danego typu wód. Obecna jest większość taksonów wrażliwych na zakłócenia specyficznych dla danego typu wód.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców umiarkowanie przekracza zakresy związane z warunkami specyficznymi dla danego typu wód. Obecne taksony wskazujące na zanieczyszczenie. Wiele wrażliwych taksonów specyficznych dla zespołu danego typu wód jest nieobecnych.
Ichtyofauna	Skład gatunkowy i liczebność są zgodne z warunkami niezakłóconymi.	Liczebność gatunków wrażliwych na zakłócenia wykazuje oznaki niewielkich zmian w porównaniu do warunków specyficznych dla danego typu wód, które mogą być wynikiem wpływów antropogenicznych na fizyczno-chemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.	Umiarkowana część gatunków wrażliwych na zakłócenie, specyficznych dla danego typu wód, jest nieobecna na skutek wpływów antropogenicznych na fizykochemiczne lub hydromorfologiczne elementy jakości.

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim pływów	System przepływu wód śródkich odpowiada całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Wartości fizyczno-chemicznych elementów jakości odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie wykazują oznak zmian na skutek działalności antropogenicznych i pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p>	<p>Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie osiągają poziomów przekraczających ustanowione w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p> <p>Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustalonych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.</p>	<p>Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	<p>Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych powszechnie stosowanych technik analitycznych.</p>	<p>Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w pkt 2.6 bez naruszenia wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ¹⁾). 	<p>Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym (st ¹⁾).	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6 ²⁾ bez naruszenia wymogów: — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ ¹⁾).	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.
<p>¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennych, NJ = środowiskowa norma jakości. ²⁾ Stosowanie norm wynikających z Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).</p>			

2.4. Definicje bardzo dobrego, dobrego i umiarkowanego stanu ekologicznego w wodach przybrzeżnych

Biologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Fitoplankton	Skład i liczebność taksonów fitoplanktonu odpowiada warunkom niezakłóconym. Średnia biomasa fitoplanktonu jest zgodna ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi i nie zmienia znacznie specyficznych dla danego typu wód warunków przezroczystości. Zakwity planktonu występują z częstotliwością i intensywnością zgodną ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami fizyczno-chemicznymi.	Obserwuje się niewielkie zmiany w składzie i liczebności taksonów fitoplanktonu. Obserwuje się niewielkie zmiany biomasy w porównaniu do specyficznych dla danego typu wód warunków. Zmiany te nie wskazują na przyspieszony wzrost glonów powodujący niepożądane zakłócenia równowagi organizmów występujących w wodzie lub w jakości wody. Może występować niewielki wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów fitoplanktonu specyficznego dla danego typu wód.	Skład i liczebność taksonów planktonu wskazuje na umiarkowane zakłócenia. Biomasa glonów wykracza znacznie poza zakres wartości związane ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami, powodując niepożądany wpływ na inne biologiczne elementy jakości. Może występować umiarkowany wzrost częstotliwości i intensywności zakwitów planktonowych. Może występować zjawisko stałego zakwitu w czasie miesięcy letnich.

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Makroglony i okrytozależkowe	Obecne są wszystkie wrażliwe na zaktócenia taksony makroglonów i okrytozależkowe specyficzne dla warunków niezaktóconych. Stopień pokrycia makroglonami i obfitość okrytozależkowych odpowiadają warunkom niezaktóconym.	Obecna jest większość wrażliwych na zaktócenia taksonów makroglonów i okrytozależkowych specyficznych dla warunków niezaktóconych. Stopień pokrycia makroglonami i obfitość okrytozależkowych wykazują niewielkie oznaki zaktócenia.	Brak jest umiarkowanej liczby wrażliwych na zaktócenia taksonów makroglonów i okrytozależkowych specyficznych dla warunków niezaktóconych. Pokrycie makroglonami i obfitość okrytozależkowych są umiarkowanie zaktócone i mogą powodować niepożądaną zaktócenia równowagi organizmów obecnych w wodzie.
Bezkręgowce bentosowe	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców nie wykazuje oznak zmian w porównaniu do warunków niezaktóconych. Wszystkie taksony wrażliwe na zaburzenia specyficzne dla warunków niezaktóconych są obecne.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców wykracza niewiele poza zakresy związane ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami. Obecna jest większość z taksonów wrażliwych na zaktócenia w obrębie zespołów specyficznych dla danego typu wód.	Poziom różnorodności i liczebności taksonów bezkręgowców umiarkowanie wykracza poza zakresy związane ze specyficznymi dla danego typu wód warunkami. Obecne są taksony wskazujące na zanieczyszczenie. Wiele wrażliwych taksonów specyficznych dla zespołów danego typu wód jest nieobecnych.

Hydromorfologiczne elementy jakości

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Reżim pływów	Przeptyw wód słodkich oraz kierunek i prędkość dominujących prądów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezaktóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki morfologiczne	Zmienność głębokości, struktura i substrat podłoża wybrzeża oraz struktura i stan stref pływów odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezaktóconym.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.

Fizyczno-chemiczne elementy jakości¹⁾

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Charakterystyka ogólna	<p>Elementy fizyczno-chemiczne odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym.</p> <p>Temperatura, bilans tlenu i przezroczystość nie wykazują oznak zmian antropogenicznych i pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym.</p>	<p>Temperatura, warunki tlenowe i przezroczystość nie osiągają poziomów poza ustalonymi zakresami ustanowionymi dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p> <p>Stężenia substancji biogennych nie przekraczają poziomów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla elementów jakości biologicznej.</p>	<p>Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	<p>Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych i powszechnie stosowanych technik analitycznych.</p>	<p>Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w pkt 2.6 bez naruszenia wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ¹⁾). 	<p>Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.</p>

Element	Stan bardzo dobry	Stan dobry	Stan umiarkowany
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym (st ¹⁾).	Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w pkt 2.6 ²⁾ bez naruszenia wymogów: — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), (<NJ ¹⁾).	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
<p>¹⁾ Zastosowane zostały następujące skróty: st = stężenie tłowe substancji biogennych, NJ = środowiskowa norma jakości.</p> <p>²⁾ Stosowanie norm wynikających z Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).</p>			

2.5. Definicje maksymalnego, dobrego i umiarkowanego potencjału ekologicznego dla silnie zmienionych lub sztucznych jednolitych części wód

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
Biologiczne elementy jakości	Wartości odpowiednich biologicznych elementów jakości odpowiadają w największym możliwym stopniu wartościom związanym z najbardziej zbliżonym typem jednolitych części wód powierzchniowych, przy warunkach fizycznych wynikających z charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej jednolitej części wód.	Obecne są niewielkie zmiany w wartościach odpowiednich biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości przyjętych dla maksymalnego potencjału ekologicznego.	Obecne są umiarkowane zmiany w wartościach odpowiednich biologicznych elementów jakości w porównaniu do wartości przyjętych dla maksymalnego potencjału ekologicznego. Wartości te są znacznie bardziej zmienione niż te, które występują przy dobrej jakości.

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
Hydromorfologiczne elementy	Warunki hydromorfologiczne odpowiadają jedynie tym oddziaływaniom na jednolite części wód powierzchniowych, które wynikają z jej charakterystyk jako sztucznej lub silnie zmienionej jednolitej części wód, po podjęciu wszelkich działań ograniczających skutki, a podjętych dla zapewnienia najlepszego zbliżenia do ekologicznego kontinuum, w szczególności w odniesieniu do migracji fauny oraz odpowiednich tarlisk i warunków rozmnażania.	Warunki zgodne z osiągnięciem powyżej wymienionych warunków dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Elementy fizyczno-chemiczne	Elementy fizyczno-chemiczne odpowiadają całkowicie lub prawie całkowicie warunkom niezakłóconym związanym z typem jednolitej części wód powierzchniowych najbardziej porównywalnym z sztuczną lub silnie zmienioną jednolitą częścią wód. Stężenia substancji biogennych pozostają w zakresie odpowiadającym normalnie warunkom niezakłóconym. Temperatura, warunki tlenowe oraz pH odpowiadają wartościom charakterystycznym do najbardziej zbliżonego typu jednolitej części wód powierzchniowych w warunkach niezakłóconych.	Wartości elementów fizyczno-chemicznych nie przekraczają zakresów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wartości określonych powyżej dla biologicznych elementów jakości. Temperatura i pH nie przekraczają zakresów ustanowionych w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości. Stężenia substancji biogenów nie przekraczają zakresów ustanowionych dla zapewnienia funkcjonowania ekosystemu i osiągnięcia wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Warunki ogólne			

Element	Maksymalny potencjał ekologiczny	Dobry potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne	Stężenia bliskie zeru lub co najmniej poniżej poziomów wykrywalności najbardziej zaawansowanych technik wszechśnie stosowanych technik analitycznych.	<p>Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6 bez naruszenia wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), <p>(<NJ).</p>	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
Specyficzne zanieczyszczenia niesyntetyczne	Stężenia pozostają w zakresach odpowiadających normalnie warunkom niezakłóconym istniejącym w typie jednolitej części wód powierzchniowych najbardziej porównywalnym z sztuczną lub silnie zmniejszoną jednolitą częścią wód (stężenie tłowe = st).	<p>Stężenia nie przekraczają norm ustanowionych zgodnie z procedurą określoną w ppkt 2.6¹⁾ bez naruszenia wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.), — rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad wydawania zezwoleń na dopuszczenie środków ochrony roślin do obrotu i stosowania (Dz. U. Nr 24, poz. 250, z późn. zm.), — ustawy z dnia 13 września 2002 r. o produktach biobójczych (Dz. U. Nr 175, poz. 1433, z późn. zm.), <p>(<NJ).</p>	Warunki zgodne z osiągnięciem wyżej wymienionych wartości dla biologicznych elementów jakości.
1) Stosowanie norm wynikających z Protokołu nie wymaga ograniczenia stężeń zanieczyszczeń poniżej poziomów tła (NJ>st).			

2.6. Procedura ustalania chemicznych norm jakości

Przy ustalaniu środowiskowych norm jakości dla zanieczyszczeń wymienionych w pkt 1—9 załącznika VIII Ramowej Dyrektywy Wodnej (rozdział 2.1 metodyki) w celu ochrony flory i fauny wodnej konieczne jest działanie zgodnie z następującymi przepisami. Normy mogą zostać ustanowione dla wody, osadów lub organizmów żywych.

Gdzie to możliwe, należy uzyskać dane o toksyczności ostrej i chronicznej w stosunku do taksonów wymienionych poniżej, które są właściwe dla danego typu jednolitej części wód, jak i dla innych gatunków wodnych, dla których dane są dostępne. „Podstawowy zestaw” taksonów to:

- glony i/lub makrofity,
- rozwielitki lub organizmy reprezentatywne dla wód zasolonych,
- ryby.

Ustalanie środowiskowych norm jakości

Przy ustalaniu maksymalnego średniorocznego stężenia ma zastosowanie następująca procedura:

- a) ustalenie właściwych współczynników bezpieczeństwa w każdym przypadku zgodnie z charakterem i jakością dostępnych danych i wytycznymi określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1488/94 w sprawie oceny ryzyka stwarzanego przez istniejące substancje oraz współczynnikami bezpieczeństwa określonymi w poniższej tabeli:

	Współczynnik bezpieczeństwa
Jeden przypadek toksyczności chronicznej wyrażonej parametrem NOEC ¹⁾ (ryby lub rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych)	1 000
Jeden przypadek toksyczności chronicznej wyrażonej parametrem NOEC (ryby lub rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych)	100
Dwa przypadki toksyczności chronicznej wyrażonej parametrem NOEC dla gatunków reprezentujących dwa poziomy troficzne (ryby i/lub rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych i/lub glony)	50
Toksyczność chroniczna wyrażona parametrem NOEC dla przynajmniej 3 gatunków (zazwyczaj ryby, rozwielitki lub organizm reprezentatywny dla wód zasolonych i glony) reprezentujących trzy poziomy troficzne	10
Inne przypadki, w tym dane z badań terenowych lub ekosystemów modelowych, które umożliwiają bardziej precyzyjne obliczenie i zastosowanie współczynników bezpieczeństwa	każdy przypadek oceniany oddzielnie

- b) jeżeli dane odporności na degradację i bioakumulacji są dostępne, powinny być uwzględniane przy określaniu końcowych wartości środowiskowych norm jakości,
- c) norma określona w taki sposób powinna być porównana z wszelkimi wynikami z badań terenowych; jeżeli wykryte zostaną nieprawidłowości, sposób określania norm zostanie zweryfikowany w celu umożliwienia bardziej precyzyjnego obliczenia współczynnika bezpieczeństwa,
- d) określona norma będzie podlegać dokładnej analizie i społecznej konsultacji w celu umożliwienia bardziej precyzyjnego obliczenia współczynnika bezpieczeństwa.

3. Monitoring stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód powierzchniowych

W celu ustanowienia spójnego kompleksowego przeglądu stanu wód na każdym obszarze dorzecza opracowuje się programy monitoringu stanu wód. Dla wód powierzchniowych takie programy obejmują:

- objętość i poziom lub natężenie przepływu w zakresie stosowanym do stanu ekologicznego i chemicznego oraz potencjału ekologicznego oraz
- stan ekologiczny i stan chemiczny oraz potencjał ekologiczny.

Sieć monitoringu projektowana jest w sposób umożliwiający pozyskanie spójnego i całościowego obrazu stanu ekologicznego i chemicznego w każdym dorzeczu oraz zezwala na podział jednolitych części wód na pięć klas zgodnie z normatywnymi definicjami w ppkt 1.2 tego rozdziału.

Do planu gospodarowania wodami w dorzeczu powinna zostać dołączona mapa lub mapy ilustrujące sieć monitoringu wód powierzchniowych.

Na podstawie charakterystyki oraz oceny wpływu, wykonanych zgodnie z rozdziałem 2.1 metodyki (art. 5 i załącznikiem II Ramowej Dyrektywy Wodnej), ustala się dla każdego przedziału czasowego, dla którego ma zastosowanie plan gospodarowania wodami w dorze-

¹⁾ ang. No observed effect concentration — Stężenie niewywołujące skutku.

czu, programy monitoringu diagnostycznego oraz monitoringu operacyjnego. W niektórych przypadkach może zaistnieć potrzeba ustalenia programów monitoringu badawczego.

Konieczne jest prowadzenie monitoringu parametrów wskaźnikowych dla stanu każdego właściwego elementu jakości. Przy doborze parametrów biologicznych elementów jakości określa się właściwy poziom taksonomiczny wymagany do osiągnięcia odpowiednich poziomów ufności i dokładności w klasyfikacji elementów jakości. Szacunki poziomu ufności i dokładności wyników z programów monitoringu przedstawiane są w planie.

3.1. Projektowanie monitoringu diagnostycznego

Cel

Programy monitoringu diagnostycznego powinny zostać ustanowione w celu dostarczenia informacji dla:

- uzupełnienia i zatwierdzenia procedury oceny wpływu określonej w rozdziale 2.1 metodyki,
- sprawnego i skutecznego zaprojektowania przyszłych programów monitoringu,
- oceny długoterminowych zmian w warunkach naturalnych oraz
- oceny długoterminowych zmian wynikających z szeroko rozumianej działalności antropogenicznej.

Wyniki takiego monitoringu zostaną poddane kontroli oraz zastosowane, w połączeniu z procedurą oceny wpływu opisaną w rozdziale 2.1 metodyki, do ustalenia wymagań w stosunku do programów monitoringu w ramach aktualnych oraz przyszłych planów gospodarowania wodami w dorzeczu.

Wybór punktów monitoringu

Monitoring diagnostyczny przeprowadzony jest w wystarczającej liczbie jednolitych części wód powierzchniowych w celu dokonania oceny ogólnego stanu wód powierzchniowych w ramach każdej zlewni lub podzlewni w obszarze dorzecza. Przy wyborze tych jednolitych części wód monitoring, tam gdzie jest to stosowne, powinien być przeprowadzany w punktach, gdzie:

- zmienność przepływu wody jest znaczna w ramach obszaru dorzecza jako całości; w tym w punktach na dużych rzekach, dla których powierzchnia zlewni jest większa niż 2 500 km²,
- objętość występującej wody jest znaczna w ramach obszaru dorzecza, włączając duże jeziora i zbiorniki,
- duże jednolite części wód przekraczają granice państwa,

- na stanowiskach, które są wymagane dla oszacowania ładunku zanieczyszczeń przekraczającego granice państwa, który wprowadzany jest do środowiska morskiego.

Wybór elementów jakości

Monitoring diagnostyczny przeprowadzany jest w każdym przekroju pomiarowym przez jeden rok w okresie objętym planem gospodarowania wodami w dorzeczu, dla dostarczenia informacji:

- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich biologicznych elementów jakości,
- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich hydromorfologicznych elementów jakości,
- o parametrach wskaźnikowych dla wszystkich fizyczno-chemicznych elementów jakości,
- o substancjach zanieczyszczających z listy substancji priorytetowych, które odprowadzane są w dorzeczu lub zlewni, oraz
- o innych zanieczyszczeniach odprowadzanych w znacznych ilościach w dorzeczu lub zlewni,

chyba że uprzednio przeprowadzony monitoring diagnostyczny wykazał, że dana jednolita część wód osiągnęła dobry stan i na podstawie przeglądu wpływu działalności człowieka według rozdziału 2.1 metodyki nie można stwierdzić zmian w tych oddziaływaniach na daną jednolitą część wód. W tych przypadkach monitoring diagnostyczny przeprowadzany będzie w ramach co trzeciego planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

3.2. Projektowanie monitoringu operacyjnego

Monitoring operacyjny podejmowany jest w celu:

- ustalenia stanu tych jednolitych części wód, które zostały określone jako zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów ochrony środowiska, oraz
- oceny wszelkich zmian stanu tych jednolitych części wód wynikających z podjętych programów działań.

Program może być zmieniony w okresie ważności planu gospodarowania wodami w dorzeczu w świetle uzyskanych informacji będących częścią wymagań rozdziału 2.1 metodyki lub częścią wymagań niniejszego rozdziału, w szczególności dla umożliwienia zmniejszenia częstotliwości pomiarów, jeżeli stwierdzone oddziaływanie nie jest znaczne lub usunięto określone oddziaływanie.

Wybór stanowisk monitoringu

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest dla tych jednolitych części wód, które na podstawie oceny wpływu wykonanej zgodnie z rozdziałem 2.1 metodyki lub monitoringu diagnostycznego zostały określone jako zagrożone niespełnieniem celów środowisko-

wych, określonych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, oraz dla tych jednolitych części wód, do których odprowadzane są substancje z listy substancji priorytetowych. Punkty monitoringu wyznaczane są dla substancji z listy substancji priorytetowych według określenia zawartego w prawodawstwie ustanawiającym odpowiednie środowiskowe normy jakości. We wszystkich pozostałych przypadkach, w tym dotyczących substancji z listy substancji priorytetowych, dla których brak jest określonych wytycznych w takim prawodawstwie, punkty monitoringu wyznaczane są następująco:

- dla jednolitych części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem ze strony źródła punktowego, liczba punktów monitoringu w każdej jednolitej części wód wystarczająca dla oceny wielkości i wpływu źródła punktowego. Jeżeli jednolita część wód objęta jest oddziaływaniem z wielu źródeł punktowych, punkty monitoringu mogą być wyznaczone w celu oceny łącznej wielkości i wpływu oddziaływania,
- dla jednolitych części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem ze strony źródła rozproszonego, liczba punktów monitoringu na wybranych częściach wód wystarczająca do oceny wielkości i wpływu oddziaływania wywieranego przez źródło rozproszone. Wybór jednolitych części wód dokonywany jest dla zapewnienia odpowiedniej reprezentatywności poszczególnych zagrożeń wywołanych przez oddziaływania źródła rozproszonego oraz zagrożeń nieosiągnięciem dobrego stanu wód powierzchniowych,
- dla jednolitych części wód zagrożonych znacznym oddziaływaniem hydromorfologicznym, liczba punktów monitoringu na wybranych częściach wód wystarczająca do oceny wielkości i wpływu oddziaływania hydromorfologicznego. Wybór jednolitych części wód powinien być reprezentatywny dla ogólnego wpływu oddziaływania hydromorfologicznego, pod wpływem którego znajdują się dane jednolite części wód.

Wybór elementów jakości

W celu oceny wielkości i oddziaływania wywieranego na jednolite części wód powierzchniowych, powinny być monitorowane te elementy jakości, które są wskaźnikowe dla oddziaływania, pod wpływem którego znajdują się jednolite części wód. W celu oceny wpływu oddziaływania, monitoruje się odpowiednio:

- parametry wskaźnikowe dla biologicznego elementu lub elementów jakości najbardziej wrażliwych na oddziaływania, pod wpływem których znajdują się jednolite części wód,
- wszystkie odprowadzane substancje priorytetowe i inne zanieczyszczenia rzucane w znacznych ilościach,
- parametry wskaźnikowe dla hydromorfologicznego elementu jakości najbardziej wrażliwego na określone oddziaływanie.

3.3. Projektowanie monitoringu badawczego

Cel

Monitoring badawczy przeprowadzany jest:

- tam, gdzie nie jest znany powód żadnego z przekroczeń,
 - tam, gdzie monitoring diagnostyczny wykazuje, że cele wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia dla jednolitych części wód przypuszczalnie nie zostaną osiągnięte, a jeszcze nie został ustanowiony monitoring operacyjny, celem określenia przyczyn, z powodu których jednolite części wód lub grupa jednolitych części wód nie spełniają celów środowiskowych, lub
 - dla określenia wielkości i wpływów przypadkowego zanieczyszczenia,
- i informuje władze o koniecznym programie działań dla osiągnięcia celów środowiskowych oraz szczególnych działań dla zaradzenia skutkom przypadkowego zanieczyszczenia.

3.4. Częstotliwość monitoringu

W okresie monitorowania diagnostycznego stosowane są podane poniżej częstotliwości monitoringu parametrów wskaźnikowych dla fizyczno-chemicznych elementów jakości, chyba że na podstawie wiedzy technicznej i opinii ekspertów uzasadnione są dłuższe odstępy czasu między prowadzonymi pomiarami monitoringu. Dla biologicznych oraz hydromorfologicznych elementów jakości monitoring przeprowadzany jest co najmniej raz podczas okresu prowadzenia monitoringu diagnostycznego.

Dla monitoringu operacyjnego częstotliwość monitoringu wymagana dla każdego parametru ustalana jest tak, aby zapewnić zebranie wystarczających danych do wiarygodnej oceny stanu danego elementu jakości. Zalecane jest, aby prowadzenie monitoringu miało miejsce w odstępach czasu nieprzekraczających wartości wymienionych w poniższej tabeli, chyba że na podstawie wiedzy technicznej i opinii ekspertów uzasadnione są dłuższe odstępy czasu między okresami prowadzenia pomiarów monitoringowych.

Częstotliwości wybierane są w sposób zapewniający osiągnięcie akceptowanego poziomu ufności i dokładności. Oszacowania poziomów ufności i dokładności osiągniętej przez stosowany system monitoringu podawane są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

Częstotliwości monitoringu wybierane są z uwzględnieniem zmienności parametrów, wynikającej zarówno z warunków naturalnych, jak i antropogenicznych. Terminy przeprowadzania monitoringu wybierane są w sposób zmniejszający wpływ zmienności sezonowej na wyniki, co zapewnia, że wyniki odzwierciedlają zmiany w jednolitych częściach wód na skutek oddziaływania antropogenicznego. W miarę potrzeby, dla osiągnięcia tego celu przeprowadzany jest dodatkowy monitoring w różnych porach tego samego roku.

Element jakości	Rzeki	Jeziora	Wody przejściowe	Wody przybrzeżne
Biologicznej				
Fitoplankton	6 miesięcy	6 miesięcy	6 miesięcy	6 lat
Inne rośliny wodne	3 lata	3 lata	3 lata	3 lata
Makrobezkręgowce	3 lata	3 lata	3 lata	3 lata
Ryby	3 lata	3 lata	3 lata	
Hydromorfologicznej				
Ciągłość	6 lat			
Hydrologia	ciągły	1 miesiąc		
Morfologia	6 lat	6 lat	6 lat	6 lat
Fizyczno-chemicznej				
Warunki termiczne	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Natlenienie	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Zasolenie	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	
Substancje biogenne	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Zakwaszenie	3 miesiące	3 miesiące		
Inne zanieczyszczenia	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące	3 miesiące
Substancje priorytetowe	1 miesiąc	1 miesiąc	1 miesiąc	1 miesiąc

3.5. Dodatkowe wymogi monitoringu dla obszarów chronionych

Programy monitoringu wymienione powyżej uzupełniane są w celu spełnienia następujących wymagań:

Punkty poboru wody do picia

Jednolite części wód powierzchniowych, z których pozyskiwana jest woda do picia w ilości średnio ponad 100 m³/dobę, są wyznaczane jako stanowiska monitoringu i są przedmiotem takiego dodatkowego monitoringu, który może być konieczny dla spełnienia:

- celów środowiskowych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia,
- norm jakości ustalonych przez Komisję Europejską dla substancji priorytetowych właściwych, uregulowanych we właściwych krajowych aktach prawnych,

— norm zawartych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728).

Takie jednolite części wód są monitorowane z punktu widzenia wszystkich odprowadzanych substancji priorytetowych oraz innych substancji odprowadzanych w znacznych ilościach, które mogą wpływać na stan jednolitych części wód i które są kontrolowane przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728). Monitoring przeprowadzany jest zgodnie z określoną poniżej częstotliwością:

Zaopatrywana Wspólnota	Częstotliwość
< 10 000	4 razy w roku
10 000—30 000	8 razy w roku
> 30 000	12 razy w roku

Obszary ochrony gatunków i siedlisk

Jednolite części wód stanowiące takie obszary włączone są do programu monitoringu operacyjnego określonego powyżej, jeżeli na podstawie oceny wpływu i monitoringu diagnostycznego zostały zidentyfikowane jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, określonych dla nich zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia. Monitoring przeprowadzany jest w celu oceny wielkości i wpływu odpowiednich znaczących oddziaływań wywieranych na te jednolite części wód oraz, w miarę potrzeby, dla oceny zmian stanu tych jednolitych części wód wynikających z podjętych programów działań. Monitoring kontynuowany jest, dopóki obszary te nie spełnią wymagań zawartych w prawodawstwie dotyczącym wody, na mocy którego zostały wyznaczone, oraz nie spełnią określonych dla nich w załączniku nr 2 do rozporządzenia celów środowiskowych.

3.6. Normy dla monitoringu elementów jakości

Metody stosowane w monitoringu w odniesieniu do parametrów typów odpowiadają niżej wymienionym normom międzynarodowym lub takim normom krajowym lub międzynarodowym, które zapewnią zebranie danych o równoważnej jakości naukowej i porównywalności.

Pobieranie próbek do oznaczania makrobezkręgowców

ISO 5667-3: 1995	Jakość wody — pobieranie próbek — część 3: Wytyczne w sprawie konserwacji i postępowania z próbkami
EN 27828: 1994	Jakość wody — metody pobierania próbek do badań biologicznych — Wytyczne do pobierania makrobentosu z użyciem siatki ręcznej
EN 28265: 1994	Jakość wody — przeznaczenie i sposób użycia czerpaczy do ilościowego pobierania makrobentosu z kamiennego podłoża w płytkich wodach śródlądowych
EN ISO 9381: 1995	Jakość wody — pobieranie makrobezkręgowców w głębokich wodach — Wytyczne do stosowania zestawów kolonizacyjnych oraz czerpaczy jakościowych i ilościowych
EN ISO 8689-1: 1999	Biologiczna klasyfikacja rzek, część I: Wytyczne do interpretacji danych o jakości biologicznej, na podstawie badań makrobezkręgowców dennych
EN ISO 8689-2: 1999	Biologiczna klasyfikacja rzek, część II: Wytyczne do

prezentacji danych o jakości biologicznej na podstawie badań makrobezkręgowców dennych

Pobieranie próbek do oznaczania makrofitów
Właściwe normy CEN/ISO po ich opracowaniu

Pobieranie próbek do oznaczania ryb
Właściwe normy CEN/ISO po ich opracowaniu

Pobieranie próbek do oznaczania okrzemek
Właściwe normy CEN/ISO po ich opracowaniu

Normy dla parametrów fizyczno-chemicznych
Wszystkie właściwe normy CEN/ISO

Normy dla parametrów hydromorfologicznych
Wszystkie właściwe normy CEN/ISO

4. Klasyfikacja i prezentacja stanu ekologicznego

4.1. Porównywalność wyników monitoringu biologicznego:

- a) do celów oszacowania wartości biologicznych elementów jakości określonych dla każdej kategorii wód powierzchniowych lub dla silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych powinny zostać ustanowione systemy monitoringu. Stosując procedurę określoną poniżej dla silnie zmienionych lub sztucznych jednolitych części wód, odniesienia do stanu ekologicznego powinny być konstruowane jako odniesienia do potencjału ekologicznego. Systemy takie mogą wykorzystywać poszczególne gatunki lub grupy gatunków, które są reprezentatywne dla elementu jakości w ujęciu całościowym,
- b) w celu zapewnienia porównywalności takich systemów monitoringu, otrzymane wyniki wyrażane są jako współczynniki jakości ekologicznej do celów klasyfikacji stanu ekologicznego. Współczynniki te przedstawiają zależność między wartościami zaobserwowanych parametrów biologicznych dla danej jednolitej części wód powierzchniowych i wartościami tych parametrów w warunkach referencyjnych przyjętych dla tej jednolitej części wód. Współczynnik wyrażony jest wartością liczbową w zakresie od zera do jedności, przy czym bardzo dobry stan ekologiczny wyrażany jest przez wartości bliskie jedności, a zły stan ekologiczny przez wartości bliskie zeru,
- c) skala współczynnika jakości ekologicznej dla systemu monitoringu dla każdej kategorii wód powierzchniowych zostanie podzielona na pięć klas od bardzo dobrego do złego stanu ekologicznego, jak określono w pkt 2 tego rozdziału, poprzez przypisanie wartości liczbowej każdej granicy między klasami. Wartość graniczna między klasami określającymi stan bardzo dobry i dobry oraz wartość graniczna między dobrym a umiarkowanym stanem ustalane są na zasadzie niżej opisanego ćwiczenia interkalibracyjnego,

- d) celem wykonania ćwiczenia interkalibracyjnego jest zapewnienie, że wartości dopuszczalne ustanowione są zgodnie z normatywnymi definicjami w pkt 2 tego rozdziału i porównywalne między poszczególnymi państwami,
- e) jako część tego ćwiczenia, wymiana informacji między państwami powinna prowadzić do określenia zestawu (lub listy) stanowisk w każdym ekoregionie; stanowiska te będą tworzyły sieć interkalibracji. Sieć składa się ze stanowisk wybranych spośród różnych typów jednolitych części wód powierzchniowych obecnych w każdym ekoregionie. Dla każdego wybranego typu jednolitych części wód powierzchniowych, sieć składa się z co najmniej dwóch stanowisk odpowiadających normatywnym definicjom granicy między bardzo dobrym i dobrym stanem oraz co najmniej dwóch stanowisk odpowiadających normatywnym definicjom granicy między dobrym a umiarkowanym stanem. Stanowiska wyznaczone są na podstawie opinii ekspertów, uzyskanej w ramach wspólnych inspekcji, oraz wszelkich innych dostępnych informacji,
- f) system monitoringu powinien być stosowany na tych stanowiskach sieci interkalibracyjnej, które należą zarówno do ekoregionu, jak i do danego typu jednolitych części wód powierzchniowych, dla którego będzie stosowany system monitoringu. Wyniki takiego zastosowania wykorzystane będą do określenia wartości liczbowych odpowiednich granic klas w systemie monitoringu,
- g) projekt rejestru stanowisk tworzących sieć interkalibracyjną został przygotowany przez Komisję Europejską do 22 grudnia 2003 r. Ostateczny rejestr stanowisk zostanie ustalony do 22 grudnia 2004 r. i opublikowany przez Komisję Europejską,
- h) ćwiczenie interkalibracyjne powinno zostać ukończone w ciągu 18 miesięcy od daty opublikowania końcowego rejestru,
- i) wyniki ćwiczenia interkalibracyjnego oraz wartości ustalone dla systemów klasyfikacyjnych stosowanych w poszczególnych państwach w monitoringu zostaną opublikowane przez Komisję Europejską w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia ćwiczenia interkalibracyjnego.
- 4.2. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu ekologicznego oraz potencjału ekologicznego:
- a) dla kategorii wód powierzchniowych klasyfikacja stanu ekologicznego jednolitych części wód jest wyrażona poprzez niższą z wartości otrzymanych z monitoringu biologicznego i fizyczno-chemicznego dla właściwych elementów jakości określonych zgodnie z pierwszą kolumną poniższej tabeli. Państwa Członkowskie dostarczą mapę każdego obszaru dorzecza przedstawiającą klasyfikację stanu ekologicznego każdej jednolitej części wód, oznaczoną kodami barwnymi zgodnymi z drugą kolumną poniższej tabeli, celem odzwierciedlenia klasyfikacji stanu ekologicznego jednolitej części wód.

Klasyfikacja stanu ekologicznego	Kod barwny
bardzo dobry	niebieski
dobry	zielony
umiarkowany	żółty
słaby	pomarańczowy
zły	czerwony

- b) dla silnie zmienionych oraz sztucznych jednolitych części wód klasyfikacja stanu ekologicznego jednolitych części wód jest wyrażona przez niższą z wartości otrzymanych z monitoringu biologicznego i fizyczno-chemicznego dla właściwych elementów jakości określonych zgodnie z pierwszą kolumną poniższej tabeli. Dla każdego obszaru dorzecza powinna zostać przedstawiona mapa ilu-
- strująca klasyfikację potencjału ekologicznego dla każdej jednolitej części wód, oznaczona kodami barwnymi, odnoszącymi się do sztucznych jednolitych części wód zgodnie z drugą kolumną poniższej tabeli oraz odnoszącymi się do silnie zmienionych jednolitych części wód zgodnie z trzecią kolumną poniższej tabeli.

Klasyfikacja potencjału ekologicznego	Kod barwny	
	sztuczne jednolite części wód	silnie zmienione jednolite części wód
dobry i powyżej dobrego	zielono-jasnoszare pasy równej szerokości	zielono-ciemnoszare pasy równej szerokości
umiarkowany	żółto-jasnoszare pasy równej szerokości	żółto-ciemnoszare pasy równej szerokości
słaby	pomarańczowo-jasnoszare pasy równej szerokości	pomarańczowo-ciemnoszare pasy równej szerokości
zły	czerwono-jasnoszare pasy równej szerokości	czerwono-ciemnoszare pasy równej szerokości

c) na mapie powinny zostać wskazane za pomocą czarnej kropki te jednolite części wód, w których nie osiągnięto dobrego stanu lub dobrego potencjału ekologicznego na skutek niezgodności z jedną lub większą liczbą norm jakości środowiska, ustalonych dla tej jednolitej części wód w odniesieniu do określonych zanieczyszczeń syntetycznych lub niesyntetycznych (zgodnie z wcześniej ustalonym systemem zgodności).

4.3. Prezentacja wyników monitoringu i klasyfikacja stanu chemicznego

Jeżeli część wodna osiąga zgodność ze środowiskowymi normami jakości: ustalonymi w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r.

w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 212, poz. 1799), ustalonymi dla substancji priorytetowych przez Komisję Europejską oraz na mocy innych właściwych aktów prawnych ustanawiających środowiskowe normy jakości, należy ją określić jako osiągającą dobry stan chemiczny. Jeżeli nie spełnia tych norm, należy ją określić jako nieosiągającą dobrego stanu chemicznego.

Mapa każdego obszaru dorzecza ilustrująca stan chemiczny każdej jednolitej części wód powinna zostać oznaczona kodami barwnymi, zgodnie z drugą kolumną poniższej tabeli, celem odzwierciedlenia klasyfikacji stanu chemicznego jednolitej części wód.

Klasyfikacja stanu chemicznego	Kod barwny
dobry	niebieski
nieosiągający dobrego	czerwony

Wody podziemne

5. Stan ilościowy wód podziemnych

5.1. Parametry klasyfikacji stanu ilościowego

Reżim poziomu wód podziemnych

5.2. Definicja stanu ilościowego

Elementy	Stan dobry
Poziom wód podziemnych	Poziom wód podziemnych w jednolitej części wód podziemnych jest taki, że zapewnia nieprzekraczanie dostępnych zasobów wód podziemnych przy długoterminowej średniorocznej wartości poboru wód. Zgodnie z powyższym, poziom wód podziemnych nie podlega zmianom antropogenicznym, które mogłyby spowodować: — niespełnienie celów środowiskowych, określonych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, przez powiązane z nim wody powierzchniowe, — wszelkie znaczne obniżenie stanu tych wód, — wszelkie znaczne szkody w ekosystemach lądowych bezpośrednio uzależnionych od jednolitej części wód podziemnych, oraz możliwym zmianom kierunku przepływu wynikającym ze zmian poziomu, krótkotrwałym lub ciągłym na przestrzennie ograniczonym obszarze, ale nie powodującym intruzji wód słonych lub innych oraz nie wskazującym na trwałą i o wyraźnie antropogenicznym charakterze tendencję kierunku przepływu mogącą spowodować taką intruzję.

6. Monitoring stanu ilościowego wód podziemnych

6.1. Sieć monitoringu poziomu wód podziemnych

Jednolite części wód, z których pozyskiwana jest woda do picia w ilości średnio ponad 100 m³/dobę, są wyznaczane jako stanowiska monitoringu i są przedmiotem takiego dodatkowego monitoringu, który może być konieczny dla spełnienia:

- celów środowiskowych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia,
- norm jakości ustalonych przez Komisję Europejską dla substancji priorytetowych; uregulowanych we właściwych krajowych aktach prawnych.

W celu ustanowienia spójnego i kompleksowego przeglądu stanu wód podziemnych na każdym obszarze dorzecza powinny zostać opracowane programy monitoringu stanu wód. Dla wód podziemnych takie programy obejmują monitoring stanu chemicznego i ilościowego.

Sieć monitoringu projektowana jest w sposób umożliwiający wiarygodną ocenę stanu ilościowego wszystkich jednolitych części wód lub grup jednolitych części wód podziemnych, w tym ocenę dostępnych zasobów wód podziemnych. W planie gospodarowania wodami w dorzeczu przedstawia się mapę lub mapy ilustrujące sieć monitoringu wód podziemnych.

6.2. Gęstość stanowisk monitoringu

Sieć obejmuje liczbę reprezentatywnych punktów monitoringu wystarczającą do oszacowania poziomu wód podziemnych w każdej jednolitej części wód lub grupie jednolitych części wód podziemnych, uwzględniając zmienności krótko- i długoterminowe w zasilaniu jednolitych części wód, w szczególności:

- dla jednolitych części wód podziemnych określonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych, zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia, zapewnia się gęstość punktów monitoringu wystarczającą do oceny wpływu poboru wód i zrzutów na poziom wód podziemnych,
- dla transgranicznych jednolitych części wód podziemnych zapewnia się liczbę punktów monitoringu wystarczającą do oszacowania kierunku i wielkości przepływu wód podziemnych przez granice Państwa.

6.3. Częstotliwość monitoringu

Częstotliwość monitoringu jest wystarczająca dla dokonania oceny stanu ilościowego każdej jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych, uwzględniając zmienności krótko- i długoterminowe w zasilaniu jednolitej części wód, w szczególności:

- dla jednolitych części wód podziemnych określonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych zapewnia się wystarczającą częstotli-

wość pomiarów dla oceny wpływu poboru wód i zrzutów do poziomu wód podziemnych,

- dla transgranicznych jednolitych części wód podziemnych zapewnia się wystarczającą częstotliwość pomiarów do oszacowania kierunku i wielkości przepływu wód podziemnych przez granice Państwa.

6.4. Interpretacja i prezentacja stanu ilościowego wód podziemnych

Wyniki otrzymane z sieci monitoringu dla jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych wykorzystywane są do oceny stanu ilościowego tej jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód. Z zastrzeżeniem pkt 9 przedstawia się mapę obrazującą wyniki oceny stanu ilościowego wód podziemnych za pomocą kodu barwnego, zgodnie z następującym systemem:

- stan dobry: barwa zielona,
- stan słaby: barwa czerwona.

7. Stan chemiczny wód podziemnych

7.1. Parametry określania stanu chemicznego wód podziemnych
Przewodność
Stężenia zanieczyszczeń

7.2. Definicja dobrego stanu chemicznego wód podziemnych

Elementy	Stan dobry
Ogólne	Skład chemiczny jednolitych części wód podziemnych jest taki, że stężenia zanieczyszczeń: — jak określono poniżej, nie wykazują efektów intruzji wód słonych lub innych, — nie przekraczają norm jakości mających zastosowanie na mocy właściwych aktów prawnych, — nie są na takim poziomie, że mogłyby prowadzić do nieosiągnięcia przez powiązane z nimi wody powierzchniowe celów środowiskowych lub do obniżenia jakości chemicznej lub ekologicznej tych jednolitych części wód, lub spowodowania znacznych szkód w ekosystemach lądowych bezpośrednio zależnych od jednolitych części wód podziemnych
Przewodność	Zmiany w przewodności nie wskazują na intruzje wód słonych ani inną

8. Monitoring stanu chemicznego wód podziemnych

8.1. Sieć monitoringu wód podziemnych

Sieć monitoringu wód podziemnych ustalana jest zgodnie z ppkt 6.1 tego rozdziału. Sieć monitoringu projektowana jest, aby umożliwić otrzymanie spójnego i całościowego obrazu stanu chemicznego wód podziemnych w ramach każdego dorzecza oraz umożliwić wykrycie długoterminowych, antropogenicznych trendów wzrostu zanieczyszczeń.

Na podstawie charakterystyki i oceny wpływu, wykonanych zgodnie z rozdziałem 2.1 metodyki, ustawia się dla każdego okresu, do którego stosuje się plan gospodarowania wodami w dorzeczu, program

monitoringu diagnostycznego. Wyniki tego programu wykorzystane są do ustanowienia programu monitoringu operacyjnego w pozostałych okresach planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

Oszacowania poziomu ufnosci i dokładności wyników otrzymanych w ramach monitoringu zawarte są w planie gospodarowania wodami w dorzeczu.

8.2. Monitoring diagnostyczny

Cel

Monitoring diagnostyczny przeprowadzany jest w celu:

- uzupełnienia i sprawdzenia procedury oceny wpływu,

- dostarczenia informacji do oceny długoterminowych tendencji wynikających zarówno ze zmian warunków naturalnych, jak również na skutek działalności antropogenicznej.

Wybór stanowisk monitoringu

Wystarczająca liczba stanowisk monitoringu wyznaczana jest dla każdej z:

- jednolitych części wód określonych jako zagrożone zgodnie z charakterystyką wykonaną wg rozdziału 2.1 metodyki,
- jednolitych części wód przekraczających granicę Państwa.

Wybór parametrów

Dla każdej wyznaczonej jednolitej części wód podziemnych prowadzi się monitoring następującego zestawu kluczowych parametrów:

- zawartość tlenu,
- wartość pH,
- przewodność,
- azotany,
- azot amonowy.

Jednolite części wód, które zgodnie z rozdziałem 2.1 metodyki (załącznik nr II Ramowej Dyrektywy Wodnej) oznaczono jako znacząco zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu, monitorowane są z uwzględnieniem tych parametrów, które są indykatywne dla wpływu tych oddziaływań.

Transgraniczne jednolite części wód są także monitorowane z uwzględnieniem tych parametrów, które są właściwe dla ochrony wszystkich spośród wykorzystanych wspieranych przez przepływ wód podziemnych.

8.3. Monitoring operacyjny

Cel

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest w okresach między programami monitoringu diagnostycznego w celu:

- ustalenia stanu chemicznego wszystkich jednolitych części wód lub grup jednolitych części wód podziemnych określonych jako zagrożone,
- ustalenia obecności jakichkolwiek spowodowanych działalnością antropogeniczną długoterminowych trendów wzrostu stężenia wszelkich zanieczyszczeń.

Wybór stanowisk monitoringu

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest dla wszystkich jednolitych części wód lub grup jednolitych części wód podziemnych, które na podstawie za-

równy oceny wpływu, przeprowadzonej zgodnie z rozdziałem 2.1 metodyki, jak też monitoringu diagnostycznego zostały określone jako zagrożone nieosiągnięciem celów ustanowionych zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia. Wybór stanowisk monitoringu odzwierciedla również wyniki oceny reprezentatywności danych monitoringu przeprowadzonego w danym miejscu, dla jakości danej jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych.

Częstotliwość monitoringu

Monitoring operacyjny przeprowadzany jest w okresach między programami monitoringu diagnostycznego z częstotliwością wystarczającą dla wykrycia wpływu poszczególnych oddziaływań, ale co najmniej raz na rok.

8.4. Identyfikacja trendów zanieczyszczeń

Dane otrzymane zarówno z monitoringu diagnostycznego, jak i operacyjnego wykorzystywane są do identyfikacji, spowodowanych działalnością antropogeniczną, wieloletnich trendów wzrostu zanieczyszczeń oraz odwrócenia tych trendów. Zostanie określony rok lub okres bazowy, od którego obliczane będą takie trendy. Obliczanie trendów wykonywane będzie dla jednolitej części wód lub, gdzie stosowne, dla grup jednolitych części wód podziemnych. Odwrócenie trendów wykazywane będzie statystycznie wraz z określeniem związanego z tą oceną poziomu ufności.

8.5. Interpretacja i prezentacja stanu chemicznego wód podziemnych

Przy ocenie stanu chemicznego wyniki otrzymane z poszczególnych punktów pomiarowych jednolitych części wód podziemnych agregowane są dla jednolitych części wód jako całości. Bez uszczerbku dla odpowiedzialnych dyrektyw, dla stanu dobrego, który ma zostać osiągnięty w danej jednolitej części wód podziemnych, dla tych parametrów chemicznych, dla których zostały ustanowione środowiskowe normy jakości w prawodawstwie wspólnotowym:

- oblicza się średnią wartość wyników monitoringu w każdym punkcie pomiarowym jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych oraz
- te średnie wartości wykorzystywane są do wykazania zgodności z dobrym stanem chemicznym wód podziemnych.

Z zastrzeżeniem pkt 9 niniejszego rozdziału, przedstawia się mapę stanu chemicznego wód podziemnych, oznaczoną zgodnie z poniższym kodem barwnym:

- stan dobry: barwa zielona,
- stan słaby: barwa czerwona.

Na mapie powinny zostać wskazane w postaci czarnych punktów te jednolite części wód podziemnych, w których określono znaczącą i rosnącą tenden-

cję wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń wynikających z działalności człowieka. Odwrócenie takich tendencji wyznaczane jest na mapie w postaci niebieskiego punktu.

Mapy te są częścią planu gospodarowania wodami w dorzeczu.

9. Prezentacja stanu wód podziemnych

W ramach planu gospodarowania wodami w dorzeczu przedstawia się mapę ilustrującą dla każdej jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód podziemnych zarówno stan ilościowy, jak również stan chemiczny tej jednolitej części wód lub grupy jednolitych części wód, za pomocą kodu barwnego, zgodnie z wymogami ppkt 6.4 oraz 8.5 niniejszego rozdziału. Można nie przedstawiać oddzielnych map w ppkt 6.4 oraz 8.5, ale w takim przypadku te wartości powinny zostać przedstawione zgodnie z wymogami ppkt 8.5 na mapie wymaganej na podstawie tego punktu dla tych jednolitych części wód, które są przedmiotem znaczącej i długotrwałej tendencji wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń lub każdego odwrócenia tej tendencji.

2.4. Geograficzna i geologiczna charakterystyka obszaru dorzecza

2.4.1. Geograficzna charakterystyka obszaru dorzecza

Na zasoby wodne w regionie wodnym, będące przedmiotem analizy, składają się zasoby:

- płynących śródlądowych wód powierzchniowych (dalej zwanych „ciekami”),
 - stojących śródlądowych wód powierzchniowych,
 - wód podziemnych,
 - wód przyujściowych,
 - morskich wód przybrzeżnych,
- znajdujących się w obszarze regionu wodnego.

Analiza stanu dorzecza powinna zawierać dane:

- dla cieków (wysokość n.p.m., szerokość geograficzną, długość geograficzną, wielkość i odległość od źródeł rzeki),
- dla jezior (wysokość n.p.m., szerokość geograficzną, długość geograficzną, głębokość, wielkość),
- dla wód przybrzeżnych (szerokość geograficzną, długość geograficzną).

Analiza powinna zawierać położenie i granice jednolitych części wód powierzchniowych wraz z ich charakterystyką. Położenie i zróżnicowanie jednolitych części wód należy przedstawić na mapie (mapach) w formacie GIS.

2.4.2. Geologiczna charakterystyka obszaru dorzecza

Geologiczna charakterystyka obszaru dorzecza powinna zawierać ogólną charakterystykę warstw geolo-

gicznych, w tym zasięgu i rodzaju jednostek geologicznych.

W analizie należy również zamieścić charakterystykę osadów powierzchniowych oraz gleb.

Założenia szczegółowe do wykonywania analizy (wody podziemne)

1. Analiza przedstawia stany wód podziemnych każdej jednolitej części wód podziemnych zawierającej się w całości albo we fragmencie regionu wodnego.
2. Podawany w analizie stan zabezpieczający środowisko wodne obejmuje stany: ilościowy, przedstawiany pod kątem spełnienia celów środowiskowych, i stan chemiczny. Stan zabezpieczający środowisko wodne jest tożsamy z pojęciem „stanu wód podziemnych” i jest ogólnym wyrażeniem stanu jednolitej części wód podziemnych określonego przez gorszy z jego stanów: ilościowego, przedstawianego pod kątem spełnienia celów środowiskowych, i chemicznego.
3. Dla każdej jednolitej części wód podziemnych zawierającej się w całości albo we fragmencie regionu wodnego analiza przedstawia jego stan ilościowy, przedstawiany pod kątem spełnienia celów środowiskowych, jako jeden z dwóch stanów: dobry albo słaby, zdefiniowane w rozdziale 2.3 metodyki.
4. Dla każdej jednolitej części wód podziemnych zawierającej się w całości albo we fragmencie regionu wodnego analiza powinna przedstawiać jego stan chemiczny, jako jeden z dwóch stanów: dobry albo słaby, zdefiniowane w rozdziale 2.3 metodyki.
5. Analiza stanu powinna zawierać dla każdej jednolitej części wód podziemnych, zawierającej się w całości albo we fragmencie regionu wodnego, wielkość dostępnych zasobów wód podziemnych tej części.
6. Dla każdej jednolitej części wód podziemnych regionu wodnego analiza powinna określać:
 - położenie i granice jednolitej części wód,
 - oddziaływania, na które podatna jest jednolita część wód, w tym:
 - rozproszone źródła zanieczyszczeń,
 - punktowe źródła zanieczyszczeń,
 - pobór wód,
 - sztuczne odnawianie zasobów,
 - ogólną charakterystykę warstw leżących nad jednolitą częścią wód w obszarze zlewni, z których zasilana jest jednolita część wód podziemnych,
 - te jednolite części wód podziemnych, dla których istnieją bezpośrednio od nich zależne ekosystemy wód powierzchniowych lub ekosystemy lądowe.

7. Analiza powinna wymieniać te jednolite części wód podziemnych regionu wodnego, które są zagrożone w wyniku wpływu działalności człowieka polegającej na poborze wody z jednolitych części wód, sztucznym zasilaniu jednolitych części wód, zrzutach ścieków do jednolitych części wód, użytkowaniu ziemi w zlewni jednolitych części wód, zmianach antropogenicznych w charakterystykach zasilania jednolitych części wód, zmianach kierunku odpływu powierzchniowego wskutek uszczelnienia gruntu, sztucznego zasilania, spiętrzania lub odwadniania itp.
 8. Analiza wymienia te jednolite części wód podziemnych regionu wodnego, w przypadku których, w wyniku działalności człowieka, jednolita część wód podziemnych jest tak zanieczyszczona, że osiągnięcie dobrego stanu chemicznego wód podziemnych jest niewykonalne lub nieproporcjonalnie kosztowne.
 9. Analiza wyszczególnia te jednolite części wód podziemnych regionu wodnego do:
 - warstw wodonośnych, do których ponownie wprowadzane są wody użyte dla celów geotermalnych,
 - formacji geologicznych, do których wprowadzane są wody zawierające substancje pochodzące z poszukiwania i wydobycia węglowodorów lub z działalności górniczej lub wody dla celów technicznych, przy czym formacjami tymi są formacje, z których są wydobywane węglowodory czy inne substancje, lub formacje, które z naturalnych powodów są stale nieprzydatne do innych celów,
 - których powtórnie wprowadzane są wody wypompowywane z kopalń i kamieniołomów lub wody związane z budową lub utrzymaniem konstrukcji inżynierskich,
 - formacji geologicznych, do których jest wprowadzany gaz ziemny czy gazol, w celu ich magazynowania, przy czym formacje te z naturalnych powodów są stale nieprzydatne dla innych celów,
 - formacji geologicznych, do których jest wprowadzany gaz ziemny czy gazol, w celu ich magazynowania, jeżeli jest to podyktowane nadrzędnym celem zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu, oraz kiedy wprowadzanie to odbywa się w sposób niezagrażający obecnie i w przyszłości pogorszeniem jakości wód podziemnych.
 10. Załącznikiem do analizy powinna być mapa stanu ilościowego wód podziemnych, przedstawianego pod kątem spełnienia celów środowiskowych, ilustrowanego za pomocą poniższego kodu barwnego:
 - stan dobry — barwa zielona,
 - stan słaby — barwa czerwona.
 11. Załącznikiem do analizy powinna być mapa stanu chemicznego wód podziemnych, przedstawionego za pomocą poniższego kodu barwnego:
 - stan dobry — barwa zielona,
 - stan słaby — barwa czerwona.
 12. Na powyższej mapie powinny zostać wskazane, w postaci czarnych punktów, te jednolite części wód podziemnych, w których zidentyfikowano znaczące i trwałe trendy wzrostu stężeń wszelkich zanieczyszczeń pochodzących z działalności człowieka. Odwrócenie takich trendów zostanie przedstawione na mapie w postaci niebieskiego punktu.
 13. Załącznikiem do analizy powinna być mapa lub mapy ilustrujące sieć monitoringu wód podziemnych w obszarze regionu wodnego.
- #### 2.4.3. Meteorologiczna charakterystyka obszaru dorzecza
- Analiza powinna obejmować określenie wielkości, rozkładu i zanieczyszczeń opadu atmosferycznego na powierzchnię regionu wodnego oraz zakresu temperatur powietrza i średnich temperatur powietrza.
- #### 2.5. Hydrograficzne charakterystyki obszaru dorzecza
- Analiza powinna wydzielać jednolite części wód powierzchniowych ze względu na ich charakter, który może być:
- naturalny,
 - silnie zmieniony,
 - sztuczny.
- Stan zasobów wodnych w regionie wodnym, będący przedmiotem analizy, obejmuje:
- stan ilościowy, przedstawiony pod kątem określenia możliwości wodnogospodarczego wykorzystania wody ze względu na ilość wody,
 - stan jakościowy, przedstawiony pod kątem określenia możliwości wodnogospodarczego wykorzystania wody ze względu na jakość wody,
 - stan środowiska wodnego (dla jednolitych części wód powierzchniowych) oraz stan zabezpieczający środowisko wodne (dla jednolitych części wód podziemnych), przedstawione pod kątem spełnienia celów środowiskowych.
- Analiza stanu ilościowego i jakościowego powinna przedstawiać stan zasobów wodnych:
- naturalnych,
 - wynikających z dotychczasowego użytkowania zasobów wody i gospodarki przestrzennej (stan aktualny),
 - możliwych do zwrotnego wykorzystania (zasobów zwrotnych),
 - możliwych do bezzwrotnego wykorzystania (zasobów bezzwrotnych, nadwyżek wody).

Stan i potencjał ekologiczny, stan chemiczny oraz stan środowiska wodnego wód powierzchniowych są przedstawiane w analizie dla poszczególnych części tych wód.

Załącznikiem do analizy stanu chemicznego lub analizy stanu ekologicznego wód powierzchniowych jest mapa albo mapy obrazujące sieć monitoringu tych wód.

Wydzielone dla potrzeb analizy jednolite części wód powierzchniowych mogą posiadać następujące stany ekologiczne, zdefiniowane w rozdziale 2.3 metodyki:

- bardzo dobry,
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Stan ekologiczny jest przedstawiany w analizie w postaci mapy regionu wodnego, ilustrującej ten stan za pomocą kodu barwnego, wg zasady:

- bardzo dobry stan ekologiczny — kolor niebieski,
- dobry stan ekologiczny — kolor zielony,
- umiarkowany stan ekologiczny — kolor żółty,
- słaby stan ekologiczny — kolor pomarańczowy,
- zły stan ekologiczny — kolor czerwony.

Analiza stanu ekologicznego obejmuje rozpoznanie (identyfikację) warunków referencyjnych dla jednolitej części wód powierzchniowych.

Podstawą opisu stanu chemicznego wód powierzchniowych w analizie są wskaźniki najważniejszych zanieczyszczeń wymienionych w punktach 1—9 załącznika VIII Ramowej Dyrektywy Wodnej (rozdział 2.1 metodyki).

Wynikiem analizy stanu chemicznego wód powierzchniowych jest określenie dla jednolitej części wód jednego z dwóch stanów:

- dobrego stanu chemicznego, gdy jednolita część wód spełnia wszystkie standardy jakości ekologicznej podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 212, poz. 1799) i ustalone dla substancji priorytetowych przez komisję europejską (art. 16 Ramowej Dyrektywy Wodnej) oraz na mocy innych właściwych aktów prawnych ustanawiających środowiskowe normy jakości,
- stanu nieosiągającego dobrego stanu chemicznego.

Stan chemiczny wód powierzchniowych jest przedstawiany w analizie w postaci mapy regionu wodnego, ilustrującej ten stan za pomocą kodu barwnego, wg zasady:

- dobry stan chemiczny — kolor niebieski,
- stan niespełniający wymagań dobrego stanu chemicznego — kolor czerwony.

Analiza podaje stan środowiska wodnego regionu wodnego, przy czym możliwymi stanami są:

- stan dobry, czyli taki stan jednolitej części wód powierzchniowych, kiedy oba jego stany: ekologiczny i chemiczny są określone jako co najmniej „dobre”,
- stan inny niż dobry.

Stan środowiska wodnego silnie zmienionych lub sztucznych jednolitych części wód jest reprezentowany w analizie przez potencjał ekologiczny tych części.

Potencjał ekologiczny silnie zmienionych jednolitych części wód jest przedstawiany w analizie w postaci mapy regionu wodnego, ilustrującej ten potencjał za pomocą kodu barwnego, wg zasady:

- bardzo dobry i dobry potencjał ekologiczny — zielono-ciemnoszare pasy równej szerokości,
- umiarkowany potencjał ekologiczny — żółto-ciemnoszare pasy równej szerokości,
- słaby potencjał ekologiczny — pomarańczowo-ciemnoszare pasy równej szerokości,
- zły potencjał ekologiczny — czerwono-ciemnoszare pasy równej szerokości.

Potencjał ekologiczny sztucznych jednolitych części wód jest przedstawiany w analizie w postaci mapy regionu wodnego, ilustrującej ten potencjał za pomocą kodu barwnego, wg zasady:

- bardzo dobry i dobry potencjał ekologiczny — zielono-jasnoszare pasy równej szerokości,
- umiarkowany potencjał ekologiczny — żółto-jasnoszare pasy równej szerokości,
- słaby potencjał ekologiczny — pomarańczowo-jasnoszare pasy równej szerokości,
- zły potencjał ekologiczny — czerwono-jasnoszare pasy równej szerokości.

Analiza zawiera opis przyczyn zakwalifikowania fragmentów jednolitych części wód regionu wodnego do zbioru silnie zmienionych albo sztucznych jednolitych części wód.

Analiza zawiera opis przyczyn, dla których w zakładanych terminach nie można osiągnąć założonych celów środowiskowych, dla fragmentów jednolitych części wód regionu wodnego, jak również opis dokonanych, obecnych i przewidywanych działań zmierzających do osiągnięcia tych celów w późniejszym terminie.

Analiza zawiera uzasadnienie, dlaczego dla fragmentów jednolitych części wód regionu wodnego przyjęto mniej ostre cele środowiskowe niż te, które wynikają z załącznika nr 2 do rozporządzenia.

Analiza zawiera informację o czasowym pogorszeniu się stanu jednolitych części wód regionu wodnego, wywołanym przyczynami naturalnymi lub siłami wyższymi (powodzie, susze itp.).

Analiza zawiera informacje o nieosiągnięciu dobrego stanu wód podziemnych, dobrego stanu ekologicznego lub o niezapobieżeniu pogarszaniu się stanu fragmentów jednolitych części wód powierzchniowych czy wód podziemnych będące wynikiem nowych zmian charakterystyki fizycznej jednolitych części wód powierzchniowych, zmian poziomu jednolitych części wód podziemnych lub wynikiem nowych działań zrównoważonego rozwoju człowieka, pod warunkami wymienionymi w części VII załącznika nr 2 do rozporządzenia.

Załącznikiem do analizy jest zestawienie i przedstawienie na mapie punktów monitoringu stanu wód regionu wodnego.

Założenia szczegółowe do wykonywania analizy

1. Przedstawienia stanu ilościowego i jakościowego zasobów cieków w regionie wodnym dokonuje się dla jednolitych części wód tego regionu oraz dla zadanych przekrojów na tych wodach, w granicach tego regionu.
2. W zbiorze wydzielonych dla potrzeb analizy cieków regionu wodnego znajdują się:
 - główne cieki regionu wodnego, tzn. odbiornik wód (receptant) albo odbiorniki wód wszystkich rzek regionu wodnego,
 - cieki regionu wodnego ważne ze względu na wyszczególnione cele (problemy) gospodarki wodnej,
 - cieki przekraczające w swoim biegu granicę państwa (cieki transgraniczne).
3. W zbiorze wydzielonych dla potrzeb analizy przekrojów cieków regionu wodnego znajdują się:
 - przekroje otwierający i zamykający zlewnię (zlewnie) regionu wodnego, znajdujące się na głównym cieku (ciekach) tego regionu,
 - przekroje na głównym cieku (ciekach) regionu wodnego znajdujące się bezpośrednio powyżej lub bezpośrednio poniżej ujść cieków ważnych ze względu na wyszczególnione cele (problemy) gospodarki wodnej,
 - ujściowe przekroje cieków ważnych ze względu na wyszczególnione cele (problemy) gospodarki wodnej,
 - przekroje przekraczania przez cieki granicy państwa,
 - przekroje cieków znajdujące się bezpośrednio powyżej i bezpośrednio poniżej przekrojów poważnych zakłóceń stanu zasobów cieków,
 - przekroje miarodajne dla oceny stanu ważnych ekosystemów zależnych od wody (parków narodowych, rezerwatów przyrody itp.).
4. Stan zasobów wodnych cieków w regionie wodnym może być określony wg:
 - oceny dynamicznej ciągłej (na podstawie dynamicznego bilansu wodnogospodarczego),
 - oceny statycznej ciągłej (na podstawie statycznego bilansu wodnogospodarczego),
 - oceny statycznej zbiorczej (punktowej).
5. W przypadku cieków, jeżeli metodyka nie stanowi inaczej, stan zasobów wodnych dotyczy przepływu wody (natężenia przepływu wody), tzn. objętości wody przepływającej w jednostce czasu. W przypadkach podanych w metodyce, stan zasobów wodnych dotyczy stanu wody, tzn. wzniesienia poziomu zwierciadła wody ponad zadany poziom porównawczy.
6. Wartość naturalnego przepływu w danym przekroju cieku informuje, jak duże są w tym przekroju zasoby wody dostarczone przez naturę, które byłyby dostępne, gdyby nie użytkowanie wody powyżej badanego przekroju i gdyby nie ograniczenie związane z koniecznością zachowania przepływu nienaruszalnego w tym przekroju.
7. Podstawą określenia naturalnych zasobów cieków regionu wodnego są:
 - dla oceny dynamicznej ciągłej:

określone dla każdego obliczeniowego przekroju, synchroniczne szeregi czasowe (ciągi) unaturalnionych przepływów średnich dekadowych z okresu 1951 — T_{IMGW} , gdzie T_{IMGW} jest rokiem o sześć lat poprzedzającym ustawowy termin wykonania analizy, z zaokrągleniem otrzymanego roku w dół, z dokładnością do pięciu lat. Obliczeniowymi, dla oceny, przekrojami są przekroje wejściowe (dla odcinków nieźródłowych) i końcowy przekrój tych odcinków sieci hydrograficznej, na których znajdują się, uwzględniane w ocenie, zakłócające proces przepływu wody obiekty użytkowników wody,
 - dla oceny statycznej ciągłej:

określony dla każdego obliczeniowego przekroju i miesiąca, zbiór wielkości przepływów wody równych wielkościom przepływów o prawdopodobieństwach przewyższenia przepływów w tych miesiącach równych przyjętym gwarantom zaopatrzenia w wodę użytkowników z różnych poziomów hierarchii ważności. Obliczeniowymi, dla oceny, są przekroje wymienione przy ocenie dynamicznej ciągłej,
 - dla oceny statycznej zbiorczej (punktowej):

wielkości jak dla oceny statycznej ciągłej. Obliczeniowymi, dla oceny, przekrojami są wydzielone do analizy przekroje cieków powierzchniowych regionu wodnego.
8. Stan zasobów cieków w regionie wodnym określają:
 - w przypadku oceny dynamicznej ciągłej:

dla zadanych poziomów gwarancji zaopatrzenia w wodę, wielkości przepływu wody przedsta-

wione wzdłuż biegu wydzielonych do analizy cieków powierzchniowych regionu wodnego oraz w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu,

— w przypadku oceny statycznej ciągłej:

dla każdego miesiąca roku i dla każdego poziomu ważności użytkowników wody w hierarchii ich zaopatrzenia w wodę, wielkości przepływu wody przedstawione wzdłuż biegu wydzielonych do analizy cieków powierzchniowych regionu wodnego oraz w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu, odpowiadające przyjętemu dla wykonania oceny miarodajnemu przepływowi wody,

— w przypadku oceny statycznej zbiorczej (punktowej):

dla każdego miesiąca roku i dla każdego poziomu ważności użytkowników wody w hierarchii ich zaopatrzenia w wodę, wielkości przepływu wody przedstawione w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu, odpowiadające przyjętemu dla wykonania oceny miarodajnemu przepływowi wody.

Powyższe określenie stanu zasobów cieków w regionie wodnym uzupełniają wielkości przepływów nienaruszalnych.

Przedstawienia stanu dokonuje się w postaci zawartości numerycznych zbiorów danych wynikowych, tabel, wykresów i ilustracji mapowych.

9. Wielkością przepływu wód zabezpieczającą założony stan ekologiczny cieku regionu wodnego jest przepływ nienaruszalny. Wielkość tego przepływu jest wyznaczana wg metody Kostrzewy, z uwzględnieniem kryterium hydrobiologicznego i rybacko-wędkarskiego (przeżywalności ryb), lub wg metody małopolskiej. Wielkości przepływów nienaruszalnych są określane na podstawie wielkości przepływów wody.
10. Analiza stanu obejmuje wyszczególnienie obiektów wodnogospodarczych i innych, które w dużym stopniu zakłócają naturalny przepływ wody w wydzielonych do analizy ciekach i przekrojach (m.in. wpływają na wielkość tego przepływu). Wyszczególnienie to powinno się odbywać w kolejności zależnej od wielkości wpływu (od wpływu największego do najmniejszego).
11. Stan obecnych (aktualnych) zasobów cieków w regionie wodnym określają:

— w przypadku oceny dynamicznej ciągłej:

— dla zadanych poziomów gwarancji zaopatrzenia w wodę, dla zadanych okresów roku korzystania z zasobów, wielkości zwrotnych zasobów dyspozycyjnych wody (z uwzględnieniem jedynie wymogów ilościowych) przedstawione wzdłuż biegu wydzielonych do analizy cieków powierzchniowych regionu wodnego oraz w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu,

— dla zadanych poziomów gwarancji zaopatrzenia w wodę, dla zadanych okresów roku korzystania z zasobów, wielkości bezzwrotnych zasobów dyspozycyjnych wody (nad-

wyżek wody), z uwzględnieniem jedynie wymogów ilościowych, przedstawione wzdłuż biegu wydzielonych do analizy cieków powierzchniowych regionu wodnego oraz w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu,

— w przypadku oceny statycznej ciągłej:

— dla każdego miesiąca roku i dla każdego poziomu ważności użytkowników wody w hierarchii ich zaopatrzenia w wodę, wielkości zwrotnych zasobów dyspozycyjnych wody (z uwzględnieniem jedynie wymogów ilościowych) przedstawione wzdłuż biegu wydzielonych do analizy cieków powierzchniowych regionu wodnego oraz w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu, odpowiadające przyjętemu dla wykonania oceny miarodajnemu przepływowi wody,

— dla każdego miesiąca roku i dla każdego poziomu ważności użytkowników wody w hierarchii ich zaopatrzenia w wodę, wielkości bezzwrotnych zasobów dyspozycyjnych wody (nadwyżek wody), z uwzględnieniem jedynie wymogów ilościowych, przedstawione wzdłuż biegu wydzielonych do analizy cieków powierzchniowych regionu wodnego oraz w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu, odpowiadające przyjętemu dla wykonania oceny miarodajnemu przepływowi wody,

— w przypadku oceny statycznej zbiorczej (punktowej):

— dla każdego miesiąca roku i dla każdego poziomu ważności użytkowników wody w hierarchii ich zaopatrzenia w wodę, wielkości zwrotnych zasobów dyspozycyjnych wody, z uwzględnieniem jedynie wymogów ilościowych, przedstawione w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu, odpowiadające przyjętemu dla wykonania oceny miarodajnemu przepływowi wody,

— dla każdego miesiąca roku i dla każdego poziomu ważności użytkowników wody w hierarchii ich zaopatrzenia w wodę, wielkości bezzwrotnych zasobów dyspozycyjnych wody (nadwyżek wody), z uwzględnieniem jedynie wymogów ilościowych, przedstawione w wydzielonych do analizy przekrojach cieków powierzchniowych tego regionu, odpowiadające przyjętemu dla wykonania oceny miarodajnemu przepływowi wody.

Przedstawienia stanu dokonuje się w postaci zawartości numerycznych zbiorów danych wynikowych, tabel, wykresów i ilustracji mapowych.

12. Opisu stanu jakościowego dokonuje się w oparciu o obserwacje prowadzone w sieci:

— krajowej, składającej się z sieci reperowej, podstawowej i granicznej,

— regionalnej.

2.6. Demograficzna charakterystyka obszaru dorzecza

W analizie należy podać największe skupiska ludności, liczbę mieszkańców oraz prognozy przyrostu naturalnego.

Załącznikiem do analizy powinna być mapa lub mapy ilustrujące największe skupiska ludności w obszarze regionu wodnego.

2.7. Charakterystyka wykorzystania powierzchni ziemi oraz działalności gospodarczej na obszarze dorzecza

Analiza stanu środowiska wodnego obejmuje podstawowe informacje na temat znaczących presji i oddziaływań antropogenicznych na te wody, w tym:

- oszacowanie punktowych źródeł zanieczyszczeń,
- oszacowanie rozproszonych źródeł zanieczyszczeń, w tym podstawowe informacje na temat użytkowania ziemi,
- oszacowanie presji wywieranych na ilościowy stan wód, w tym poborów wody (z ich sezonową zmiennością), strat wody w systemach dystrybucyjnych, istotnych regulacji przepływu wód, w tym przerzutów wody i przekierowania przepływu,

— identyfikację znaczących zmian w morfologii obiektów wodnych,

— analizę innych oddziaływań antropogenicznych na stan wód.

Główne problemy gospodarki wodnej w dorzeczu przedstawione w układzie hierarchicznym

Analizując cele i zadania w zakresie gospodarowania wodami na obszarze zlewni, zlewni bilansowej i regionu wodnego, uwzględniające potrzeby ludności, przemysłu, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa, umożliwiające powiększenie zasobów wodnych oraz uzyskanie i utrzymanie ich dobrego stanu ekologicznego, wskazano i przedstawiono w układzie hierarchicznym główne problemy gospodarki wodnej w dorzeczu.

Zdefiniowane zostały problemy gospodarki wodnej w odniesieniu do działań wodnogospodarczych człowieka w regionie wodnym. Problemy te odniesiono do działalności człowieka ze szczególnym uwzględnieniem wpływu eksploatowanych obiektów gospodarki wodnej, jak również obiektów w fazie realizacji, gdzie ich wpływ na środowisko jest już nieunikniony.

LUDNOŚĆ W REGIONIE WODNYM		
Problem gospodarki wodnej	Działalność na rzecz ludności wraz z jej wpływem na środowisko	Podstawowe dane
<p>I. Zaspokajanie potrzeb ludności</p> <p>I.A. Zapewnienie ludności wody przeznaczonej do spożycia w zakresie niezbędnych celów jej wykorzystania</p> <p>I.B. Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w zakresie celów innych niż niezbędne</p> <p>I.C. Zaspokajanie potrzeb ludności, poza wynikającymi z celów I.A. i I.B., mieszczących się w ramach zwykłego i powszechnego korzystania z wód, w tym dotyczących wypoczynku związanego z wodą</p> <p>III. Ochrona wód i środowiska związanego z wodami</p> <p>III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem</p>	<p>Eksploatacja obiektów bezpośrednio i pośrednio związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zaopatrzeniem ludności w wodę — odprowadzeniem ścieków — rekreacją oraz uprawianiem sportów wodnych — ochroną przed powodzią i suszą — eliminacją i ograniczeniem zanieczyszczenia wód — zapobieganiem niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wód albo naturalnych poziomów zwierciadła wód — wydobywaniem z wód: kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinaniem roślin z wód lub brzegu <p>Powyzsze inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — w trakcie realizacji — zatwierdzone do wykonania 	<p>O liczbie ludności</p> <p>O obiektach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ujęcia wód powierzchniowych — ujęcia wód podziemnych — teren ochrony bezpośredniej i pośredniej — oczyszczalnie i zrzuty ścieków — sieć wodociągowa — stacja uzdatniania wody — sieć kanalizacyjna — system odprowadzania wody opadowej z infrastruktury komunikacji lądowej — przystanie, tory kajakowe, kąpieliska — ochrony przed powodzią i suszą — wysypiska śmieci — składowiska odpadów i mogilniki — cmentarze <p>O miejscach wyznaczonych do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wydobywania z wód: kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów — wycinania roślin z wód lub brzegu

PRZEMYSŁ W REGIONIE WODNYM		
Problem gospodarki wodnej	Działalność przemysłu wraz z jego wpływem na środowisko	Podstawowe dane
<p>I. Zaspokajanie potrzeb ludności</p> <p>I.A. Zapewnienie ludności wody przeznaczonej do spożycia w zakresie niezbędnych celów jej wykorzystania</p> <p>II. Zaspokajanie potrzeb gospodarki</p> <p>II.A. Zapewnienie wody na potrzeby przemysłu</p> <p>II.C. Tworzenie warunków dla energetycznego wykorzystania wód</p> <p>II.D. Tworzenie warunków dla transportowego wykorzystania (żegluga i spław) i przekraczania wód</p> <p>II.F. Zaopatrzenie gospodarki w wydobywane z wód powierzchniowych: kamień, żwir, piasek oraz inne materiały, a także rośliny wycinane z wód lub brzegu</p> <p>III. Ochrona wód i środowiska związanego z wodami</p> <p>III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem</p> <p>III.B. Ochrona zasobów wodnych przed niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, w tym zagadnienie kształtowania przepływu nienaruszalnego</p> <p>III.C. Utrzymywanie lub poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych</p>	<p>Prowadzenie różnych gałęzi przemysłu, wraz z infrastrukturą do wykorzystania wody, zależną od specyfiki i rodzaju prowadzonej działalności i warunków lokalnych</p> <p>Przemysł spożywczy, kosmetyczny i farmaceutyczny wymaga wody o najwyższej jakości</p> <p>Eksploatacja obiektów bezpośrednio i pośrednio związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zaopatrzeniem przemysłu w wodę — odprowadzeniem ścieków — korzystaniem z wód do celów żeglugi oraz spławu — korzystaniem z wód do celów energetycznych — odwadnianiem obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych — eliminacją i ograniczeniem zanieczyszczenia wód — zapobieganiem niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wód albo naturalnych poziomów zwierciadła wód — ochroną przed powodzią i suszą — wydobywaniem z wód: kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinaniem roślin z wód lub brzegu <p>Powyższe inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — w trakcie realizacji — zatwierdzone do wykonania 	<p>O użytkownikach wody</p> <p>O obiektach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ujęcia wód powierzchniowych — ujęcia wód podziemnych — teren ochrony bezpośredniej i pośredniej — oczyszczalnie i zrzuty ścieków — sieć wodociągowa — stacja uzdatniania wody — sieć kanalizacyjna — system odprowadzania wody opadowej z infrastruktury komunikacji lądowej — system odprowadzania wody opadowej z terenów zakładów — zamknięte obiegi wody — systemy chłodzące wodę — porty, przystanie, nabrzeża przeładunkowe, stocznie i doki — składowiska odpadów i mogilniki — objekty regulacyjne umożliwiające żeglugę — urządzenia odwadniające zakłady górnicze — kanały żeglugowe wraz z budowlami towarzyszącymi — kanały przesyłowe — energetyczne korzystanie z wód: elektrownie przepływowe, szczytowe — urządzenia do wydobywania z wód: kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów — objekty ochrony przed powodzią i suszą

ROLNICTWO I LEŚNICTWO W REGIONIE WODNYM		
Problem gospodarki wodnej	Działalność rolnictwa i leśnictwa wraz z jego wpływem na środowisko	Podstawowe dane
<p>II. Zaspokajanie potrzeb gospodarki</p> <p>II.B. Zapewnienie wody na potrzeby rolnictwa i leśnictwa</p> <p>II.E. Tworzenie warunków dla rybackiego korzystania z wód</p> <p>III. Ochrona wód i środowiska związanego z wodami</p> <p>III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem</p> <p>III.B. Ochrona zasobów wodnych przed niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, w tym zagadnienie kształtowania przepływu nienaruszalnego</p> <p>III.C. Utrzymywanie lub poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych</p>	<p>Prowadzenie upraw rolnych i leśnych o różnej retencyjności i sezonowości, wraz z infrastrukturą do wykorzystania wody, zależną od specyfiki prowadzonej działalności i warunków lokalnych.</p> <p>Eksploatacja obiektów bezpośrednio i pośrednio związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zaopatrzeniem rolnictwa i leśnictwa w wodę — odprowadzeniem ścieków — korzystaniem z wód do celów nawadniania i odwadniania gruntów — możliwością wykorzystania ścieków do nawożenia, nawodnienia — zapobieganiem niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wód albo naturalnych poziomów zwierciadła wód — ochroną przed powodzią i suszą — wycinaniem roślin z wód lub brzegu — rybackim korzystaniem ze śródlądowych wód powierzchniowych i stawów rybnych oraz morskich wód przybrzeżnych, wraz z infrastrukturą — eliminacją i ograniczeniem zanieczyszczenia wód — wylesianiem dla pozyskania gruntów pod inne przeznaczenie — wycinaniem roślin z wód lub brzegu <p>Powyzsze inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — w trakcie realizacji — zatwierdzone do wykonania 	<p>O rolniczych i leśnych użytkownikach wody</p> <p>O strukturze upraw</p> <p>O obiektach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ujęcia wód powierzchniowych — ujęcia wód podziemnych — teren ochrony bezpośredniej i pośredniej — oczyszczalnie i rzuty ścieków — infrastruktura do rybackiego korzystania ze śródlądowych wód powierzchniowych płynących i stojących — urządzenia nawadniające — melioracje szczegółowe — porty rybackie rzeczne, jeziorne i morskie — składowiska odpadów i mogilniki — obiekty ochrony przed powodzią i suszą

ŚRODOWISKO W REGIONIE WODNYM		
Problem gospodarki wodnej	Działalność w środowisku wraz z jej wpływem na środowisko	Podstawowe dane
<p>III. Ochrona wód i środowiska związanego z wodami</p> <p>III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem</p> <p>III.B. Ochrona zasobów wodnych przed niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, w tym zagadnienie kształtowania przepływu nienaruszalnego</p> <p>III.C. Utrzymywanie lub poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych</p>	<p>Wykonywanie obserwacji i pomiarów hydrologicznych oraz hydrogeologicznych</p> <p>Odbudowa ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych, ze szczególnym uwzględnieniem pozostawienia przepływu nienaruszalnego</p> <p>Wpływ na zachowanie naturalnych biocenoz przez budowę i eksploatację właściwych obiektów bądź rezygnację z takich przedsięwzięć</p> <p>Utrzymanie, poprawa bądź odtworzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dobrego stanu ekologicznego wód — istniejących lub uszkodzonych ekosystemów terenów podmokłych — jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych — obszarów chronionych <p>Powyższe inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — w trakcie realizacji — zatwierdzone do wykonania 	<p>O punktach monitoringu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ilości i jakości wód powierzchniowych — ilości i jakości wód podziemnych <p>O obszarach chronionych</p> <p>O obiektach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zbiorniki wodne — kanały/rurociągi przesyłowe — ochrony przed powodzią i suszą — przekroczenia cieków — międzyzlewniowe przerzuty wody — sztuczne zasilanie wód podziemnych — budowli regulacyjnych — melioracje szczegółowe — obiekty specyficzne dla zaopatrzenia ludności, przemysłu, rolnictwa i leśnictwa w wodę

OCHRONA LUDNOŚCI I GOSPODARKI PRZED POWODZIĄ, SPŁYWEM LODÓW ORAZ SUSZĄ W REGIONIE WODNYM		
Problem gospodarki wodnej	Działalność na rzecz ochrony wraz z jej wpływem na środowisko	Podstawowe dane
<p>IV. Ochrona ludności i gospodarki przed powodzią, spływem lodów oraz suszą</p> <p>IV.A. Ochrona przed suszą</p> <p>IV.B. Ochrona przed powodzią i spływem lodów</p> <p>III. Ochrona wód i środowiska związanego z wodami</p> <p>III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem</p> <p>III.B. Ochrona zasobów wodnych przed niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją, w tym zagadnienie kształtowania przepływu nienaruszalnego</p> <p>III.C. Utrzymywanie lub poprawa stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych</p>	<p>Ograniczenie katastrofalnych przepływów powodujących erozję koryta i zalewanie obszarów</p> <p>Eksploatacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zbiorników retencyjnych — urządzeń sterujących przepływami wód — systemów ostrzeżeń przed powodzią i suszą <p>Utrzymanie w należytym stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów</p> <p>Ochrona obiektów komunikacyjnych</p> <p>Wyznaczenie terenów zalewowych o określonym zagrożeniu powodzią w celu kształtowania zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych</p> <p>Tworzenie lokalnych systemów ostrzeżeń</p> <p>Powyższe inwestycje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — w trakcie realizacji — zatwierdzone do wykonania 	<p>O obiektach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zbiorniki wodne — wały i groble — poldery i suche zbiorniki wodne — budowle regulacyjne rzek i potoków — kanały ulgi — lokalne systemy ostrzeżeń

2.8. Przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko na obszarze dorzecza

„Środowisko” rozpatrujemy w granicach zlewni wód powierzchniowych, biorąc pod uwagę wody podziemne w tych granicach, wody powierzchniowe w całej sieci hydrograficznej zamkniętej przekrojem końcowym, poszczególne obszary różnorodnego użytkowania gruntu składające się na powierzchnię zlewni oraz charakteryzujące się określonymi cechami fizycznymi (opady atmosferyczne, gleby, ukształtowanie terenu, naturalna flora i fauna).

Środowisko według art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.) definiuje się jako: **ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnię ziemi, kopaliny, wody, powietrze, zwierzęta i rośliny, krajobraz oraz klimat.**

Na kształtowanie się zasobów wodnych (obok działalności ludzkiej) mają wpływ oddziaływania klimatyczne w postaci opadów atmosferycznych, temperatur i innych czynników niezależnych od człowieka. Wpływy te utrzymują się, na ogół, w normach właściwych dla każdego regionu Ziemi, ale też pojawiają się niekiedy zjawiska ekstremalne o większej lub mniejszej skali. W rozważanej tu kategorii działań na terenie zlewni, mających wpływ na stan środowiska, bierzemy pod uwagę dalej zjawisko powodzi i suszy, a także spływ lodów jako klęski żywiołowe, których złagodzeniem zajmuje się gospodarka wodna. Z tego też względu podajemy również negatywne oddziaływania klimatyczne w zlewni analizie analogicznie jak działalność człowieka, wyłaniając problemy, jakie te zjawiska stwarzają gospodarce wodnej, i wskazując, pod jakim kątem powinna być prowadzona ocena ich wpływu na środowisko.

Szczególny problem użytkowania środowiska to korzystanie z zasobów wodnych występujących w postaci wód powierzchniowych i podziemnych. Poniżej dokonano podziału korzystania z wód, mając na uwadze korzystanie bezpośrednie z wód, jak i działania mające wpływ na ich cechy, takie jak: ilość, jakość, charakter zróżnicowania w czasie i przestrzeni.

Działalność człowieka w dorzeczu i jej wpływ na środowisko można podzielić na:

rodzaj 1. Działalność człowieka związana bezpośrednio z wodą

— obejmująca wszelkiego rodzaju korzystanie z wody i jej pożytków, w tym działania gospodarki wodnej;

rodzaj 2. Działalność człowieka niezwiązana bezpośrednio z wodą

— jednakże o takich skutkach, które mają bezpośredni lub pośredni wpływ na środowisko wodne. Należy tutaj omówić różne sposoby korzystania z powierzchni ziemi w zlewni (poza korytami — dolinami rzecznyymi).

Biorąc pod uwagę, że na stan środowiska, w tym na stan zasobów wodnych, ma wpływ nie tylko „fizyczne” korzystanie, ale też decyzje (rozwiązania prawno-organizacyjne) wynikające z prowadzonej gospodarki przestrzennej, wymienić tu należy też:

rodzaj 3. Działalność organizacyjno-prawna człowieka — gospodarka przestrzenna (wraz z gospodarowaniem zasobami wodnymi).

2.8.1. Ocena wielkości wpływu działalności ludzkiej na środowisko

Bezpośrednie użytkowanie wód może oddziaływać na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:

a) **zakłócenie ilości** naturalnych zasobów wodnych dorzecza siecią poborów i zrzutów, powodując m.in.:

- punktowe zmniejszenie ilości wody,
- punktowe zwiększenie ilości wody,
- zmiany położenia poziomu wód gruntowych,
- przemieszczenie zasobów wodnych w przestrzeni (ze zlewni do zlewni),
- straty bezzwrotne zasobów,
- zakłócenie warunków dla naturalnej fauny i flory w obrębie koryta i na terenie dorzecza,

b) **zakłócenie jakości** naturalnych zasobów wodnych przez doprowadzenie ładunku zanieczyszczeń, powodując m.in.:

- punktowe pogorszenie chemicznej i bakteriologicznej jakości wody,
- liniowe pogorszenie chemicznej i bakteriologicznej jakości wody,
- obszarowe pogorszenie chemicznej i bakteriologicznej jakości wody,
- zmianę termiki wód,
- zmianę warunków dla naturalnej fauny i flory w obrębie koryta i na terenie dorzecza,

c) **zakłócenie innych cech** naturalnych zasobów wodnych i środowiska, powodując m.in.:

- zmiany naturalnego charakteru wahań zwierciadła wody — zmienność przepływów w czasie i przestrzeni (podwyższanie przepływów niskich i obniżanie przepływów kulminacyjnych),
- niekorzystną koncentrację przepływu w obrębie koryt,
- zmiany spadków na poszczególnych odcinkach cieków,
- zmiany prędkości wody w korycie,
- zmiany naturalnej siły erozyjnej cieków na poszczególnych odcinkach,

- zakłócenie naturalnego ruchu rumowiska,
- zakłócenie warunków życia naturalnej fauny i flory w obrębie koryta i na terenie dorzecza,
- zmniejszenie ilości rumowiska,
- zmniejszenie ilości ryb,
- zaburzenie ilości naturalnej roślinności w korycie i dorzeczu.

Zaproponowana w tym rozdziale systematyka oceny wpływu działalności ludzkiej na środowisko może być pomocna przy docelowej analizie stanu zlewni czy dorzecza, prowadzącej do wyłonienia dominujących w danym regionie rodzajów działalności ludzkiej mających negatywny wpływ na równowagę środowiska (wyrażona między innymi ilością i jakością zasobów wodnych). Analiza stanu zlewni i ocena wagi wyłonionych problemów związanych z gospodarką wodną pozwoli zaplanować rozwiązywanie tych problemów w odpowiedniej kolejności, w wymaganym czasie i miejscu. Ponieważ problemy gospodarki wodnej w dużej części wynikają ze specyfiki działalności ludzkiej w danym regionie, warto określić rozmiary poszczególnych typów działalności, porównać ze średnimi w kraju, czy z zalecanymi w normach i podjąć regulację tych wpływów w planach poprawy warunków środowiskowych.

2.8.2. Działalność człowieka związana bezpośrednio z wodą — korzystanie z wód (rodzaj 1)

Przez „korzystanie z wód” rozumiemy wszelkiego rodzaju (powszechne, zwykłe i szczególne) korzystanie z wód powierzchniowych i podziemnych mające wpływ na ich ilość i jakość. Zapewnienie odpowiednich gwarancji na takie korzystanie z wód przy zachowaniu określonego stanu środowiska jest generalnym dążeniem gospodarki wodnej związanej z rozwiązywaniem poszczególnych problemów.

W tabeli 1a i tabeli 1b zestawiono rodzaje działalności ludzkiej rodzaju 1. oraz korespondujące z nim tzw. problemy gospodarki wodnej, wynikające z takiego korzystania z wód, które należy uwzględnić w planie gospodarki wodnej dorzecza.

Do realizacji celów gospodarki służą różnego rodzaju urządzenia i budowle hydrotechniczne, które m.in. kształtują zasoby wodne, a więc należą również do działalności ludzkiej zarówno polegającej na korzystaniu z wód, jak i korzystaniu ze zlewni — powierzchni ziemi (omawianej w następnej grupie). Analizowano je w osobnej tabeli 1c w tym podrozdziale — działalność ta służy realizacji celów gospodarki wodnej I., II. i IV., lecz stwarza problemy kwalifikujące je do celów grupy III., co zostało wskazane.

Obie tabele zawierają też w ostatniej kolumnie symboliczne wskazanie rodzaju zakłócenia środowiska, które wynika z określonej działalności i podlega ocenie wpływu na środowisko. Symbolika oznaczeń wynika z podziału przedstawionego w rozdziale 1.

Objaśnienia symboli dla przypisania rodzaju działalności ludzkiej do grupy specyficznego jej wpływu na środowisko:

- „i” — zakłóca ilość naturalnych zasobów wodnych dorzecza siecią poborów i zrzutów, powodując jeden lub kilka z poniższych efektów:
 - punktowe zmniejszenie ilości wody,
 - punktowe zwiększenie ilości wody,
 - zmiany położenia poziomu wód gruntowych,
 - przemieszczenie zasobów wodnych w przestrzeni (ze zlewni do zlewni),
 - straty bezzwrotne zasobów,
 - zakłócenie warunków dla naturalnej fauny i flory w obrębie koryta i na terenie dorzecza,
- „j” — zakłóca jakość naturalnych zasobów wodnych przez doprowadzenie ładunku zanieczyszczeń, powodując jeden lub kilka z poniższych efektów:
 - punktowe pogorszenie chemicznej i bakteriologicznej jakości wody,
 - liniowe pogorszenie chemicznej i bakteriologicznej jakości wody,
 - obszarowe pogorszenie chemicznej i bakteriologicznej jakości wody,
 - zmianę termiki wód,
 - zmianę warunków dla naturalnej fauny i flory w obrębie koryta i na terenie dorzecza,
- „c” — zakłóca inne cechy naturalnych zasobów wodnych i środowiska, powodując jeden lub kilka z poniższych efektów:
 - zmianę naturalnego charakteru wahań zwierciadła wody — zmienność przepływów w czasie i przestrzeni (podwyższanie przepływów niskich i obniżanie przepływów kulminacyjnych),
 - niekorzystną koncentrację przepływu w obrębie koryt,
 - zmiany spadków na poszczególnych odcinkach cieków,
 - zmiany prędkości wody w korycie,
 - zmiany naturalnej siły erozyjnej cieków na poszczególnych odcinkach,
 - zakłócenie naturalnego ruchu rumowiska,
 - zakłócenie warunków dla naturalnej fauny i flory w obrębie koryta i na terenie dorzecza,
 - zmniejszenie ilości rumowiska,
 - zmniejszenie ilości ryb,
 - zaburzenie ilości naturalnej roślinności w korycie i dorzeczu.

Tabela 1a. Analiza działalności ludzkiej w dorzeczu związanej z osadnictwem

Rodzaje działalności człowieka w dorzeczu związane bezpośrednio z wodą	Problem gospodarki wodnej	Ocena wpływu na środowisko
Osadnictwo — pobyt stały	I. <u>Zapewnienie</u> wody dla ludności przeznaczonej do: I.A. spożycia I.B. do celów gospodarstwa domowego III. A. <u>Odprowadzenie ścieków</u> I. Umożliwienie zgodnie z prawem powszechnego korzystania z wód: I.C. wypoczynku, uprawiania sportów wodnych i turystyki związanej z wodą I.C. amatorskiego połowu ryb	„i” „i” „j” „j” „c”
	IV. Ochrona ludności przed skutkami zjawisk ekstremalnych	„c”

Tabela 1b. Analiza działalności ludzkiej w dorzeczu związanej z gospodarką

Rodzaje działalności człowieka w dorzeczu związane bezpośrednio z wodą	Problem gospodarki wodnej	Ocena wpływu na środowisko	
Działalność gospodarcza	Prowadzenie różnych gałęzi przemysłu	II.A. Zapewnienie wody na potrzeby przemysłu (z uwzględnieniem zmienności w ciągu doby i dni tygodnia) III.A. Odprowadzenie ścieków	„i” „j”
	Wykorzystywanie wody dla chłodzenia w energetyce cieplnej	II.A. Tworzenie warunków dla energetyki cieplnej (chłodzenie) — zapewnienie dużych ilości wody III.A. Uwzględnienie wpływu podgrzania wody	„i” „j”
	Tworzenie warunków dla uprawiania sportów wodnych, turystyki i rekreacji (tory kajakowe, przystanie, kąpieliska)	II.A. Spełnienie wymogów co do stanu napełnienia koryta (głębokości) i prędkości	„i”, „j”, „c”
	Eksploatacja — ujmowanie wód mineralnych	III.A. Zabezpieczenie stref ochronnych dla ujęć	„i”
	Działalność rolnicza wymagająca zaopatrzenia w wodę (uprawy — nawadnianie, stawy rybne, hodowla zwierząt)	II.B. Zapewnienie wody na potrzeby rolnictwa (z uwzględnieniem sezonowości) III.A. Odprowadzenie ścieków	„i” „j”
	Wykorzystywanie wody dla tworzenia energii	II.C. Tworzenie warunków dla energetycznego wykorzystania wód (zapewnienie ilości wody i spadu związanego z budowlą piętrzącą i poziomem napełnienia powyżej niej) III.C. Eliminacja zaburzeń dla ruchu ryb wzdłuż cieku	„i”, „c”
	Prowadzenie działalności transportowej (żegluga, sporty wodne, spław) na ciekach i jeziorach	II.D. Tworzenie warunków dla transportowego wykorzystania wód — utrzymanie ustalonego stanu wody w ciekach (napełnienie — głębokość) i wyrównanie linii brzegowej (likwidacja meandrów)	„i”, „c”
	Rybołówstwo w ciekach i zbiornikach wodnych	II.E. Tworzenie warunków dla rybackiego korzystania z wód (utrzymanie ustalonego stanu i objętości)	„i”, „c”

Tabela 1c. Analiza działalności ludzkiej w dorzeczu związanej z gospodarką wodną

Rodzaje działalności człowieka w dorzeczu związane bezpośrednio z wodą		Problem gospodarki wodnej	Ocena wpływu na środowisko
Działalność służąca realizacji celów gospodarki wodnej	Wyrównywanie przepływu w ciekach (w celu ograniczenia maksimów i minimum) poprzez zbiorniki i regulację cieków	III.B. Ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko, zmiany reżimu cieku	„c”
	Magazynowanie wody w sztucznych zbiornikach przyzaporowych	III.B. Ograniczenie wpływu zbiornika na poziom wód gruntowych, warunki spływu w zlewni zbiornika	„c”
	Przerzuty wody (do innych zlewni)	III.B. Wyznaczenie granicznej wielkości poboru nieszkodliwej dla środowiska	„i”
	Sztuczne zasilanie wód podziemnych	III.B. Optymalizacja dopuszczalnej ilości przemieszczonych wód z uwagi na równowagę środowiska	„i”, „c”
	Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych	III.A. Eliminacja negatywnego wpływu odprowadzanych wód na reżim przepływu w cieku i jakość wód odbiornika	„c”, „j”
	Odprowadzanie wód z oczyszczalni ścieków		
	Ujęcia wód powierzchniowych	III.A. Zabezpieczenie stref ochronnych dla ujęć w szczególności źródeł wody pitnej III.B. Wyznaczenie optymalnej ilości poborów III.C. Ochrona przed erozją denną i brzegową koryt	„i” „c”
	Ujęcie wód podziemnych	III.A. Zabezpieczenie stref ochronnych dla ujęć w szczególności źródeł wody pitnej III.B. Wyznaczenie optymalnej ilości poborów	„i”
	Koncentracja przepływu w ciekach poprzez likwidację meandrów, stosowanie ostróg	III.C. Ograniczenie wpływu na zmianę stanu ekosystemu	„c”
	Pozostawienie przepływu nienaruszalnego w ciekach	III.B. Zabezpieczenie przepływu nienaruszalnego w ciekach	„c”
	Odprowadzanie ścieków	III.C. Utrzymanie, ew. podniesienie klasy czystości wód do oczekiwanego poziomu	„c”
	Budowa wałów przeciwpowodziowych	III.B. Zabezpieczenie koryta cieku i terenów leżących poniżej wałów przed efektem skoncetrowanego dopływu III.C. Ograniczenie utrudnień w naturalnym spływie wód ze zlewni do koryta ograniczonego wałami	„c” „c”

2.8.3. Działalność człowieka niezwiązana bezpośrednio z wodą (rodzaj 2)

Wykorzystanie powierzchni ziemi w zlewni to wszelkie zmiany wprowadzone przez człowieka w jej naturalnym stanie. Czyni się to poprzez wszelkiego rodzaju zabudowę budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi, przemysłowymi, użyteczności publicznej itp., budowę sieci dróg i instalacji naziemnych i podziemnych, zabudowę specjalnymi budowlami i urządzeniami hydrotechnicznymi. W tabeli 2 wyszczególniono te

rodzaje działalności ludzkiej, w tym prowadzoną gospodarkę leśną, rolniczą, działalność sportową, rekreacyjną i inne. W tym rozumieniu nie jest błędem, że działania związane z gospodarką wodną wymienione są nie tylko w tabeli 1c (gdzie analizuje się je pod kątem wyłonienia problemów gospodarki wodnej, jakie działania te rozwiązują lub powodują w korycie cieku), ale też w omawianej tabeli 2, gdzie się je analizuje pod kątem powierzchni, jaką zajmują i zmieniają jej naturalny charakter. Przy wymienionych tu pozycjach przez „budowę i eksploatację” rozumie się okresy po-

wstawania różnego typu budowli i związane z tym prace budów z całą złożonością problemów dla środowiska, jak i późniejszy okres ich eksploatacji, różniący się charakterem zakłóceń.

Użytkowanie powierzchni ziemi w zlewni powoduje różnego typu zaburzenia i zanieczyszczenia, które zaznaczono w tabeli 2, stosując poniższe oznaczenia:

- **ZR** — Zaburzenie (zmiany prędkości spływu powierzchniowego) naturalnej retencyjności zlewni,
- **ZO** — Zanieczyszczenia obszarowe i ich wpływ na wody powierzchniowe i podziemne,

— **ZL** — Zanieczyszczenia liniowe i ich wpływ na wody powierzchniowe i podziemne,

— **ZP** — Zanieczyszczenia punktowe — zrzuty ścieków i ich wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.

Wskazana ocena wpływu na środowisko przedstawiona została symbolami użytymi wcześniej w tabeli 1.

Oznaczenie problemów gospodarki wodnej zastosowano jak wcześniej w odniesieniu do klasyfikacji ustalonej w rozdziale 1.

Tabela 2. Analiza działalności ludzkiej związanej z wykorzystaniem powierzchni ziemi w dorzeczu

Rodzaje działalności człowieka w dorzeczu niezwiązane bezpośrednio z wodą	Problem gospodarki wodnej	Ocena wpływu na środowisko
Zabudowa budynkami mieszkalnymi: — indywidualna zabudowa mieszkalna — zbiorowa zabudowa mieszkalna i usługowa	III.C. Eliminacja — minimalizacja zaburzeń naturalnego poziomu retencji środowiska — ZR	„c”
Budowa i eksploatacja cmentarzy	III.A. Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem obszarowym — ZO	„j”
Budowa i eksploatacja infrastruktury komunikacyjnej liniowej i obszarowej (dróg różnego typu, placów, parkingów itp.), w tym stacji benzynowych	III.A. — Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem liniowym — ZL, ZO, ZR	„j”
Budowa i eksploatacja komunalnych wysypisk śmieci Składowanie odpadów — w tym w mogiłnikach	III.A. — ZO	„j”
Prowadzenie upraw rolnych o różnej retencyjności i intensywności nawożenia	III.C. — ZR III.A. — ZO	„c” „j”
Odwadnianie gruntów rolniczych Nawadnianie gruntów rolniczych	III.A. — ZO, ZR	„i”, „j”, „c”
Odwadnianie zakładów górniczych	III.A. — ZO, ZR	„i”, „j”, „c”
Zwalczanie chorób drzew i innych upraw występujących na dużych obszarach (w lasach, sadach, terenach rolniczych) za pomocą środków chemicznych	III.A. — ZO	„j”
Wylesianie dla pozyskania gruntów pod inne przeznaczenie	III.C. — ZR	„c”
Zabudowa do działalności gospodarczej	III.C. — ZR, ZO	„c”, „j”
Zabudowa do działalności sportowej, rekreacyjnej, usługowej, leczniczej itd.	III.C. — ZR, ZO	„c”, „j”
Budowa i eksploatacja infrastruktury dla żeglugi i przemysłu związanego z wodą (nabrzeża przefadunkowe, stocznie i doki, porty, przystanie)	III.C. — ZR, ZO	„c”, „j”

Rodzaje działalności człowieka w dorzeczu niezwiązane bezpośrednio z wodą	Problem gospodarki wodnej	Ocena wpływu na środowisko
Budowanie i eksploatacja urządzeń sportowych i rekreacyjnych poza budynkami (stadiony, boiska, baseny, korty itp.)	III.C. — ZR, ZO	„c”, „j”
Wydobywanie piasku i żwiru poza korytem ciekłu	III.B. — ZR	„c”, „j”
Wydobywanie surowców metodą głębinową i odkrywkową	III.B. — ZR	„c”, „j”
Budowa i eksploatacja zbiorników retencyjnych	III.B., III.C. — ZR	„c”, „j”
Budowa i eksploatacja zabudowy hydrotechnicznej koryta ciekłu służącej regulacji przepływów i zapobieganiu erozji	III.B., III.C. — ZL	„c”, „j”
Budowa i eksploatacja wałów przeciwpowodziowych	III.B., III.C. — ZR	„c”, „j”
Budowa i eksploatacja oczyszczalni ścieków	III.A., III.C. — ZO, ZR	„c”, „j”
Budowa i eksploatacja zakładów uzdatniania wód	III.A., III.C. — ZO, ZR	„c”, „j”

2.8.4. Działalność organizacyjno-prawna człowieka — gospodarka przestrzenna (rodzaj 3)

Wydzielenie „gospodarki przestrzennej” jako osobnej, obok wymienionych wcześniej typów działalności ludzkiej w zlewni, wynika z założenia, że na stan środowiska wpływa też rodzaj działań prawno-organizacyjnych prowadzonych przez władze rządowe, samorządowe, a także instytucje prowadzące gospodarkę wodną. Należy tu rozważyć działania w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego mające wpływ na powierzchnię zalesioną w zlewni (stopień zalesienia), na utrzymywanie parków narodowych, rezerwatów i innych obszarów podlegających ochronie (na mocy ustawy o ochronie przyrody) w tym chronionych odcinków cieków (w ramach sieci NATURA 2000), na przeznaczenie gruntów ornych, na ilość łąk, pastwisk, nieużytków, zabudowę związaną z osadnictwem (stopień urbanizacji rozważanego obszaru) i gospodarką itp.

Plany perspektywiczne gospodarki przestrzennej opierać się powinny, zgodnie z prawodawstwem polskim, na warunkach korzystania z wód dorzecza sporządzonych w oparciu o analizy stanu dorzecza i strategiczne plany gospodarowania wodami w dorzeczu.

Przez hasło „gospodarowanie wodami” rozumiemy prawną-organizacyjną działalność ludzką w zlew-

ni, prowadzoną przez odpowiednie instytucje rządowe i samorządowe, realizującą cele gospodarki wodnej w oparciu o plan gospodarowania wodami w dorzeczu, mającą wpływ na stan środowiska, w tym na sposób wykorzystania zasobów wodnych.

Konieczne jest, aby dokonując oceny gospodarowania wodami, przeanalizować działalność instytucji mających wpływ na sposób prowadzenia gospodarki wodnej oraz określić zasady współpracy między nimi.

Do bieżącej działalności instytucji związanych z zarządzaniem wodami w zlewni należy wydawanie pozwoleń budowlanych, eksploatacyjnych, wodnoprawnych, uzgodnień projektowych tak, aby właściwie realizować wyznaczone cele gospodarki przestrzennej.

2.8.5. Wpływ ekstremalnych zjawisk klimatycznych na środowisko

Negatywne oddziaływanie klimatyczne w zlewni należy poddać analizie analogicznie jak działalność człowieka, wyłaniając problemy, jakie te zjawiska stwarzają gospodarce wodnej, i wskazując, pod jakim kątem powinna być prowadzona ocena ich wpływu na środowisko. Zagadnienia te są przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3. Analiza negatywnych oddziaływań klimatycznych mających wpływ na stan środowiska

Rodzaje zjawisk ekstremalnych w dorzeczu związanych bezpośrednio z wodą	Problem gospodarki wodnej	Ocena wpływu na środowisko
Nadmierne opady atmosferyczne i gwałtowne spływy roztopowe	Ochrona życia ludzkiego, mienia i środowiska	„i”, „j”, „c”
	Ograniczenie katastrofalnych przepływów powodujących erozję koryta i zalewy powodziowe przez: regulacje cieków, budowę zbiorników przeciwpowodziowych, budowę wałów przeciwpowodziowych, a także poprzez systemy poprawiające spływ powierzchniowy — drenaż obszarów, rowy odprowadzające	
	Ograniczenie nadmiernych spływów powierzchniowych powodujących erozję gruntu, osuwiska poprzez zapobieganie wylesianiu, nowe nasadzenia	
Opady atmosferyczne niosące zanieczyszczenie środowiska	Ochrona zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem — ZO	„j”
Niebezpieczny spływ lodów niezwiązany ze wzrostem przepływów	Ochrona obiektów komunikacyjnych (mosty, kładki, przejścia rurociągów umocowanych pod mostami lub specjalnymi pomostami w poprzek koryta) i hydrotechnicznych przed destrukcyjnym działaniem kry lodowej (poprzez lodołamanie, kruszenie lodów do bezpiecznej wielkości), awaryjne usuwanie zatorów lodowych, a także prawidłowe wymiarowanie tych obiektów w fazie projektowania	„c”
Długotrwały, nietypowy dla klimatu brak opadów atmosferycznych	Zabezpieczenia awaryjnego zaopatrzenia w wodę (zbiorniki wyrównawcze, dowożenie wody pitnej)	„j”
	Ograniczenie podniesienia się stężenia zanieczyszczeń w ciekach poprzez np. ograniczenie zrzutu ścieków w okresie suszy	

2.9. Wskazanie obszarów chronionych

Zgodnie z art. 114 ustawy — Prawo wodne analiza stanu dorzecza powinna zawierać wskazanie obszarów chronionych, czyli takich, które zostały uznane za wymagające szczególnej ochrony znajdujących się tam wód powierzchniowych i podziemnych oraz dla zachowania siedlisk i gatunków bezpośrednio uzależnionych od wody.

Za obszary chronione uznawane są:

- wszystkie ciekі lub zbiorniki wodne wykorzystywane do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ilości średnio co najmniej 10 m³/dobę lub przez więcej niż 50 osób oraz ciekі lub zbiorniki wodne, które są przewidywane dla takiego wykorzystania w przyszłości (art. 51 pkt 1 ustawy — Prawo wodne);
- wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopa-

trzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),

- wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),
- wody przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska:
 - wykaz wód powierzchniowych śródlądowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),
 - wykaz wód morskich, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),

- wody przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym:
 - wykaz wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych umożliwiających migrację ryb (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),
 - wykaz wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb karpiowatych w warunkach naturalnych umożliwiających migrację ryb (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),
 - wykaz wód morza wewnętrznego i wód przybrzeżnych przeznaczonych do bytowania skorupiaków i mięczaków (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),
- obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na związki azotu należy ograniczyć (art. 47 ust. 8 pkt 1 ustawy — Prawo wodne):
 - wykaz wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (art. 92 ust. 3 pkt 6 ustawy — Prawo wodne),
- obszary wyznaczone dla ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa jakości wód jest istotnym czynnikiem ich ochrony wraz z obszarami NATURA 2000.

Zaleca się wskazanie obszarów chronionych, które powinny znaleźć się w planach gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy.

Proponując przyjęcie ww. listy obszarów chronionych jako wskazanych do umieszczenia w planach gospodarowania wodami, uznajemy za niezbędne, aby rejestr obszarów chronionych, prowadzony dla każdego obszaru dorzecza, z uwzględnieniem regionów wodnych, zawierał co najmniej następujące informacje:

- nazwa obszaru chronionego,
- decyzja o ustanowieniu obszaru chronionego (nazwa organu, znak i data decyzji lub nazwa wykazu wód i pozycja w wykazie),
- data utworzenia obszaru chronionego,
- cel utworzenia obszaru chronionego,
- wielkość obszaru (ha) lub długość cieku (km),
- zakazy i nakazy, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących wód powierzchniowych i podziemnych,
- inne informacje, o ile są istotne dla planowania w gospodarce wodnej (plany dotyczące poszerzenia obszaru, otuliny parków narodowych i krajo-
brazowych itp.),
- lokalizacja obszaru chronionego na mapie rastrowej w skali 1:50 000, układ 92.

Przedstawiony wyżej zakres informacji należy traktować jako „otwarty”, z możliwością poszerzania rejestrów o inne dane, przydatne dla celów planistycznych gospodarowania wodami, a wynikające ze specyfiki lokalnej lub regionalnej.

3. Analizy ekonomiczne gospodarowania wodami

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza zgodnie z ustawą — Prawo wodne ma zawierać i uwzględniać analizę ekonomiczną gospodarowania wodami na obszarze dorzecza jako jedną z zasadniczych swoich części.

Zgodnie z art. 211 ustawy — Prawo wodne, analiza ekonomiczna użytkowania wód powinna być przeprowadzona w dorzeczach do końca 2004 r., co pozwoli na opracowanie programów działań w dorzeczach, obejmujących ustalenie celów środowiskowych dla zasobów wodnych w dorzeczach, określenie dla nich odpowiednich zadań niezbędnych do wdrożenia, oszacowanie ich kosztów i wpływu na stan zasobów wodnych.

Analiza ekonomiczna użytkowania wód powinna wskazywać najbardziej efektywnie kosztowo zestawy działań podejmowanych dla osiągnięcia celów środowiskowych (załącznik nr 2 do rozporządzenia) oraz wykorzystanie polityki opłat dla racjonalnego i zrównoważonego korzystania z zasobów wodnych. Generalnie, wymagany jest pełny zwrot kosztu usług wodnych, włączając w nie koszty środowiskowe, koszty „odtworzenia zasobów wodnych”, i zapewnienie zgodności określonych kosztów z podstawową obowiązującą zasadą — „zanieczyszczający — płaci”. W konsekwencji poszerzy się odpowiedzialność użytkownika za stan środowiska wodnego.

Analiza ekonomiczna użytkowania wód jest ściśle powiązana z następującymi zagadnieniami:

- wyznaczaniem silnie zmienionych jednolitych części wód,
- oddziaływaniem i wpływem na środowisko,
- planowaniem w dorzeczach rzek

i powinna być oparta na:

- bazie danych zawierającej informację na temat pełnych kosztów usług wodnych,
- bazie danych zawierających oszacowane koszty potencjalnych programów działań,
- obliczeniach uwzględniających zasadę zwrotu kosztów usług wodnych opierających się na zakresie (wielkości), cenach i kosztach usług wodnych,
- kosztach obecnych i przewidywanych inwestycji,
- społecznych, środowiskowych i ekonomicznych efektach zwrotu kosztów usług wodnych,
- regionalnych i klimatycznych uwarunkowaniach,
- długoterminowych prognozach potrzeb wodnych i możliwości ich zaspokojenia.

Przygotowanie i opracowanie tych baz jest podstawą dla rozpoczęcia analiz ekonomicznych.

Generalnie analiza ekonomiczna gospodarowania wodami w regionach wodnych, a w konsekwencji również analiza ekonomiczna gospodarowania wodami na obszarze dorzecza powinna być oparta na następujących elementach:

- analizie stanu zasobów wodnych w regionie wodnym, w tym identyfikacji silnie zmienionych jednolitych części wód i identyfikacji wód w obszarach chronionych,
- identyfikacji istotnych oddziaływań na stan zasobów wodnych w regionie wodnym,
- analizie istniejących polityk cenowych w zakresie usług wodnych w regionie wodnym,
- wariantowych programach działań w regionie wodnym,
- konieczności pełnego zwrotu kosztu usług wodnych, włączając w nie koszty środowiskowe, koszty „odtworzenia zasobów wodnych”, i zapewnienie zgodności określonych kosztów z podstawową obowiązującą zasadą — „zanieczyszczający — płaci”.

Analiza ekonomiczna powinna w konsekwencji zapewnić wprowadzenie odpowiedniej polityki cenowej w zakresie kosztów usług wodnych, umożliwiającej wdrożenie celów środowiskowych poprzez realizację odpowiednich programów działań. Polityka ta powinna uwzględniać „pełny” koszt, uwzględniający również koszt „odtworzenia” zasobów wodnych.

Przez pojęcie polityki cenowej rozumieć należy:

- politykę w zakresie opłat za korzystanie z wód i urzędzeń wodnych i pozostałych opłat tworzących wg ustawy — Prawo wodne „środek specjalny”,
- politykę prowadzoną przez świadczących usługi wodne.

Fundamentalne znaczenie, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, ma zagadnienie osiągnięcia dobrego stanu wód do roku 2015. Realizacja tego celu między innymi będzie możliwa dzięki wdrożeniu odpowiedniej polityki cenowej w zakresie usług wodnych w regionach wodnych i w konsekwencji w obszarach dorzeczy. Należy przy tym pamiętać, że ewentualne odstępstwa (przesunięcia w czasie w osiągnięciu postulowanego dobrego stanu) powinny być szeroko uzasadnione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Pełna realizacja zasady „zanieczyszczający — płaci” (czyli w konsekwencji ostateczne zerwanie z zasadą pewnej „społecznej solidarności”) może w konsekwencji doprowadzić do znacznego zróżnicowania stawek w opłatach w zależności od rodzaju obsługiwanej podmiotu i świadczonych usług wodnych. Analiza ekonomiczna uwzględniać musi również uwarunkowania regionalne, społeczne i klimatyczne, które także wpłyną będą na zróżnicowanie stawek opłat.

Z uwagi na znaczenie dla sporządzania planów gospodarowania wodami dla obszaru dorzeczy, analiz ekonomicznych gospodarowania wodami, opracowywanych dla regionów wodnych, konieczne jest ujednolicenie ich formy i zasad opracowywania.

Dla opracowania optymalnej analizy pozwalającej na porównywanie i ocenę sytuacji w regionach wodnych oraz późniejszą integrację wyników w obszarach dorzeczy niezbędne będzie utworzenie i sukcesywne prowadzenie w regionach wodnych jednolitej bazy danych dotyczącej użytkowania wód. Jednolita baza powinna obejmować między innymi:

- rodzaje użytkowania wód w regionie wodnym wraz z ich wspólną kategoryzacją,
- rodzaje usług wodnych i podmiotów je wykonujących,
- rodzaje oddziaływań na środowisko wodne wynikające z użytkowania wód,
- obowiązujące stawki opłat,
- identyfikację silnie zmienionych jednolitych części wód i wód w obszarach chronionych,
- programy działań z uwzględnieniem ich charakteru wraz z kosztami.

Proponowane kroki dla opracowania analizy ekonomicznej w regionie wodnym przedstawiają się następująco:

- identyfikacja rodzajów korzystania z wód i rodzajów usług wodnych w regionie wodnym,
- przygotowanie raportu na temat aktualnego stanu pokrywania kosztów usług wodnych w regionach wodnych — powinien zapewnić on pełną analizę wraz ze wskazaniem, które z usług (i gdzie) są dotowane, czyli nie są w pełni pokrywane z opłat uiszczanych przez użytkowników,
- identyfikacja obszarów istotnych z punktu widzenia ochrony gatunków — rejestr obszarów chronionych w regionach wodnych,
- identyfikacja silnie zmienionych jednolitych części wód w regionach wodnych,
- identyfikacja obszarów w regionach wodnych, w których uwzględnienie kosztów środowiskowych w koszcie usług wodnych ma istotne znaczenie — powinno wskazać się tutaj obszary, które z uwagi na poziom ich degradacji wymagają dynamicznych zmian w polityce cenowej zapewniających ich odbudowę,
- rozważenie przypadków możliwych odstępstw od reguły uwzględnienia kosztów środowiskowych w koszcie usług wodnych, w celu ich późniejszego przedstawienia i uzasadnienia w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza — powinno się tutaj wskazać obszary, których poziom degradacji uniemożliwia osiągnięcie dobrego stanu wód do 2015 r., bez względu na zakres zmian w polityce cenowej,

- identyfikacja istotnych oddziaływań i prognoza ich wpływu na stan środowiska wodnego z uwzględnieniem podstawowego celu, jakim, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną, jest osiągnięcie dobrego stanu wód w 2015 r. — ocena ewentualnych odstępstw w przypadkach, w których wprowadzenie polityki cenowej zapewniającej jego osiągnięcie jest nierealne z uwagi na koszty (społeczne, gospodarcze),
- opracowanie potencjalnych programów działań w regionach wodnych (programów „naprawczych”),
- opracowanie potencjalnych programów działań dla przypadków odstępstw od reguły uwzględnienia kosztów środowiskowych w koszcie usług wodnych,
- szacunkowe opracowanie kosztów potencjalnych programów działań,
- analiza kosztów i efektywności potencjalnych programów działań.

Przedstawione powyżej działania powinny być realizowane w poszczególnych regionach wodnych, równolegle, tak aby wypełnić wymagania terminowe wynikające z ustawy — Prawo wodne.

Dalszy proces prowadzenia analiz ekonomicznych w kolejnych krokach, tj. dla obszarów dorzeczy, powinien być prowadzony wspólnie, a więc z udziałem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Propozycja kolejnych prac przedstawia się następująco:

- opracowanie wspólnej bazy danych dla kosztów i efektywności potencjalnych programów działań dla regionów wodnych,
- wybór programów działań w regionach wodnych,
- analiza kosztów i efektywności wybranych programów działań w regionach wodnych,
- szczegółowa konstrukcja programów działań w regionach wodnych — po wyborze programów działań konieczne będzie ich uszczegółowienie wraz z opracowaniem niezbędnych harmonogramów,
- ocena całkowitych kosztów programów działań w regionach wodnych,
- analiza porównawcza kosztów szczegółowych programów działań w regionach wodnych,
- ocena wpływu szczegółowych programów działań na poprawę środowiska wodnego,
- ocena kosztów programów działań nieproporcjonalnie wysokich w stosunku do ich wpływu na poprawę stanu środowiska wodnego — zmierzać ma w konsekwencji do rewizji przyjętych programów działań,
- rewizja programów działań w regionach wodnych w przypadku uznania kosztów za zbyt wysokie —

propozycja odstępstw do zamieszczenia i uzasadnienia w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza — w programie gospodarowania wodami dla obszaru dorzecza należy uzasadnić to odstępstwo, które może prowadzić do niespełnienia celów środowiskowych, w tym osiągnięcia dobrego stanu wód do 2015 r.,

- kalkulacja całkowitych kosztów przyjętych programów działań,
- wybór źródeł finansowania przyjętych programów działań,
- ocena wpływu przyjętych programów działań na przyszłą politykę związaną z pokrywaniem kosztów usług wodnych (polityka cenowa w regionie wodnym i obszarze dorzecza).

4. Wykazy wód

4.1. Informacje ogólne

Ustawa — Prawo wodne nie określa wzorów wykazów ani też nie przesądza o ich merytorycznej zawartości. Uwzględniając fakt, iż wykazy wód dla regionów wodnych są wskazane w ustawie jako dokumentacje podstawowe dla opracowywania planów gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy, ich merytoryczna zawartość została ustalona przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w niniejszym rozporządzeniu. Przyjęto, że w określeniu zakresu merytorycznego i wzorów wykazów uwzględnione powinny zostać wydane już rozporządzenia ustalające wymagania, jakie muszą być spełnione dla przedmiotowych wód, w szczególności:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 203, poz. 1718),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz. 1530),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków (Dz. U. Nr 176, poz. 1454),

— rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093).

— Uwzględniając przepisy ustawy — Prawo wodne oraz mając na uwadze przydatność wykazów wód dla sporządzania analiz stanu zasobów wodnych i planów gospodarowania wodami dorzeczy, uznaje się za konieczne prowadzenie przez dyrektorów RZGW wykazów wód w jednolity sposób dla każdego regionu wodnego, tj. dla: Górnej Odry, Środkowej Odry, Warty, Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Małej Wisły, Górnej Wisły, Środkowej Wisły, Dolnej Wisły.

W skali kraju prowadzonych będzie około siedemdziesięciu wykazów wód, przez siedem RZGW dla ośmiu regionów wodnych. Potwierdza to konieczność prowadzenia ich w sposób jednolity, tak aby możliwe było agregowanie informacji dla wykorzystania w planach gospodarowania wodami dorzeczy. Dla stworzenia jednolitej formy wykazów i zapewnienia warunków bezpośredniego wykorzystania danych do opracowania analiz stanu dorzecza proponuje się następujące zalecenia merytoryczne.

4.2. Zalecenia ogólne

— przyjęcie jako podstawy cyfrowej Mapy Podziału Hydrograficznego Polski (MPHP) prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej,

— wykazy należy opisać w sposób jednoznaczny i określić:

— nazwę obszaru dorzecza,

— nazwę regionu wodnego,

— szczegółową lokalizację ujęcia wody, kąpieliska, obszaru, akwenu, cieku itp. (*lokalizacja hydrograficzna — dla wód powierzchniowych: nazwa wody (cieku, jeziora, morza), kilometraż, zlewnia wyższego rzędu, nazwa odbiornika — dla wód podziemnych: nawiązanie do numeracji z banku Hydro, nazwa (nr) GZWP, przynależność stratygraficzna; lokalizacja administracyjna — gmina, powiat, województwo*),

— nazwę dorzecza,

— nazwę zlewni bilansowej,

— ocenę przydatności wody do celu określonego w wykazie.

Nazwa obszaru dorzecza, nazwa regionu wodnego, nazwa dorzecza — w rozumieniu art. 3 ust. 1 oraz art. 9 ust. 1 ustawy — Prawo wodne.

— zbiór informacji powinien w możliwie szeroki sposób charakteryzować poszczególne rodzaje wód i ich przydatność dla wymienionych celów, odzwierciedlając wymogi określone w podanych wyżej rozporządzeniach,

— wykazy powinny zawierać oprócz zbiorów informacji, również graficzne przedstawienie najważniejszych danych:

— na mapach topograficznych w skali 1:50 000, układ współrzędnych 92, w postaci cyfrowej (rastry),

— w ujednolicony sposób dla wszystkich regionów (ikonografia, kolorystyka itp.), zgodny z wytycznymi dla planów gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego,

— w szczególności powinny zostać utworzone warstwy mapy numerycznej przedstawiające:

— ujęcia wód powierzchniowych,

— ujęcia wód podziemnych,

— kąpieliska, z uwzględnieniem rodzaju wykorzystania,

— wody powierzchniowe i podziemne wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę,

— wody powierzchniowe i podziemne zanieczyszczone związkami azotu ze źródeł rolniczych,

— obszary wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,

— wody powierzchniowe przeznaczone do bytowania w warunkach naturalnych ryb łososiowatych i karpioowatych oraz wód morza wewnętrznego i wód przybrzeżnych przeznaczonych do bytowania skorupiaków i mięczaków,

— każdy wykaz powinien otrzymać kod, który zawierać będzie informacje: na temat rodzaju wykazu, jakiego obszaru dorzecza i regionu wodnego dotyczy, które RZGW wykaz sporządza oraz jaki jest stan aktualności wykazu.

Tematycznie wykazy podzielono na cztery podstawowe grupy, nadając im następujące kody:

ZL — wody, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia:

ZL-1 — wody powierzchniowe, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,

ZL-2 — wody podziemne, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,

RK — wody powierzchniowe śródlądowe i morskie wykorzystywane do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpiele:

RK-1 — wody powierzchniowe śródlądowe, wykorzystywane do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpiele,

RK-2 — wody morskie, wykorzystywane do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpiele,

AR — wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych:

AR-1 — wody powierzchniowe, śródlądowe płynące, wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,

- AR-2** — wody powierzchniowe, śródlądowe stojące, wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- AR-3** — wody podziemne, wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- AR-4** — wody w estuariach oraz morskie wody wewnętrzne i wody morza terytorialnego, wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- NB** — wody powierzchniowe śródlądowe i morskie, przeznaczone do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych oraz umożliwiające migrację ryb:
- NB-1** — wody powierzchniowe, przeznaczone do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiające migrację ryb,
- NB-2** — wody powierzchniowe, przeznaczone do bytowania ryb karpio-watych w warunkach naturalnych oraz umożliwiające migrację ryb,
- NB-3** — wody morskie wewnętrzne i wody przybrzeżne, przeznaczone do bytowania skorupiaków i mięczaków.

Kody obszarów dorzeczy i regionów wodnych przedstawiają się następująco:

- ODRA** — obszar dorzecza Odry (art. 3 ustawy — Prawo wodne),
- GO** — region wodny Górnej Odry,
- ŚO** — region wodny Środkowej Odry,
- WA** — region wodny Warty,
- DO** — region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego,
- WISŁA** — obszar dorzecza Wisły,
- MW** — region wodny Małej Wisły,
- GW** — region wodny Górnej Wisły,
- ŚW** — region wodny Środkowej Wisły,
- DW** — region wodny Dolnej Wisły.

Kody RZGW przedstawiają się następująco:

- GL** — Gliwice,
- WR** — Wrocław,
- PO** — Poznań,
- SZ** — Szczecin,
- KR** — Kraków,
- WA** — Warszawa,
- GD** — Gdańsk.

Kod stanu aktualności wykazu:

ROK (np. **2003 rok**) rozumiany jako stan na 31.12.2003 r.

4.3. Zakres informacji w wykazach

Wykazy wód prowadzone będą dla każdego regionu wodnego, tj. dla:

- **Górnej Odry** — RZGW Gliwice,
- **Środkowej Odry** — RZGW Wrocław,
- **Warty** — RZGW Poznań,
- **Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego** — RZGW Szczecin,
- **Małej Wisły** — RZGW Gliwice,
- **Górnej Wisły** — RZGW Kraków,
- **Środkowej Wisły** — RZGW Warszawa,
- **Dolnej Wisły** — RZGW Gdańsk.

Szczegółowa analiza przepisów ustawy — Prawo wodne skłania do przyjęcia i prowadzenia przez wszystkich dyrektorów RZGW następujących wykazów wód:

- 1) wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
- 2) wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;
- 3) wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;
- 4) wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- 5) wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- 6) wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- 7) wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;
- 8) wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpio-watych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Dla regionu wodnego **Dolnej Wisły** oraz regionu wodnego **Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego** proponuje się dodatkowo tworzenie następujących wykazów:

- 9) wód morskich, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;
- 10) wód w estuariach oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;
- 11) wód morskich wewnętrznych i wód przybrzeżnych, przeznaczonych do bytowania skorupiaków i mięczaków.

ZL-1 — wody powierzchniowe, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

Informacje o wodach		Informacje o ujęciu wody								Informacje o jakości wody ujmowanej		Uwagi																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
Kod obiektu	nazwa obszaru dorzecza	nazwa regionu wodnego	nazwa dorzecza	nazwa zlewni bilansowej	nazwa zlewni (kod wg MPHP)	nazwa zlewni wyższego rzędu (kod wg MPHP)	zlewnia transgraniczna (tak/nie)	rodzaj (ciek, jezioro, sztuczny zbiornik wodny)	nazwa (cieku, jeziora, sztucznego zbiornika wodnego)	parametry charakteryzujące wielkość (długość ciek w km, powierzchnia akwenu w ha)	rząd ciek	województwo	powiat	gmina	miejsowość	km ciek (wg IMGW)	brzeg (lewy, prawy), nurt	współrzędne geograficzne ujęcia na jeziorze, sztucznym zbiorniku wodnym	nazwa ujęcia (zwycajowa lub wg pozwolenia wodnoprawnego)	nazwa użytkownika ujęcia	adres użytkownika ujęcia	status ujęcia (eksploatowane, nieczynne, planowane)	rodzaj ujęcia (infiltracyjne, brzegowe, inne)	wielkość poboru wody limitowana pozwoleniem wodnoprawnym (w m ³ /s)	pobór wody na rok (w tys. m ³) (wg pozwolenia wodnoprawnego)	pobór wody na rok (w tys. m ³) (rzeczywisty)	Szacunkowa ilość osób zaopatrywanych w wodę z ujęcia (w tys.)	Szacunkowy udział zaopatrzenia ludności w wodę do wielkości produkcji wody ogółem z ujęcia (w %)	kategoria jakości wody wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728)	stosowana technologia uzdatniania wody	Uwagi

RK-2 — wody morskie, wykorzystywane do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpeli

Informacje o wodach		Informacje o wodach morskich, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych				Informacje o wodach morskich, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych						
Informacje o wodach		lokalizacja administracyjna		lokalizacja hydro-graficzna		użytkowanie wód do celów rekreacyjnych						
lokalizacja hydrograficzna		lokalizacja administracyjna		lokalizacja hydro-graficzna		sposób rekreacyjnego wykorzystania wód (tak/nie)						
1	Kod obiektu									23	Uwagi	
2	nazwa obszaru dorzecza									18	kąpielisko	
3	nazwa regionu wodnego									19	łodzie bezzilnikowe	
4	nazwa dorzecza									20	łodzie motorowe	
5	nazwa zlewni bilansowej									21	szlaki kajakowe	
6	województwo									17	korzystanie zwyczajowe (badania SANEPID-u)	
7	powiat									16	korzystanie zorganizowane (certyfikat WOPR-u, badania SANEPID-u)	
8	gmina									15	adres użytkownika	
9	miejsowość									14	nazwa użytkownika	
10	geograficzna nazwa wybrzeża									13	zasieg kąpieliska w m od linii brzegu	
11	współrzędne geograficzne środka kąpieliska									12	długość linii brzegowej kąpieliska w m	
12										11		
13										10		
14										9		
15										8		
16										7		
17										6		
18										5		
19										4		
20										3		
21										2		
22	Przydatność wody do kąpeli wg rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz. 1530) (przydatna/nieprzydatna)										22	

AR-1

Wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Zakres niezbędnych informacji:

- zgodnie z przyjętym kilometrażem cieków, najczęściej od ujścia do źródła, należy zestawić odcinki rzeki i ich długość, na których badania jakości wody wykażą:
 - zawartość $\text{NO}_3 > 50 \text{ mg/dm}^3$,
 - zawartość NO_3 — 40—50 mg/dm^3 ,
 - zawartość $\text{NO}_3 > 25 \text{ mg/dm}^3$,
 - wartości innych wskaźników eutrofizacji (fosfor ogólny, azot ogólny, azot azotanowy, chlorofil a).

Kryteria wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093), a załącznik nr 1 tego rozporządzenia wskazuje wartości graniczne podstawowych wskaźników eutrofizacji, między innymi dla wód powierzchniowych płynących. Wartości rzeczywiste wskazanych w załączniku nr 1 tego rozporządzenia wskaźników eutrofizacji należy umieścić w omawianym wykazie.

- nazwa rzeki,
- nazwa RZGW,
- suma długości wskazanych odcinków rzeki o określonej zawartości NO_3 wg sporządzonego zestawienia,
- suma długości wskazanych odcinków rzeki, gdzie wartości innych wskaźników eutrofizacji zostały przekroczone,
- informacja o ewentualnym objęciu zlewni programem działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44),
- informacja dotycząca ewentualnej transgraniczności zlewni.

Zestawienie będzie podstawą utworzenia warstwy mapy numerycznej określającej odcinki rzeki zanieczyszczone związkami azotu ze źródeł rolniczych przy określonym stopniu eutrofizacji.

AR-2

Wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Zakres niezbędnych informacji:

- w wykazie należy umieścić te zbiorniki, które są ważne z punktu widzenia gospodarki wodnej regionu wodnego,
- administracyjna lokalizacja jeziora/zbiornika (gmina, powiat, województwo),
- hydrograficzna lokalizacja jeziora/zbiornika w zlewniach bilansowych i w regionach wodnych, zgodnie z zasadami lokalizowania obszarów bezodpływowych stosowanymi w hydrografii,
- dane morfometryczne (pow. w ha i objętość w tys. m³),
- kategoria podatności na degradację wg Systemu Oceny Jakości Jezior (SOJJ)
 - ocena ta jest integralną częścią oceny jezior ze względu na podatność na zanieczyszczenia i wpływy zewnętrzne, a wykonywana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podatność zbiornika na degradację jest obliczana na podstawie wskaźników morfometryczno-zlewniowych i określana w następujący sposób:
 - I kategoria — akwen odporny,
 - II kategoria — odporność względna,
 - III kategoria — akwen o niskiej odporności,
 - PK — poza kategorią — akwen pozbawiony odporności, silnie zagrożony degradacją.
- informacja o stopniu zanieczyszczenia NO₃ dla:
 - zawartości NO₃ > 50 mg/dm³,
 - zawartości NO₃ — 40—50 mg/dm³,
 - zawartości NO₃ > 25 mg/dm³,
 - zawartości innych wskaźników eutrofizacji.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093), załącznik nr 1 tego rozporządzenia określa wartości graniczne podstawowych wskaźników eutrofizacji dla wód powierzchniowych stojących. Wartości rzeczywiste wskazanych w załączniku nr 1 tego rozporządzenia wskaźników eutrofizacji należy umieścić w omawianym wykazie.

- informacja o ewentualnym objęciu zlewni programem działań mającym na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44),
- informacja dotycząca ewentualnej transgraniczności zlewni.

Wykaz będzie podstawą utworzenia warstwy mapy numerycznej określającej jeziora/zbiorniki zanieczyszczone związkami azotu ze źródeł rolniczych przy określonym stopniu eutrofizacji.

AR-3**Wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych**

Zakres niezbędnych informacji:

- lokalizacja ujęcia w zlewni,
- administracyjne przyporządkowanie,
- numeracja z banku Hydro,
- zasoby eksploatacyjne (m^3/h i w $\text{m}^3/\text{dobę}$),
- wiek ujmowanej warstwy wodonośnej,
- położenie względem GZWP wraz z podaniem numeru GZWP,
- zanieczyszczone wody NO_3 dla:
 - zawartości $\text{NO}_3 > 50 \text{ mg}/\text{dm}^3$,
 - zawartości NO_3 — 40—50 mg/dm^3 ,
 - zawartości $\text{NO}_3 > 25 \text{ mg}/\text{dm}^3$,
- powierzchnia obszaru (ha) zanieczyszczona $\text{NO}_3 > 50 \text{ mg}/\text{dm}^3$,
- powierzchnia obszaru (ha) zagrożona zanieczyszczeniem NO_3 — 40—50 mg/dm^3 .

Kryteria wyznaczania wód podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093).

Tak sporządzone zestawienie ujęć określi obszary w obrębie lub poza GZWP, wrażliwe na zanieczyszczenie wód podziemnych związkami azotu ze źródeł rolniczych. Wielkość tego zagrożenia dla obszarów będzie odpowiadała wielkości wykazanej w zestawieniu ujęć wód podziemnych dla tych GZWP.

- informacja o ewentualnym objęciu zlewni programem działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44),
- informacja dotycząca ewentualnej transgraniczności zlewni bilansowej.

Wykaz będzie podstawą utworzenia warstwy mapy numerycznej określającej obszary wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w obrębie zlewni bilansowej i regionów wodnych.

AR-4

Wykaz wód w estuariach oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych

Zakres niezbędnych informacji:

- zestawienie uwzględniające estuaria oraz odcinki wybrzeża określone długością, gdzie badania jakości wody wykażą:
 - zawartość $\text{NO}_3 > 50 \text{ mg/dm}^3$,
 - zawartość NO_3 — 40—50 mg/dm^3 ,
 - zawartość $\text{NO}_3 > 25 \text{ mg/dm}^3$,
 - zawartości innych wskaźników eutrofizacji (fosfor ogólny, azot ogólny, azot azotanowy, chlorofil a, przezroczystość).

Kryteria wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093), a załącznik nr 1 tego rozporządzenia wskazuje wartości graniczne podstawowych wskaźników eutrofizacji również dla morskich wód wewnętrznych i morskich wód przybrzeżnych. Wartości rzeczywiste wskazanych w załączniku wskaźników eutrofizacji należy umieścić w omawianym wykazie.

- administracyjne położenie analizowanego odcinka wybrzeża (wydzielone wg nazwy geograficznej wybrzeża),
- nazwa estuariów lub nazwa geograficzna wybrzeża,
- nazwa RZGW,
- suma długości odcinków analizowanego wybrzeża i powierzchni estuarium o określonej zawartości NO_3 wg sporządzonego zestawienia,
- suma długości odcinków analizowanego wybrzeża i powierzchni estuarium o przekroczonej zawartości innych wskaźników eutrofizacji,
- informacja o ewentualnym objęciu zlewni programem działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44),
- informacja dotycząca ewentualnej transgraniczności zlewni bilansowej.

Wykaz będzie podstawą utworzenia warstwy mapy numerycznej określającej obszary wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w obrębie zlewni bilansowej i regionów wodnych.

NB-1 — wody powierzchniowe, przeznaczone do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiający migrację ryb

Informacje o wodach			
Informacje o wodach	warunki użytkowania	Kod obiektu	1
		nazwa obszaru dorzecza	2
		nazwa regionu wodnego	3
		nazwa dorzecza	4
		nazwa zlewni bilansowej	5
		nazwa zlewni (kod wg MPHP)	6
		nazwa zlewni wyższego rzędu (kod wg MPHP)	7
		zlewnia transgraniczna (tak/nie)	8
		rodzaj (ciek, jezioro, sztuczny zbiornik wodny)	9
		nazwa (cieku, jeziora, sztucznego zbiornika wodnego)	10
		parametry charakteryzujące wielkość (długość cieku w km, powierzchnia akwenu w ha)	11
		rząd cieku	12
		województwo	13
		powiat	14
		gmina	15
		typologia rybicka wody (kraina ryb) wg IRŚ w Olsztynie	16
		informacja, czy warunki bytowania wymagają zarzbiania (tak/nie)	17
		informacja o warunkach migracji ryb z uwzględnieniem ewentualnych przeszkód migracyjnych (tak/nie)	18
		dominujące w opisywanym środowisku wodnym gatunki ryb łososiowatych (powyżej 50 % w potowach)	19
		gatunki towarzyszące	20
		gatunki chronione o wysokim stopniu zagrożenia w kategoriach IUCN	21
		informacja o przydatności wody powierzchniowej do bytowania ryb łososiowatych jakim powinny odpowiadać wody środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455) (przydatna/nieprzydatna)	22
		Uwagi	23

NB-2 — wody powierzchniowe, przeznaczone do bytowania ryb karpiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiający migrację ryb

Informacje o wodach			
Informacje o wodach	lokalizacja hydrograficzna	2	nazwa obszaru dorzecza
		3	nazwa regionu wodnego
		4	nazwa dorzecza
		5	nazwa zlewni bilansowej
		6	nazwa zlewni (kod wg MPHP)
		7	nazwa zlewni wyższego rzędu (kod wg MPHP)
		8	zlewnia transgraniczna (tak/nie)
		charakterystyka	9
	10		nazwa (cieku, jeziora, sztucznego zbiornika wodnego)
	11		parametry charakteryzujące wielkość (długość ciek w km, powierzchnia akwenu w ha)
	12		rząd ciek
	lokalizacja administracyjna	13	województwo
		14	powiat
		15	gmina
	warunki użytkowania	16	typologia rybicka wody (kraina ryb) wg IRŚ w Olsztynie
		17	informacja, czy warunki bytowania wymagają zarybiania (tak/nie)
Informacje o warunkach migracji ryb z uwzględnieniem ewentualnych przeszkód	18	informacja o warunkach migracji ryb z uwzględnieniem ewentualnych przeszkód	
	19	dominujące w opisywanym środowisku wodnym gatunki ryb karpiowatych (powyżej 50 % w potowach)	
	20	gatunki towarzyszące	
	21	gatunki chronione o wysokim stopniu zagrożenia w kategoriach IUCN	
	22	informacja o przydatności wody powierzchniowej do bytowania ryb karpiowatych wg rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz. 1455) (przydatna/nieprzydatna)	
	23	Uwagi	

4.4. Zestawienie wykazów wód (stan na 31.12.2003 r.)

Obszar dorzecza Odry

RZGW w Gliwicach — region wodny Górnej Odry

ODRA	GO	GL	ZL-1	2003
------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	GO	GL	ZL-2	2003
------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	GO	GL	RK-1	2003
------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

ODRA	GO	GL	AR-1	2003
------	----	----	------	------

4) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	GO	GL	AR-2	2003
------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	GO	GL	AR-3	2003
------	----	----	------	------

6) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	GO	GL	NB-1	2003
------	----	----	------	------

7) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

ODRA	GO	GL	NB-2	2003
------	----	----	------	------

8) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Obszar dorzecza Odry

RZGW we Wrocławiu — region wodny Środkowej Odry

ODRA	ŚÓ	WR	ZL-1	2003
------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	ŚÓ	WR	ZL-2	2003
------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	ŚÓ	WR	RK-1	2003
------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpeli;

ODRA	ŚÓ	WR	AR-1	2003
------	----	----	------	------

4) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	ŚÓ	WR	AR-2	2003
------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	ŚÓ	WR	AR-3	2003
------	----	----	------	------

6) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	ŚÓ	WR	NB-1	2003
------	----	----	------	------

7) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

ODRA	ŚÓ	WR	NB-2	2003
------	----	----	------	------

8) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Obszar dorzecza Odry

RZGW w Poznaniu — region wodny Warty

ODRA	WA	PO	ZL-1	2003
------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	WA	PO	ZL-2	2003
------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	WA	PO	RK-1	2003
------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

ODRA	WA	PO	AR-1	2003
------	----	----	------	------

4) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	WA	PO	AR-2	2003
------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	WA	PO	AR-3	2003
------	----	----	------	------

6) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	WA	PO	NB-1	2003
------	----	----	------	------

7) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

ODRA	WA	PO	NB-2	2003
------	----	----	------	------

8) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Obszar dorzecza Odry

RZGW w Szczecinie — region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego

ODRA	DO	SZ	ZL-1	2003
------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	DO	SZ	ZL-2	2003
------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

ODRA	DO	SZ	RK-1	2003
------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

ODRA	DO	SZ	RK-2	2003
------	----	----	------	------

4) wykaz wód morskich, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

ODRA	DO	SZ	AR-1	2003
------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	DO	SZ	AR-2	2003
------	----	----	------	------

6) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	DO	SZ	AR-3	2003
------	----	----	------	------

7) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	DO	SZ	AR-4	2003
------	----	----	------	------

8) wykaz wód w estuariach oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

ODRA	DO	SZ	NB-1	2003
------	----	----	------	------

9) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

ODRA	DO	SZ	NB-2	2003
------	----	----	------	------

10) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

ODRA	DO	SZ	NB-3	2003
------	----	----	------	------

11) wykaz wód morskich wewnętrznych i wód przybrzeżnych, przeznaczonych do bytowania skorupiaków i mięczaków.

Obszar dorzecza Wisły

RZGW w Gliwicach — region wodny Małej Wisły

WISŁA	MW	GL	ZL-1	2003
-------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	MW	GL	ZL-2	2003
-------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	MW	GL	RK-1	2003
-------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

WISŁA	MW	GL	AR-1	2003
-------	----	----	------	------

4) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	MW	GL	AR-2	2003
-------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	MW	GL	AR-3	2003
-------	----	----	------	------

6) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	MW	GL	NB-1	2003
-------	----	----	------	------

7) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

WISŁA	MW	GL	NB-2	2003
-------	----	----	------	------

8) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpioawatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Obszar dorzecza Wisły

RZGW w Krakowie — region wodny Górnej Wisły

WISŁA	GW	KR	ZL-1	2003
-------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	GW	KR	ZL-2	2003
-------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	GW	KR	RK-1	2003
-------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

WISŁA	GW	KR	AR-1	2003
-------	----	----	------	------

4) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	GW	KR	AR-2	2003
-------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	GW	KR	AR-3	2003
-------	----	----	------	------

6) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	GW	KR	NB-1	2003
-------	----	----	------	------

7) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

WISŁA	GW	KR	NB-2	2003
-------	----	----	------	------

8) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Obszar dorzecza Wisły

RZGW w Warszawie — region wodny Środkowej Wisły

WISŁA	ŚW	WA	ZL-1	2003
-------	----	----	------	------

- 1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	ŚW	WA	ZL-2	2003
-------	----	----	------	------

- 2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	ŚW	WA	RK-1	2003
-------	----	----	------	------

- 3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

WISŁA	ŚW	WA	AR-1	2003
-------	----	----	------	------

- 4) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	ŚW	WA	AR-2	2003
-------	----	----	------	------

- 5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	ŚW	WA	AR-3	2003
-------	----	----	------	------

- 6) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	ŚW	WA	NB-1	2003
-------	----	----	------	------

- 7) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

WISŁA	ŚW	WA	NB-2	2003
-------	----	----	------	------

- 8) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb.

Obszar dorzecza Wisły

RZGW w Gdańsku — region wodny Dolnej Wisły

WISŁA	DW	GD	ZL-1	2003
-------	----	----	------	------

1) wykaz wód powierzchniowych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	DW	GD	ZL-2	2003
-------	----	----	------	------

2) wykaz wód podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia;

WISŁA	DW	GD	RK-1	2003
-------	----	----	------	------

3) wykaz wód powierzchniowych śródlądowych, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

WISŁA	DW	GD	RK-2	2003
-------	----	----	------	------

4) wykaz wód morskich, wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli;

WISŁA	DW	GD	AR-1	2003
-------	----	----	------	------

5) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych płynących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	DW	GD	AR-2	2003
-------	----	----	------	------

6) wykaz wód powierzchniowych, śródlądowych stojących, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	DW	GD	AR-3	2003
-------	----	----	------	------

7) wykaz wód podziemnych, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	DW	GD	AR-4	2003
-------	----	----	------	------

8) wykaz wód w estuariach oraz morskich wód wewnętrznych i wód morza terytorialnego, wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych;

WISŁA	DW	GD	NB-1	2003
-------	----	----	------	------

9) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb łososiowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

WISŁA	DW	GD	NB-2	2003
-------	----	----	------	------

10) wykaz wód powierzchniowych, przeznaczonych do bytowania ryb karpowatych w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migrację ryb;

WISŁA	DW	GD	NB-3	2003
-------	----	----	------	------

11) wykaz wód morskich wewnętrznych i wód przybrzeżnych, przeznaczonych do bytowania skorupiaków i mięczaków.

METODYKA USTALANIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH

- I.
1. Wody, jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność.
 2. Ochrona wód polega na utrzymywaniu lub poprawie jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych tak, aby osiągnąć następujące cele środowiskowe:
 - a) dla jednolitych części wód powierzchniowych, niewydzielonych jako sztuczne lub silnie zmienione:
 - uniknąć niekorzystnych zmian w ich stanie ekologicznym i chemicznym,
 - osiągnąć lub zachować dobry stan ekologiczny i chemiczny,
 - b) dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych:
 - uniknąć niekorzystnych zmian w ich potencjale ekologicznym i stanie chemicznym,
 - dążyć do osiągnięcia lub zachować dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
 - c) dla jednolitych części wód podziemnych:
 - uniknąć niekorzystnych zmian ich stanu ilościowego i chemicznego,
 - odwrócić znaczące i utrzymujące się tendencje wzrostowe zanieczyszczenia powstałego w wyniku działalności człowieka,
 - zapewnić równowagę pomiędzy poborem i zasilaniem wód podziemnych,
 - zachować lub osiągnąć dobry stan ilościowy i chemiczny.
 3. Realizując cele środowiskowe, o których mowa w ust. 2, należy zapewnić, aby wody, w zależności od potrzeb, nadawały się w szczególności do:
 - a) zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
 - b) rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych.
 4. Realizując cele środowiskowe w zakresie ochrony jednolitych części wód, należy podejmować przede wszystkim takie działania, jak:
 - a) unikanie, eliminowanie, ograniczanie zanieczyszczenia wód, w szczególności wprowadzania do jednolitych części wód powierzchniowych substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym substancji priorytetowych,
 - b) eliminowanie lub stopniowe ograniczanie przedostawania się do wód zanieczyszczeń, w szczególności substancji priorytetowych,
 - c) zapobieganie niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody albo naturalnych poziomów zwierciadła wody.
- II. Określając cele środowiskowe, należy brać pod uwagę możliwości ich osiągnięcia.
1. Uruchamiając programy działań określone w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy dla wód powierzchniowych:
 - a) wdraża się działania niezbędne dla zapobieżenia pogarszaniu się stanu wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem części VII i VIII,
 - b) chroni się, poprawia i przywraca stan wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych, z zastrzeżeniem lit. c, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych, w odniesieniu do sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód, najpóźniej do 2015 r., zgodnie z przepisami rozdziału 4.3 załącznika nr 1 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z częścią V i stosowania części VI, VII i VIII,
 - c) chroni się i poprawia wszystkie sztuczne i silnie zmienione jednolite części wód, w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych najpóźniej do 2015 r., zgodnie z przepisami rozdziału 4.3 załącznika nr 1 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z częścią V i stosowania części VI, VII i VIII,
 - d) wdraża się konieczne działania, w celu stopniowego redukcji zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestania lub stopniowego eliminowania emisji, odprowadzania i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych.
 2. Uruchamiając programy działań określone w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy dla wód podziemnych:

- a) wdraża się działania niezbędne dla zapobiegania dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych i zapobiegania pogarszaniu się stanu wszystkich jednolitych części wód podziemnych, z zastrzeżeniem części VII i VIII,
- b) chroni się, poprawia i przywraca stan wszystkich jednolitych części wód podziemnych, zapewnia równowagę między poborem a zasilaniem wód podziemnych, w celu osiągnięcia dobrego stanu wód podziemnych najpóźniej do 2015 r., zgodnie z przepisami rozdziału 4.3 załącznika nr 1 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem przedłużeń czasowych ustalonych zgodnie z częścią V i stosowania części VI, VII i VIII,
- c) wdraża się działania niezbędne do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych.
3. Uruchamiając programy działań określone w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy dla obszarów chronionych, należy osiągać zgodność ze wszystkimi normami i celami najpóźniej do 2015 r., chyba że ustalono inaczej w prawodawstwie wspólnotowym, w ramach którego zostały ustalone poszczególne obszary chronione.
- III.** Jeżeli więcej niż jeden z celów określonych w części II odnosi się do danej jednolitej części wód, stosuje się najbardziej rygorystyczny z celów.
- IV.** Można wyznaczyć jednolitą część wód powierzchniowych jako sztucznie lub silnie zmienioną, gdy:
- 1) zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej jednolitej części wód, konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, miałyby zdecydowanie niekorzystny wpływ na:
 - a) środowisko,
 - b) żeglugę, włączając urządzenia portowe, lub rekreację,
 - c) działalność, do celów której woda jest magazynowana, taką jak: zaopatrzenie w wodę do picia, wytwarzanie energii elektrycznej lub nawadnianie,
 - d) regulację wód, zapobieganie powodzi, odwadnianie ziemi lub
 - e) inną równie ważną działalność człowieka związaną ze zrównoważonym rozwojem;
 - 2) korzystne cele, którym służą charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej jednolitej części wód, nie mogą, ze względu na możliwości techniczne czy nieproporcjonalne koszty, być osiągnięte za pomocą innych działań, znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego.
- V.** Nieprzekraczalne terminy ustalone w części II mogą być przedłużone w związku ze stopniowym osiągnięciem celów w odniesieniu do jednolitej części wód, pod warunkiem że nie zachodzi dalsze pogarszanie się stanu zmienionej jednolitej części wód, gdy wszystkie z następujących warunków są spełnione:
- 1) każda niezbędna poprawa stanu jednolitej części wód nie może być w sposób racjonalny osiągnięta w okresie czasu wymienionym w części II ze względu na przynajmniej jedną z następujących przyczyn:
 - a) poprawa może być osiągnięta w wymaganym zakresie tylko na etapach przekraczających określony czas, z uwagi na możliwości techniczne,
 - b) zakończenie działań prowadzących do poprawy w danym czasie byłoby nieproporcjonalnie kosztowne,
 - c) warunki naturalne nie pozwalają na poprawę stanu jednolitej części wód w ustalonym czasie;
 - 2) przedłużenie terminu oraz przyczyny je uzasadniające są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
 - 3) przedłużenie jest ograniczone do maksymalnie dwóch kolejnych uaktualnień planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, z wyjątkiem przypadków, w których warunki naturalne uniemożliwiają osiągnięcie celów w tym okresie;
 - 4) zestawienie działań, które są przewidywane jako niezbędne dla stopniowego przywracania jednolitej części wód do wymaganego stanu w przedłużonym terminie, przyczyny dla każdego znacznego opóźnienia w uruchamianiu oraz orientacyjny harmonogram ich wdrożenia uwzględnia się w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.
- VI.** Można zmierzać do osiągnięcia mniej rygorystycznych celów środowiskowych niż wymagane w części II, dla określonych jednolitych części wód, w przypadku gdy te jednolite części wód są w takim stopniu zmienione wskutek działalności człowieka lub ich warunki naturalne są takie, że osią-

gnięcie tych celów byłoby niemożliwe lub nieproporcjonalnie kosztowne, a następujące warunki są spełnione łącznie:

- 1) potrzeby w zakresie środowiska naturalnego lub społeczno-ekonomiczne zaspokajane przez taką działalność człowieka nie mogą być zaspokojone za pomocą innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia środowiska i bez ponoszenia nieproporcjonalnych kosztów;
- 2) dla wód powierzchniowych osiąga się najlepszy z możliwych stan ekologiczny i chemiczny przy danych oddziaływaniach, których nie można byłoby w racjonalny sposób uniknąć z powodu natury działalności człowieka czy zanieczyszczenia;
- 3) dla wód podziemnych, zachodzą możliwie jak najmniejsze zmiany dobrego stanu wód podziemnych, przy wpływach, których nie można byłoby w racjonalny sposób uniknąć z powodu natury działalności człowieka czy zanieczyszczenia;
- 4) nie zachodzi dalsze pogorszenie stanu jednolitej części wód;
- 5) ustalenie mniej rygorystycznych celów środowiskowych i powody ich ustalenia są szczegółowo wymienione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, a cele te poddawane są kontroli co sześć lat.

VII. Czasowe pogorszenie się stanu jednolitej części wód nie jest naruszeniem wymogów rozporządzenia, jeśli jest ono wynikiem okoliczności o charakterze naturalnym czy działania siły wyższej, wyjątkowych lub takich, których nie można było w sposób racjonalny przewidzieć, w szczególności ekstremalnych zjawisk powodziowych i długotrwałej suszy, czy wynikiem okoliczności powstałych na skutek nagłych zdarzeń, które nie mogły być w sposób racjonalny przewidziane, jeśli spełnione są wszystkie następujące warunki:

- 1) zostały podjęte wszystkie możliwe kroki, w celu zapobieżenia dalszemu pogarszaniu się stanu wód i zagrożeniu osiągnięcia celów środowiskowych rozporządzenia w innych jednolitych częściach wód, których takie okoliczności nie dotyczą;
- 2) warunki, na jakich wyjątkowe okoliczności, lub takie, których nie można racjonalnie przewidzieć, włącznie z przyjęciem właściwych wskaźników, zawarte są w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
- 3) działania, jakie należy podjąć w wyjątkowych okolicznościach, są włączone do programu dzia-

łań i nie zagrażają odtworzeniu jakości jednolitej części wód po ustaniu tych okoliczności;

- 4) skutki wyjątkowych okoliczności lub takich, których nie można było przewidzieć, podlegają corocznemu przeglądowi i, z zastrzeżeniem dla przyczyn wymienionych w części V pkt 1, wszelkie możliwe do zrealizowania działania są podejmowane w jak najkrótszym czasie, w celu przywrócenia jednolitej części wód do stanu sprzed zaistnienia skutków tych okoliczności.

VIII. Przepisów nie narusza się, w przypadku gdy:

- 1) dobry stan wód podziemnych, dobry stan ekologiczny lub dobry potencjał ekologiczny nie zostały osiągnięte lub nie udało się zapobiec pogarszaniu się stanu jednolitej części wód powierzchniowych bądź podziemnych w wyniku nowych zmian w charakterystyce fizycznej jednolitej części wód powierzchniowych lub zmian poziomu jednolitej części wód podziemnych, lub
- 2) nie udało się zapobiec pogorszeniu się ze stanu bardzo dobrego do dobrego jednolitej części wód powierzchniowych w wyniku nowych form zrównoważonej działalności gospodarczej człowieka
- 3) i są łącznie spełnione następujące warunki:
 - a) zostały podjęte wszystkie możliwe kroki zmierzające do ograniczenia niekorzystnego wpływu na stan jednolitej części wód,
 - b) przyczyny tych zmian lub modyfikacji są szczegółowo określone i wyjaśnione w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, a cele podlegają ocenie co sześć lat,
 - c) przyczyny tych zmian lub modyfikacji stanowią nadrzędny interes społeczny i/lub korzyści dla środowiska naturalnego i dla społeczeństwa płynące z osiągnięcia celów wymienionych w części II, są mniejsze niż korzyści dla zdrowia ludzi, utrzymania bezpieczeństwa ludzi lub zrównoważonego rozwoju, wynikające ze zmian lub modyfikacji, oraz
 - d) korzystne cele, którym służą te zmiany lub modyfikacje jednolitej części wód, nie mogą, ze względu na możliwości techniczne czy nieproporcjonalne koszty, być osiągnięte za pomocą innych działań, znacznie korzystniejszych z punktu widzenia środowiska naturalnego.